

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

Poslovni broj: 137 P-126/23-51

U I ME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Općinski građanski sud u Zagrebu po sucu toga suda Ines Gutzmirli Špehar, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja I D iz Zagreba, protiv tuženika Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb, Magazinska cesta 69, OIB: 53056966535, radi utvrđenja ništetnosti, nakon održane i zaključene glavne i javne rasprave dana 16. studenog 2023. u prisutnosti tužitelja osobno, punomoćnika tužitelja i punomoćnika tuženika, dana 21. prosinca 2023. godine,

presudio je

I. Utvrđuje se ništetnim Ugovor o kreditu, broj ugovora sklopljen dana 21. svibnja 2003. između I D i Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb, Magazinska cesta 69, OIB: 53056966535, te isti gubi učinak u odnosu na tužitelja.

II. Odbija se tužitelj s tužbenim zahtjevom koji glasi:

"Utvrđuje se ništetnim čl. 2. Ugovora o kreditu, broj ugovora sklopljenog dana 21. svibnja 2003. godine.

Utvrđuje se ništetnim stavak 1 Članka 2 Ugovora o kreditu, broj ugovora sklopljenog dana 21. svibnja 2003. godine.

Utvrđuje se ništetnim stavak 2 članka 2 Ugovora o kreditu, broj ugovora sklopljenog dana 21. svibnja 2003. godine."

Obrazloženje

1. Tužitelj je podnio tužbu kod ovoga suda protiv tuženika navodeći da su stranke dana 21. svibnja 2003. godine sklopili ugovor o kreditu gdje je tužitelj korisnik kredita a tuženi kreditor. Tužitelj je podnio tužbu iz razloga što smatra kako su st. 1 i

st. 2 iz čl. 2 tj. kamatna stopa predmetnog ugovora ništeta te da je čl. 2 predmetnog ugovora ništeta, odnosno da je cijeli predmetni ugovor o kreditu ništeta. Tužitelj se poziva na odredbe Zakona o obveznim odnosima koji određuju kada je ugovor ništeta, glede ugovornih kamata navodi da su one ovisno isključivo o odluci jednog ugovaratelja, ovdje banke, te postoji neravnoteža u pravima i obvezama. Smatra da je ugovor o kreditu sklopljen protivno pozitivnim zakonskim propisima te predlaže usvojiti tužbeni zahtjev kako je to tužitelj postavio u svom tužbenom zahtjevu.

2. Tuženi u odgovoru na tužbu osporava osnov tužbenog zahtjeva, tj. smatra da je tužba nerazumljiva, osporava činjenične navode, predlaže odbiti tužbeni zahtjev uz naknadu parničnog troška.

3. U tijeku dokaznog postupka sud je izvršio uvid u Ugovor o kreditu, izvadak iz zemljišnih knjiga, izvadak iz matice vjenčanih, očevidnik neizvršenih osnova za plaćanje bez specifikacije naplate, izvršen je uvid u obračun plaće za radnika, saslušan je tužitelj, svjedokinja

4. Ocjenom ovako provedenog dokaznog postupka ovaj sud smatra da je tužbeni zahtjev tužitelja osnovan kako je i odlučeno u izreci ove presude.

5. Nije sporno da je tužitelj sklopio ugovor o kreditu na iznos od 80.600,00 EUR te da je ugovorena kamata 6,50% koja je promjenjiva u skladu s odlukom o kamatnim stopama kreditora.

6. Odredba čl. 8 ZPP-a sadrži jedna od osnovnih načela procesnog prava, a to je načelo slobodne ocjene dokaza koje načelo nalazi odraz u ovlaštenju suda da na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, kao i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, odlučuje koje će činjenice od kojih zavisi odluka o tužbenom zahtjevu uzeti kao dokazane, dakle, da prema svom slobodnom uvjerenju na osnovi ocjene izvedenih dokaza može sa sigurnošću utvrditi postojanje odnosno ne postojanje neke činjenice.

7. Prema tome sud u smislu odredbe čl. 8. ZPP-a provedene dokaze prosuđuje po svom slobodnom uvjerenju ali je dužan stečeno uvjerenje obrazložiti uvjerljivim i logičnim razlozima kojima opravdava zaključke o dokaznoj snazi pojedinog dokaznog sredstva povezujući ih s rezultatima cjelokupnog dokaznog postupka.

8. Među strankama, a što je i utvrđeno u postupku, nije sporno da je za trajanje otplate kredita po navedenom ugovoru kamatna stopa sa početnog postotka više puta mijenjana na više, slijedom čega je došlo do povećanja mjesečnog anuiteta i to čak i trostruko kada se gleda pregled uplata po kreditu. Iz iskaza tužitelja proizlazi da je on platio glavnicu i nekih 30.000,00 EUR kamata, ostalo je još za isplatiti kamata te navodi da se banka ovršuje na njegovim jamcima. U početku mu je bila kamata prihvatljiva, danas mu je rata kredita 3.900,00 kn dok je bila 4.100,00 kn, u banci mu je pročitao ugovor od strane djelatnika ali mu nitko nije ugovor protumačio, postojao je već odštampani ugovor koji je on trebao samo potpisati, o nikakvih ugovornim odredbama se nije pregovaralo. Naveo je također da je imao menažersku plaću kada je podizao kredit i mogao ga je otplaćivati.

9. Načelo savjesnosti i poštenja jedno je od temeljnih načela obveznog prava, a sadržano je u članku 4 Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15) kojim je propisano da su se u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza istih odnosa sudionici dužni pridržavati načela savjesnosti i poštenja.

10. Prema odredbi čl. 270. Zakona o obveznim odnosima određeno je da je ugovor ništetan kada je činidba neodređena ili neodrediva. Imajući u vidu okolnost da je kamata cijena, da je cijena bitan element ugovora o kreditu u smislu odredbe čl. 26 Zakona o obveznim odnosima te da ista mora biti određena odnosno odrediva u smislu odredbe čl. 272 ZOO-a, već samim tim odredbu Ugovora koju koristi banka, a na temelju koje se cijena određuje odnosno mijenja prema jednostranoj odluci banke bez unaprijed formuliranog čvrstog kriterija za promjenu, sud ocjenjuje protivnom načelu savjesnosti i poštenja.

11. Obzirom da stranke nisu ugovorile elemente - parametre temeljem kojih banka ima pravo promijeniti kamatu stopu, već je banka sama jednostrano odlučila promijeniti kamatnu stopu, to se ugovorna odredba koja promjenjivost vezuje uz jednostranu odluku banke ukazuje ništetnom.

12. Također ugovor treba tumačiti i primjenom čl. 320. ZOO-a u korist tužitelja obzirom je ugovor sklopljen prema unaprijed otisnutom sadržaju koji je pripremila i predložila jedna ugovorna strana, ovdje tuženi pri čemu tužitelj nije mogao prigovarati o navedenom spornom članku ugovora koji se tiče promjenjive kamatne stope. Tuženi je postupio suprotno načelu savjesnosti i poštenja. Navedena ugovorena promjenjiva kamatna stopa ovisila je o odluci banke bez da su pri tom ugovoreni relevantni kriteriji za takvu odluku i da je tužitelj o istima upoznat.

13. Prema stavu ovog suda u konkretnom slučaju radi se o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između stranaka i to na štetu tužitelja jer su predmet i cijena bitni sastojci ugovora a putem navedene ugovorne odredbe tuženi je potpuno izbjegao utjecaj druge ugovorne strane na cijenu, što je suprotno čl. 247 Zakona o obveznim odnosima koji propisuje da je Ugovor sklopljen kada su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora.

14. S obzirom da je odlukom sudova i to Visokog trgovačkog suda u RH i Trgovačkog suda u Zagrebu u kolektivnom sporu kojima je utvrđena ništetnost odredbi o promjeni kamatne stope sukladno jednostranoj odluci banke, a koje su sadržane i u ugovoru o kreditu isti obvezuju ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi utvrđenja ništetnosti i isplate protiv banaka.

15. Sud je također saslušao svjedokinju koja je izjavila da konkretno tužitelja ne poznaje i nije sklapala ugovor sa tužiteljem. Općenito je pričala o postupku sklapanja kredita i otplata pa sud nije uzeo njezin iskaz kao relevantan u donošenju odluke u ovom spisu dok je iskaz tužitelja sud cijenio, smatra da istinitim, životnim, opće poznatim.

16. Sud je također saslušao tužitelja koji je naveo da je bio zaposlen, imao je menađersku plaću, potpisao je ugovor o kreditu. Nije bilo nikakvog pregovaranja u smislu dizanja kredita u nekoj drugoj valuti, tražili su jamce, ugovor je bio unaprijed sastavljen, davno je to bilo 2003. godine, glavnica je u cijelosti otplatio, kod bilježnika

4 Poslovni broj: 137 P-126/23-51

je samo ovjerio ugovor, rata kredita se mijenjala, služba financija koja mu je poslala mail o mogućnosti podizanja kredita mu ništa nije protumačila vezano za ugovor a ugovor u banci mu je možda pročitao od strane djelatnika. Sud je povjerovao iskazu tužitelja jer je životan, istinit, logičan.

17. Zbog svega gore navedenog odlučeno je kao u izreci ove presude, a s obzirom na kumulativan tužbeni zahtjev tužitelja sud je usvojio prvi zahtjev i utvrdio ništetnim cijeli ugovor o kreditu, dok je odbio preostali dio zahtjeva koji govori o ništetnosti članaka navedenog ugovora i to čl. 2. st. 1 i st. 2 ugovora.

18. Sud nije pozivao ovdje umješaka koja je jamac kod sklapanja kredita iz razloga što ako je ugovor ništetan u odnosu na dužnika onda je isti ništetan i u odnosu na jamca.

18. Trošak tužitelju nije dosuđen jer ga isti nije niti tražio, jer ga isti nije niti tražio, a sud nije dosudio trošak jer je tužitelj dosudio u cijelosti u svom sporu.

U Zagrebu, 21. prosinca 2023. godine

Sudac
Ines Gutzmirtl Špehar

Dokument je elektronički potpisan:

Ines Gutzmirtl
Špehar

Vrijeme potpisivanja:

21-12-2023
09:59:46

DN:
C=HR
O=OPĆINSKI GRADANSKI SUD U ZAGREBU
2.5.4.97a0c11801948b20003182930219630312137
OU=Signature
E=Gutzmirtl.Spehar
O=Ines
OU=Ines Gutzmirtl Špehar

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove odluke stranke mogu izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana dostave istog. Žalba se predaje putem ovog suda na Županijski sud pismeno u 3 istovjetna primjerka.

DNA:

- pun tužitelja
- pun. tuženika

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Općinski građanski sud u Zagrebu, po sucu toga suda mr.sc. Leonu Širiću, u pravnoj stvari tužitelja Berislava Šimuna Debelića iz Zagreba, Mesnička 13, OIB: 86348962740, protiv tuženika Zagrebačke banke d.d., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, OIB: 92963223473, kojeg zastupa punomoćnica Margita Kiš Kapetanović, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Porobija&Porobija u Zagrebu, radi isplate, nakon održane glavne i javne rasprave, zaključene dana 19. travnja 2023. u nazočnosti tužitelja osobno i zamjenice punomoćnice tuženika Silvije Crnogaća Čorušić, odvjetnice, dana 2. lipnja 2023

p r e s u d i o j e

I/ Utvrđuje se da je Ugovor o kreditu uz fiducijarno osiguranje broj 043//02, broj računa 2140028895, sklopljen 22.2.2002. između tužitelja Berislava Šimuna Debelića i tuženika Zagrebačke banke d.d., Zagreb ništav i da ne proizvodi nikakve pravne učinke.

II/ Nalaže se tuženiku Zagrebačkoj banci d.d., Zagreb naknaditi tužitelju Berislavu Šimunu Debeliću troškove parničnog postupka u iznosu od 26,54 EUR¹/ 199,96 kn, u roku 15 dana.

III/ Odbija se zahtjev tuženika Zagrebačke banke d.d., Zagreb za naknadu troškova parničnog postupka, u cijelosti.

Obrazloženje

Tužitelj u tužbi i tijekom postupka u bitnom navodi kako je kao potrošač u svojstvu korisnika kredita dana 22.2.2022. zaključio s tuženikom kao kreditorom Ugovor o kreditu uz fiducijarno osiguranje broj 043//02, broj računa 2140028895 (dalje: Ugovor o kreditu), a da su ugovorene kamate protivno čl. 46. st. 2. Zakona o obveznim odnosima neodređene, neodredive i nepoštene jer ne sadrže objektivne podatke pomoću kojih bi se odredila visina kamatne obveze tužitelja, nego promjenu stope ugovorne kamate čine ovisnom isključivo o odluci jednog ugovaratelja – ovdje tuženika bez istovremeno precizno određenih uvjeta promjenjivosti i referentne stope za koju se veže promjena što uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, ovdje tužitelja jer dolazi situacije da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika koji tu promjenu ne može predvidjeti niti pravilnost

---

¹ Fiksni tečaj konverzije 7,53450

promjene može provjeriti jer nema nikakvih egzaktnih kriterija što uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama stranaka na štetu potrošača jer su predmet i cijena bitni sastojci ugovora, a tuženik je putem ove ugovorne odredbe potpuno izbjegao utjecaj tuženika na cijenu što je protivno čl. 26. Zakona o obveznim odnosima koji propisuje da je ugovor sklopljen kad se stranke suglase o bitnim sastojcima ugovora, a da su kamate kod ugovora o kreditu zapravo cijena pa da je Ugovor o kreditu stoga posljedično sukladno čl. 47. i čl. 50. st. 1. istog Zakona ništav, odnosno da je podredno barem navedena odredba članka 2. istog Ugovora ništava, odnosno st. 1. i 2. istog članka, a što tužbom zahtijeva utvrditi.

Tuženik je podnio odgovor na tužbu u kojem je osporio tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti te je istaknuo i prigovor zastare obzirom je Ugovor o kreditu sklopljen 2002., kao i osporio tužiteljev pravni interes za podnošenje ove deklaratorne tužbe jer se početno ugovorena kamatna stopa od 9,99% cijelo vrijeme otplate kredita nije mijenjala. Nadalje je istaknuo kako se odredbe Zakona o obveznim odnosima, presuda u kolektivnom sporu, kao niti praksa Europskog suda ne može primijeniti na konkretan slučaj jer tužitelj ne navodi u čemu bi se sastojao „neravnopravan“ položaj tužitelja ili iz kojeg razloga bi se moglo smatrati da je banka postupala suprotno „načelu savjesnosti i poštenja“ i zašto bi navedeni ugovor bio ništetan i suprotan odredbama ZOO-a, kao i da činjenica da se o pojedinačnoj ugovornoj odredbi tog potrošačkog ugovora nije pregovaralo sama po sebi nipošto ne znači da uz to ne treba posebno dokazati da u konkretnom slučaju nije došlo do takve, značajne neravnoteže te kako tvrdnja o ništetnosti cijelog ugovora nema uporište čak ni u mnogobrojnim odlukama hrvatskih sudova, uključujući odluke koje su proizašle iz kolektivnog spora (koji se u konkretnoj stvari ne primjenjuje), kao i da se tuženik kao banka obvezao Općim uvjetima poslovanja Zagrebačke banke d.d. od 6.7.1999. kamate mijenjati temeljem profesionalne procjene tržišnih uvjeta, koju Banka obavlja kontinuirano, s ciljem zaštite pravne i gospodarske svrhe ugovora, rukovodeći se pritom zahtjevima prilagodbe promjenama tržišnih uvjeta za vrijeme postojanja poslovnog odnosa, a koja odedba je bila u skladu s tada važećim Zakonom o zaštiti potrošača iz 2003. (Narodne novine broj 96/03, dalje: ZZP/03), a koja je u istovjetnom tekstu zadržana i u kasnijem Zakonu o zaštiti potrošača iz 2007. u čl. 97. alineja 11. (Narodne novine broj 79/07, 125/07, 79/09, 89/09, 78/12 i 56/13, dalje: ZZP/07) i još kasnijem Zakonu o zaštiti potrošača iz 2014. u čl. 50. alineja 11. (Narodne novine broj 41/14, dalje: ZZP/14), a koja vrijedi i danas te da tekst ugovorne odredbe u čl. 2. st. 2. Ugovora (dopunjenom odredbama čl. 5.1. Općih uvjeta poslovanja iz 1999. govori o tome da je „redovna kamatna stopa tijekom postojanja obveze po ovom ugovoru promjenjiva u skladu s tržišnim uvjetima“, kao i kasnijim Općim uvjetima promjene kamatnih stopa Zagrebačke banke d.d. u kreditnom poslovanju s domaćim i stranim osobama koji su bili u primjeni od 1.1.2011.

Sud je tijekom postupka proveo sljedeće po strankama predložene dokaze, i to izvršio je uvid u Ugovor o kreditu uz fiducijarno osiguranje broj 043/02 od 22.2.2002. s priložima (list 5-12 spisa), Rješenje Grada Zagreba, Gradskog ureda za opću upravu od 8.9.2015. (list 22-23 spisa), Rješenje Grada Zagreba, Gradskog ureda za opću upravu od 30.10.2019. (list 24-25 spisa), Promet po kreditu (list 44-45

spisa), Opće uvjete poslovanja (list 46-52 spisa) i Pisano očitovanje ministarstva vanjskih i europskih poslova od 19.3.2021. (list 132-136 spisa),

Cijeneći svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno, a na osnovi odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22, dalje: ZPP), ovaj sud je došao do uvjerenja kako je prvopostavljeni tužbeni zahtjev tužitelja osnovan u cijelosti te stoga sukladno čl. 188. st. 2. ZPP-a nije odlučivao o eventualno kumuliranim tužbenim zahtjevima.

Uvidom u Ugovor o kreditu, Rješenje Grada Zagreba, Gradskog ureda za opću upravu od 8.9.2015. i Rješenje Grada Zagreba, Gradskog ureda za opću upravu od 30.10.2019. sud je utvrdio da su tuženik kao kreditor i tužitelj kao korisnik kredita dana 22.2.2022. zaključili i po javnom bilježniku potvrdili ovaj Ugovor o kreditu, nenamjenskom, na iznos 45.800,00 EUR u kunsjoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate, na rok otplate od 15 godina, uz ugovorenu kamatnu stopu od 9,99% godišnje, promjenjivu sukladno Odluci o kamatnim stopama tuženika.

Dakle, iz utvrđenog proizlazi kako je tuženik temeljem navedenog ugovora bio ovlašten jednostrano i bez ikakvih ugovornim stranama poznatih parametara mijenjati visinu stope ugovorne kamate.

Prema čl. 46. st. 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 53/91, 73/91, 3/94, 111/93, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01, dalje: ZOO) ugovorna činidba mora biti moguća, dopuštena i određena odnosno odrediva.

Prema čl. 50. st. 1. ZOO predmet obveze je odrediv ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ga odredi, a prema st. 2. istog članka ako ta treća osoba neće ili ne može odrediti predmet obveze, ugovor je ništav.

Prema čl. 103. st. 1. ZOO ugovor, koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima te moralu društva ništav je ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon o određenom slučaju ne propisuje što drugo.

Obzirom je klauzulom iz čl. 2. Ugovora o kreditu ugovorena kamatna stopa od 9,99% godišnje, promjenjiva sukladno jednostranoj odluci tuženika, to je razvidno da je ista odredba temeljem čl. 103. st. 1. ZOO-a ništava kao protivna prisilnom propisu odnosno citiranoj odredbi čl. 46. st. 2. i čl. 50. st. 1. ZOO-a.

Naime, sklopljeni ugovor ne sadrži referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu niti precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope. Nikakvi egzaktni i jasno definirani parametri za promjenu kamatne stope nisu određeni, Takva ugovorna odredba kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci tuženika nije razumljiva, ona ne sadrži referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, a predmetni ugovor ne sadrži precizan način utvrđivanja

promjene kamatne stope, već je samo preopćenito, paušalno i neprecizno u čl. 2. Ugovora o kreditu navedeno: kako je ugovorna kamatna stopa od 9,99 % godišnje promjenjiva sukladno jednostranim odlukama tuženika, a tako određena stopa se ne može smatrati ni određenom ni odredivom. Ovo stoga jer je očito da je promjena kamatne stope isključivo vezana uz jednostranu odluku tuženika, bez sudjelovanja druge strane (tužitelja), bez pregovora o toj promjeni, kao i bez određivanja koliko će tih promjena do kraja otplate kredita, odnosno trajanja ugovora biti, kada će te promjene nastati, iz kojeg razloga, prema kojim referentnim vrijednostima odnosno prema kojem načinu izračuna itd. Dakle, navedena formulacija iz spornog članka 2. Ugovora o kreditu je neprecizna i nejasna i ni u kojem slučaju se ne može smatrati jasno definiranom, odnosno određenom ili bar odredivom te tužitelj u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu iz takve odredbe nije mogao znati kriterije pod kojima će se ugovorna kamatna stopa mijenjati.

K tome, ugovaranjem takve odredbe tuženik je izbjegao utjecaj druge ugovorne strane (tužitelja) na cijenu, a što je suprotno čl. 26. ZOO-a koji propisuje kako je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora, a bitni sastojci su predmet i cijena (kod ugovora o kreditu kamate zapravo predstavljaju cijenu). Takva jednostrano određena ugovorna odredba protivna je i načelu savjesnosti i poštenja iz čl. 12. ZOO-a jer je neizvjesna cijena zajma, odnosno iznos koji će tužitelj do kraja ugovornog razdoblja morati vratiti tuženiku obzirom u predmetnoj odredbi nisu navedeni egzaktni parametri za promjenu kamatne stope ni metoda izračuna tih parametara, što sve čini predmetnu ugovornu odredbu suprotnu načelu savjesnosti i poštenja.

Sve navedeno dovodi do zaključka da je predmetni dio odredbe čl. 2. Ugovora o kreditu ništav u smislu navedenih odredaba ZOO-a, a kako je odredbom čl. 105. st. 1. ZOO-a propisano da ništavost neke odredbe ugovora ne povlači ništavost i samog ugovora ako on može opstati bez ništave odredbe, i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen, a sporne kamate kao cijena predstavljaju bitni sastojak predmetnog Ugovora o kreditu, to je razvidno da navedeni Ugovor o kreditu ne može opstati bez ništave odredbe o ugovornoj kamati te da je slijedom navedenog cijeli Ugovor o kreditu ništav te je stoga odlučeno kao u toč. I izreke ove presude.

Pritom je potrebno napomenuti kako sama promjena kamatne stope nije bila zakonom zabranjena, odnosno da je takva zakonska mogućnost postojala i da je promjenjiva kamata mogla biti ugovorena, ali da način na koji je to napravljeno predmetnim Ugovorom o kreditu (po kojem je tuženik ovlašten jednostrano mijenjati kamatnu stopu bez ikakvih ugovorenih kriterija) nije bio u skladu sa zakonom, sve kako je ranije obrazloženo.

Tuženikov prigovor kako je način mijenjanja visine stope ugovorne kamate bio određen tada važećim Općim uvjetima sud nije ocijenio osnovanim prije svega jer tužitelj prema sadržaju Ugovora o kreditu nikada nije pristupio navedenim Općim uvjetima, a sve i da jest, kamatna stopa ni tim Općim uvjetima nije bila određena niti odrediva obzirom je samo paušalno navedeno da će tuženik kamatnu stopu mijenjati sukladno uvjetima na tržištu. Sve da je tuženik kamatnu stopu i mijenjao na temelju

elemenata koji su javno dostupni i nisu proizvoljni navedeni Ugovor o kreditu bi i dalje bio ništav. Ovo stoga jer je sud u ovom postupku, kako je ranije obrazloženo, utvrdio da stranke u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu spornom odredbom nisu ugovorile određenu ili barem odredivu činidbu pa tužitelj stoga u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu nije znao niti je obzirom na ugovoreno mogao znati visinu svoje obveze zbog čega je činidba neodređena i neodrediva i posljedično ništava neovisno o načinu na koji je tuženik kasnije jednostrano mijenjao ili namjeravao mijenjati odluku o visini stope ugovorne kamate. Upravo iz tog razloga na ishod ovog spora ne utječe ni među strankama nesporna činjenica da tuženik tijekom otplate kredita nije mijenjao početno ugovorenu stopu kamate.

Tuženikov prigovor nedostatku pravnog interesa za ovakav deklaratorni tužbeni zahtjev u smislu čl. 187. st. 2. ZPP-a sud nije ocijenio osnovanim obzirom je odredbom čl. 104. st. 1. ZOO-a jasno propisana da ništavost ugovora za sobom kao posljedicu povlači i mogućnost postavljanja zahtjeva za povrat svega onoga što je tuženik temeljem takvog ništetnog ugovora primio pa tužitelj samim time ima pravni interes ishoditi ovakvu pravomoćnu odluku kojom se utvrđuje (deklarira) ništetnost Ugovora o kreditu i koja odluka, u slučaju njene pravomoćnosti, će omogućiti tužitelju postavljanje zahtjeva za povrat.

Tuženikov prigovor zastare sud nije ocijenio osnovanim obzirom sukladno čl. 360. ZOO-a zastarjeti može samo zahtjev na ispunjenje činidbe, dok se pravo na isticanje ništavosti sukladno čl. 110. ZOO-a nikada ne gasi.

Tuženikov prigovor da tužitelj nema status prosječnog potrošača ne utječe na odluk u ovoj stvari koja se temelji isključivo na odredbama ZOO-a.

Kako je tužitelj u cijelosti uspio u sporu, to mu temeljem čl. 154. st. 1. ZPP-a pripada pravo naknadu troškova parničnog postupka u cijelosti, a ovaj trošak se odnosi na naknadu troškova sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 13,27 EUR i sudske pristojbe na presudu u iznosu od 13,27 EUR odnosno ukupno 26,54 EUR te je stoga odlučeno kao u toč. II izreke ove presude.

Obzirom tuženik prema konačno postavljenom tužbenom zahtjevu u sporu nije uspio, to je temeljem čl. 154. st. 1. ZPP-a u cijelosti odbijen i njegov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka i odlučeno je kao u toč. III izreke ove presude.

U Zagrebu, 2. lipnja 2023.

S u d a c:
mr.sc. Leon Širić

Dokument je elektronički potpisan:
Leon Širić

Vrijeme potpisivanja:
02-06-2023
15:12:16

DN:
C=HR
O=OP INSKI GRA ANSKI SUD U ZAGREBU
2.5.4.97=#0C1156415448522D3031323532313633313137
OU=Signature
S=Širić
G=Leon
CN=Leon Širić

Poslovni broj: 24 P-9840/21-25

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU :

Protiv ove presude dozvoljena je žalba županijskom sudu. Žalba se podnosi putem ovog suda, pisano, u četiri primjerka, u roku od 15 dana od dana dostave prijepisa ove presude.

DNA:

1. Tužitelju
2. Punomoćnici tuženika

Broj zapisa: **9-30859-a88aa**

Kontrolni broj: **0ea9a-31254-bb651**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=Leon Širić, O=OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski građanski sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U NOVOM ZAGREBU
Novi Zagreb - Istok, Turinina 3

Poslovni broj: 58 P-682/2019-24

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Novom Zagrebu, po sutkinji toga suda Mariji Orošić Kranjčec kao sutkinji pojedinki, u pravnoj stvari tužiteljice Tanje Pajk iz Strmca, Kralja Tomislava 15, OIB: 51162478870, koju zastupa punomoćnik Marijan Belčić, odvjetnik u Osijeku protiv tuženika Addiko Bank d.d., Zagreb, Slavenska avenija 6, OIB: 1403633877, kojeg zastupaju punomoćnik Zlatko Knezović, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Knezović i partneri j.t.d. u Zagrebu, radi utvrđenja, nakon zaključene glavne i javne rasprave 19. listopada 2021. u prisutnosti tužiteljice Tanje Pajk, punomoćnika tužiteljice, odvjetnika Marijana Belčića i punomoćnice tuženika, odvjetnice Maje Gorupić, 1. prosinca 2021.,

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je Ugovor o kreditu broj: 016-1218/2006, sklopljen između tužiteljice Tanje Pajk i tuženika Addiko Bank d.d. 17. svibnja 2006., potvrđen 18. svibnja 2006. po javnom bilježniku Ilinki Lisonek iz Zagreba pod brojem: OU-1070/06 ništetan u cijelosti te da ne proizvodi nikakve pravne učinke.

II. Nalaže se tuženiku Addiko Bank d.d. naknaditi tužiteljici Tanji Pajk trošak parničnog postupka u iznosu od 43.062,50 kn (četrdesettrisućešezdesetdvije kune i pedeset lipa) sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 1. prosinca 2021. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, sve u roku od 15 (petnaest) dana.

Obrazloženje

1. Tužiteljica Tanja Pajk u tužbi navodi da je sa tuženikom Addiko Bank d.d. sklopila Ugovor o kreditu 17. svibnja 2006., da joj je tuženik Addiko Bank d.d. odobrio i stavio na raspolaganje kredit u kunsjoj protuvrijednosti od 113.000,00 CHF prema srednjem tečaju tuženika Addiko Bank d.d. na dan isplate kredite te da su ugovorili rok otplate kredita od 30 godina u jednakim mjesečnim anuitetima uz ugovorenu godišnju kamatnu stopu od 3,88 % kao i tzv. zaštitnu klauzulu prema kojoj je glavnica kredita izražena u kunama vezana za promjenu tečaja CHF. Tužiteljica Tanja Pajk još navodi da joj tuženik Addiko Bank d.d. nije pružio dovoljno informacija i obavijesti o rizicima vezanim uz zaključenje ugovora o kreditu ugovaranjem valutne klauzule CHF pa da smatra da je takva ugovorna odredba ništetna. Navodi i da ovaj ugovor sadrži i odredbu o promjeni kamatne stope u skladu sa internom odlukom tuženika Addiko Bank d.d., a da i tu odredbu smatra ništetnom obzirom se kamatna stopa mijenja bez njoj jasnih parametara, bez posebnog pregovaranja i bez mogućnosti da

ista na tu promjenu utječe. Dalje navodi da tečaj CHF izravno utječe na visinu glavnice, a visina kamate predstavlja cijenu kredita te da smatra da su to bitni elementi ovog ugovora o kreditu, a da su joj kao inferiornoj strani u ugovornom odnosu tokom otplate kredita bili nepoznanica te da nisu bili niti "makar odredivi". Tužiteljica Tanja Pajk u tužbi još navodi da je pravomoćnim presudama Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 14. srpnja 2013. i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. te poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. utvrđeno da je tuženik Addiko Bank d.d. u razdoblju sklapanja predmetnog ugovora o kreditu povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ovakve ugovore odnosno koristeći u njima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe o valuti CHF uz koju je vezana glavnica te o promjeni kamatne stope u skladu sa njegovom jednostranom odlukom i to jer potrošače nije u cijelosti informirao o svim parametrima potrebnim za donošenje odluke o sklapanju takvog ugovora zbog čega su prava ugovornih strana bila neuravnotežena te jer o promjeni kamatne stope sa ugovornom stranom nije pojedinačno pregovarao. Tužiteljica Tanja Pajk konačno navodi i da zbog kumulativnog porasta kamatne stope i tečaja CHF nije bila u mogućnosti uredno izvršavati obveze po predmetnom kreditu zbog čega je tuženik Addiko Bank d.d. isti otkazao pa je njegova tražbina po tom ugovoru u cijelosti dospjela na naplatu te ju tuženik Addiko Bank d.d. pokušava prisilno naplatiti ovrhom na njenoj nekretnini u ovršnom postupku koji se kod ovog suda vodi pod poslovnim brojem Ovr-4824/15. Slijedom svega navedenog tužiteljica Tanja Pajk predlaže da sud presudom utvrdi da je Ugovor o kreditu od 17. svibnja 2006. ništetan i bez pravnog učinka te da naloži tuženiku Addiko bank d.d. da joj naknadi parnični trošak sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od dana donošenja presude do isplate. Predlaže i da sud, ukoliko ne usvoji navedeni tužbeni zahtjev, presudom utvrdi da su ništetne odredbe predmetnog Ugovora o kreditu od 17. svibnja 2006. iz čl. 4. st. 3. te čl. 6. st. 3. i 4. istog (o obračunu glavnice kredita te promjeni kamatne stope) te također tuženiku Addiko bank d.d. naloži da joj naknadi parnični trošak sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od dana donošenja presude do isplate.

2. Tuženik Addiko bank d.d. u odgovoru na tužbu navodi da spori osnovu tužbenog zahtjeva, da tužbeni zahtjev smatra nedopuštenim, da smatra da je nastupila zastara istog, da je predmetni ugovorni odnos raskinut pa da se isti više ne može utvrditi ništetnim pa da tužiteljica Tanja Pajk za to nema pravni interes, da spori da su odredbe ovog ugovora ništetne, da to ne proizlazi iz sudskih odluka koje je u tužbi navela tužiteljica Tanja Pajk te da se iste ne odnose na predmetni ugovor o kreditu jer u vrijeme njegovog sklapanja nije postojala mogućnost kolektivne zaštite potrošača. Još navodi da je ugovaranje valutne klauzule dozvoljeno te da je ova klauzula u predmetnom ugovoru uočljiva, jasna i razumljiva, da je tužiteljici Tanji Pajk morao biti razumljiv smisao i učinak valutne klauzule iz ovog ugovora, da ju je javni bilježnik koji je solemnizirao ovaj ugovor upoznao sa svim detaljima i pravnim posljedicama tog pravnog posla, da ju je sa tim upoznao i zaposlenik tuženika Addiko Bank d.d. prilikom sklapanja ovog ugovora, da prosječan hrvatski građanin notorno ima povećanu svijest o izražavanju obveze u stranoj valuti i primjeni valutne klauzule, da je tuženik Addiko Bank d.d. tužiteljicu Tanju Pajk detaljno upoznao sa potencijalnim rizicima promjene tečaja, da je objavom članaka i dijeljenjem letaka provodio aktivnu kampanju podizanja javne svijesti o pitanjima vezanim uz valutnu klauzulu u CHF, da je to radila i Hrvatska narodna banka te da ugovorena valutna klauzula nije nepoštena ugovorna odredba jer se o njoj pojedinačno pregovaralo, jer

ne uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama na štetu potrošača i jer tuženik Addiko Bank d.d. nije postupao suprotno načelu savjesnosti i poštenja. Tuženik Addiko Bank d.d. u odgovoru na tužbu još navodi da nije ništetna niti odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi, da ista nije premašila najvišu dopuštenu stopu, da je i ova ugovorna odredba uočljiva, jasna i razumljiva, da se o njoj pojedinačno raspravljalo, da ista ne uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača suprotno načelu savjesnosti i poštenja te da je tuženik Addiko Bank d.d. kamatnu stopu mijenjao sukladno zakonu rukovodeći se tržišnim uvjetima i objektivnim kriterijima, a da je do promjene te stope došlo isključivo zbog promjena u faktorima koji na tu promjenu utječu poput indeksa troškova sredstava i indeksa troškova regulacije. Tuženik Addiko Bank d.d. još navodi da je tužiteljica Tanja Pajk pristala na ugovaranje promjenjive kamatne stope, a slijedom svega navedenog predlaže tužbeni zahtjev odbaciti odnosno odbiti te tužiteljici Tanji Pajk naložiti da mu naknadi parnični trošak.

3. Tužiteljica Tanja Pajk u nastavku postupka još navodi da ima pravni interes za predmetni tužbeni zahtjev jer bi u slučaju usvajanja istog ovrha na njenoj nekretnini koja se provodi temeljem predmetnog ugovora bila obustavljena.

4. Tuženik Addiko Bank d.d. u nastavku postupka još navodi da je tužiteljica Tanja Pajk po struci ekonomist te da je shvatila značenje predmetni ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi, a i da je imala mogućnost ugovoriti fiksnu kamatnu stopu i drugu valutu kredita, a i odabrati drugu banku za ugovaranje. Navodi i da bi utvrđenje suda da su svi ugovori sa promjenjivom kamatnom stopom ništetni dovelo do apsolutne pravne nesigurnosti u pravnom prometu pa da smatra da sud mora odlučiti uzimajući u obzir sve okolnosti predmetnog slučaja. Također navodi da ima tražbinu prema tužiteljici Tanji Pajk u visini zbroja neotplaćenog iznosa glavnice predmetnog kredita u iznosu od 107.793,46 CHF, zateznih kamata u iznosu od 89.340,39 CHF, redovnih kamata u iznosu od 11.296,47 CHF, troškova u iznosu od 3.355,57 kn i zateznih kamata na troškove u iznosu od 2.267,36 kn, a sve uvećano za zakonske zatezne kamate tekuće od 22. siječnja 2021. do isplate pa predlaže da sud, ukoliko tužbeni zahtjev ocijeni osnovanim, utvrdi ovu njegovu tražbinu kao istovrsnu tužiteljičinu i dospjelu te da izvrši prijeboj iste sa utuženom tražbinom tužiteljice Tanje Pajk kao i da tužiteljici Tanji Pajk naloži da mu naknadi parnični trošak.

5. Tužiteljica Tanja Pajk u nastavku postupka još navodi da je tuženikov prigovor radi prebijanja neosnovan te da visina eventualnog osnovnog duga tužiteljice Tanje Pajk proizašla iz raskida predmetnog ugovora nije vjerodostojna jer u njoj nisu anulirane posljedice ništetnih ugovornih odredbi koje su predmet ovog postupka.

6. Tijekom dokaznog postupka sud je izvršio uvid u presliku Ugovora o kreditu (list 4 do 7 te 262 do 266 spisa), presliku dopisa od 9.8.2011. (list 8 i 309 spisa), presliku prijedloga za ovrhu (list 8 do 10 spisa), presliku sudske prakse i stručnih članaka (list 51 do 102, 106 do 145, 174 do 217, 224 do 236, 270 do 278, 287 do 303 spisa), presliku mišljenja Vlade RH (list 103 do 105 spisa), presliku glasila i letka (list 146 do 154 spisa), presliku Biltena o bankama (list 155 do 164 spisa), preslike novinskih članaka (list 166 do 173 spisa), presliku Općih uvjeta poslovanja Hypo-Alpe-Adria-Bank d.d. (list 218 do 223 spisa), presliku Metodologije promjene

kamatnih stopa (list 237 do 261 spisa), presliku osnovnih podataka (list 286 spisa), presliku dopisa od 26.2.2011. (list 311 spisa), preslike povratnica (list 310 do 316 spisa), presliku Izvatka iz poslovnih knjiga (list 317 i 318 spisa), presliku obavijesti od 4.12.2008. (list 329 spisa) te saslušanjem svjedoka Lidije Blažević (list 343 do 345 spisa) i tužiteljice Tanje Pajk (list 345 do 347 spisa). Primjenom odredbe čl. 220. st. 2. ZPP-a sud nije izveo dokaze uvidom u spise ovog suda poslovni broj Ovr-4824/15 i Ovr-1507/18 i financijskim vještačenjem obzirom je uvažavajući navode stranaka ocijenio da mu isti za donošenje odluke o osnovanosti prvog tužbenog zahtjeva nisu bili potrebni.

7. Temeljem tako provedenog dokaznog postupka, a cijeneći dokaze svaki za sebe i u njihovoj ukupnosti sukladno odredbi čl. 8. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19; u daljnjem tekstu: ZPP), ovaj sud je utvrdio da je prvopostavljeni tužbeni zahtjev osnovan.

8. Slijedom navoda stranaka tijekom postupka sud nalazi da je među istima nesporno da su 17. svibnja 2006. sklopili ugovor kojim je tuženik Addiko Bank d.d. odobrio tužiteljici Tanji Pajk stambeni kredit u kojem je glavnica kredita vezana za švicarski franak odredbom o valutnoj klauzuli te je određeno da je tuženik Addiko Bank d.d. ovlašten izvršiti promjenu kamatne stope, a da tužiteljica Tanja Pajk pristaje da u slučaju te promjene tuženik Addiko Bank d.d. poviši ili snizi iznos anuiteta i obavezuje se takav anuitet platiti. Među strankama je sporno jesu li ove odredbe predmetnog ugovora o kreditu uslijed sudskim presudama utvrđene povrede tuženika Addiko Bank d.d. propisa zaštite potrošača u smislu odredbe čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 125/07, 79/09, 89/09; dalje ZZP), ništetne u smislu odredbe čl. 322. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21; u daljnjem tekstu: ZOO) te je li stoga i cijeli navedeni ugovor ništetan.

9. Ovaj sud je stava da su predmetne ugovorne odredbe o ovlasti tuženika da izvrši promjenu kamatne stope jasne i lako uočljive, no ne i razumljive. Naime, istima je nedvojbeno određeno da visina kamatne stope ovisi isključivo o odluci tuženika Addiko Bank d.d., no ne i koje će kriterije tuženik Addiko Bank d.d. pri donošenju ove odluke primijeniti, a obzirom je riječ o bitnom sastojku predmetnog ugovora koji ovako ovisi isključivo o odluci jednog ugovaratelja, ovdje tuženika Addiko Bank d.d., bez precizno određenih uvjeta za koju se veže promjena kamatne stope, ova odredba uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana i to na štetu tužiteljice Tanje Pajk jer dovodi do situacije da tuženik Addiko Bank d.d. kao vjerovnik jednostrano određuje obvezu tužiteljice Tanje Pajk kao dužnika koja promjenu ne može predvidjeti, a pravilnost promjene ne može niti provjeriti jer nema nikakvih jasnih kriterija. Tuženik Addiko Bank d.d. je ovakvim odredbama potpuno izbjegao utjecaj druge ugovorne strane na cijenu (kamatu) što je prema stavu ovog suda suprotno odredbi čl. 247. ZOO-a koja propisuje da je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora, a uvažavajući odredbu 269. st. 2. ZOO-a kojom je propisano da ovaj bitan sastojak ugovora istim mora biti određen ili barem odrediv, u situaciji kada se ista određuje isključivo prema odluci tuženika Addiko Bank d.d. pa tako jednostrano i bez unaprijed formuliranog čvrstog kriterija za promjenu, sud nalazi i da je ovakva odredba nedvojbeno protivna načelu

savjesnosti i poštenja propisanom čl. 4. ZOO-a (ovako i VTSRH u presudi i rješenju posl. br. PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014. godine).

10. Valja pri tome reći da nepostojanje propisa koji bi nalagao tuženiku Addiko Bank d.d. da u ugovoru o kreditu precizno utvrdi uvjete promjenjivosti kamatne stope u trenutku sklapanja predmetnog ugovora o kreditu, tuženiku Addiko Bank d.d. ne daje ovlaštenje kamatnu stopu, a time i visinu obveze tužiteljice Tanje Pajk, mijenjati jednostrano i po svom nahođenju već ukazuje na to da je tuženik Addiko Bank d.d. upravo u svom interesu i iskoristivši činjenicu da nije bilo propisa koji mu je to nalagao, kao banka tužiteljici Tanji Pajk kao potrošaču nametnuo ugovornu odredbu koja ju je stavila u neravnotežan položaj i koja je uzrokovala znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice Tanje Pajk kao potrošača, a što je ponovno u suprotnosti s načelom savjesnosti i poštenja.

11. Valja reći i da je ugovor o kreditu dvostrani pravni posao za kojeg vrijede i ostala temeljna načela obveznog prava kao što su načelo ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelo dužnosti njihove suradnje, načelo jednakih vrijednosti činidbe i načelo zabrane zlouporabe prava, a da je predmetna sporna odredba o promjenljivoj kamatnoj stopi suprotna i navedenim načelima obveznog prava jer je njome tužiteljica Tanja Pajk kao korisnik kredita dovedena u neravnotežan položaj u odnosu na banku kao trgovca obzirom je na temelju iste jedino mogla znati kolika je visina kamatne stope na dan sklapanja ugovora o kreditu, no ne i procijeniti kolika će kamata biti u budućem kreditnom razdoblju, a tuženik Addiko Bank d.d. tijekom postupka nije niti naveo niti ičim dokazao da je tužiteljici Tanji Pajk objasnio način utvrđivanja kamatne stope odnosno parametre koji utječu na njezino formiranje tijekom trajanja ugovorenog kreditnog razdoblja na temelju kojih bi tužiteljica Tanja Pajk mogla predvidjeti učinke koji će za njega nastupiti u budućnosti (saslušana na prijedlog tuženika svjedokinja Lidija Blažević iskazala je prema ocjeni suda jasno i uvjerljivo sasvim suprotno, da tuženik klijentima nije posebno objašnjavao parametre po kojima mijenjala kamatna stopa) dok i iz iskaza tužiteljice Tanje Pajk kao stranke, a koji je sud ocijenio logičnim, životnim i uvjerljivim, jasno proizlazi da navedeno nije učinio.

12. Konačno valja uzeti u obzir i Direktivu 93/13/EEZ prema kojoj se sukladno čl. 3. ugovorna odredba o kojoj se nisu vodili pojedinačni pregovori smatra nepoštenom ako u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, na štetu potrošača prouzroči znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka, proizašlih iz ugovora s time da ugovorne odredbe koje se potrošaču nude u pisanom obliku moraju biti jasne i razumljive, a ovaj je članak i formalno implementiran u nacionalno zakonodavstvo na temelju odredbe čl. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača (NN 78/12).

13. Pravomoćnom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 04. srpnja 2013. utvrđena je ništetnost jednostrano promjenjive kamatne stope, a ta je presuda Trgovačkog suda potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda poslovni broj PŽ-7129/13 od 13.06.2014. dok je presuda Visokog trgovačkog suda poslovni broj PŽ-7129/13 potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj RevT-249/14. Presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 04. srpnja 2013. utvrdila je nepoštenim i ništetnim i odredbe ugovora koje se odnose na valutnu klauzulu uz koju je vezana glavnica

švicarski franak, a o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo. Ova presuda potvrđena je presudom Visokog trgovačkog suda poslovni broj PŽ-6632/17 od 14.06.2018. te presudom i rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-2221/18 od 03.09.2019., pa je tako Vrhovni sud Republike Hrvatske ovom presudom u cijelosti potvrdio ranija utvrđenja iz spora kolektivne pravne zaštite o tome kako su banke ugovorile nepoštenu i ništetnu odredbu o valuti švicarski franak, čime je spor kolektivne pravne zaštite pravomoćno okončan i to na način da su konačno oba bitna sastojka ugovora o kreditu i to odredba o jednostrano promjenjivoj kamati (odredba o cijeni kredita) kao i odredba o valuti švicarski franak (odredba o predmetu) utvrđene nepoštenim i ništetnim. Predmetni je ugovor čije utvrđenje ništetnosti traži tužiteljica zaključen upravo u razdoblju na koje se odnosi presuda Trgovačkog suda u Zagrebu donesena povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava u spis broja P-1401/2012, a kojom presudom je utvrđeno da su ništetne i nepoštene odredbe ugovora kojima je valuta glavnice vezana za protuvrijednost švicarskog franka, a takva presuda veže sve sudove u Republici Hrvatskoj.

14. Slijedom svega navedenog sud je nedvojbeno utvrdio da su u smislu odredbi čl. 270. st. 1., čl. 272. st. 1. i konačno čl. 322. st. 1. ZOO-a odredbe predmetnog ugovora o kreditu kojima je glavnica kredita vezana za švicarski franak odredbom o valutnoj klauzuli te je određeno da je tuženik Addiko Bank d.d. ovlašten izvršiti promjenu kamatne stope, ništetne.

15. Bitni sastojci ugovora o kreditu prema odredbama čl. 1021. i čl. 1022. ZOO-a su prije svega sam novčani iznos koji je predmet obveze vraćanja, vrijeme i način vraćanja tog iznosa kao i iznos ugovorenih kamata kao cijene Ugovora o kreditu. Kako su odredbe o švicarskom franku i promjenjivoj kamatnoj stopi bitni sastojci ugovora o kreditu, a svi su ti bitni sastojci ugovora o kreditu - odredba o samom iznosu glavnice kredita čiji se iznos i način povrata vezuje uz valutnu klauzulu vezanu uz švicarski franak i odredba o promjenjivim kamatnim stopama kao cijeni kredita, obje povezane kroz način vraćanja oba iznosa u obliku anuiteta, kao i odredbe koje određuju visinu, vrijeme i način vraćanja samog kredita te cijenu i način na koji se ona ima za sve platiti, zahvaćeni ništetnošću, takav ugovor ne može opstati jer ne ostaje valjanim niti jedan jedini njegov bitan sastojak. Naime upravo odredbe ZOO-a propisuju kako ugovor ne može opstati kada ništetnost pogađa odredbe koje su bitne za samo postojanje ugovora. Ovakvo pravno shvaćanje zauzeo je Vrhovni sud Republike Hrvatske i u svojim bitno ranijim odlukama poslovni broj GZZ-105/2002 i Rev-907/2002 od 27.02.2003. u kojoj je navedeno da kada je ništetna ugovorna odredba o cijeni takav ugovor ima za posljedicu ništetnost cijelog ugovora.

16. I odlukom suda Europske unije poslovni broj C-188/17 u predmetu Dunai-RBA banka Hungary taj sud je jasno naveo da je odredba o tečajnom riziku, valuti švicarski franak glavni predmet ugovora i da održanje takvog ugovora na snazi nije pravno moguće jer je to bitni sastojak ugovora.

17. Slijedom svega navedenog ocijenjen je osnovanim prvopostavljeni eventualno kumulirani tužbeni zahtjev tužiteljice Tanje Pajk prema odredbi čl. 188. st. 2. ZPP-a te je izrekom ove presude utvrđeno da je u cijelosti ništetan i bez pravnog učinka Ugovor o kreditu sklopljen između stranaka 17. svibnja 2006. i ovjeren kod javnog bilježnika pod poslovnim brojem: OU-1070/06. Kako je odredbom čl. 188. st.

2. ZPP-a propisano da tužitelj može dva ili više tužbenih zahtjeva u međusobnoj vezi istaknuti u jednoj tužbi i tako da sud slijedeći od tih zahtjeva prihvati ako nađe da onaj koji je ispred njega istaknut nije osnovan, a ovaj sud je prihvatio prvi od eventualno istaknutih zahtjeva, o ostalim zahtjevima tužiteljice Tanje Pajk ovaj sud ovom presudom nije odlučivao (tako i VSRH u Rev-760/08 od 11.11.2009.).

18. Valja još reći da je među strankama sporno i ima li tužiteljica Tanja Pajk pravni interes za tužbeni zahtjev obuhvaćen izrekom ove presude obzirom je predmetni ugovorni odnos nesporno prestao. Da tužiteljica Tanja Pajk ima pravni interes za predmetni tužbeni zahtjev prema stavu ovog suda nedvojbeno proizlazi iz odredbe čl. 326. st. 1. ZOO kojom je propisano da ništetnost nastupa po samom zakonu i nastaje od samog trenutka sklapanja pravnog posla te da ništetan ugovor ne postaje valjan ni kad uzrok ništetnosti naknadno nestane kao i iz među strankama nesporne činjenice da se radi naplate tražbine tuženika Addiko Bank d.d. iz predmetnog ugovora o kreditu vodi ovršni postupak obzirom bi zatraženim utvrđenjem ništetnosti predmetnog ugovora otpala osnova tuženika Addiko Bank d.d. za taj ovršni postupak, a za tužiteljicu Tanju Pajk prestala opasnost naplate temeljene na istoj što jasno potvrđuje postojanje pravnog interesa tužiteljice Tanje Pajk za predmetno utvrđenje.

19. Ovdje valja reći i da sklapanje ništetnog ugovora predstavlja najtežu povredu javnih interesa dok je visoka razina zaštite javnih interesa izražena kroz odredbu čl. 328. ZOO-a koja propisuje da utvrđenje ništetnosti ne podliježe nikakvim zastarnim rokovima. Stoga je neosnovan i prigovor tuženika Addiko Bank d.d. da je predmetni tužbeni zahtjev zastario, a i zahtjev istoga da se isti prebije sa novčanim potraživanjem tuženika Addiko Bank d.d. prema tužiteljici Tanji Pajk u visini zbroja neotplaćenog iznosa glavnice i kamata predmetnog kredita obzirom se ova dva zahtjeva sukladno odredbama čl. 195. ZOO-a ne mogu prebijati.

20. Odluka o troškovima parničnog postupka temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. i čl. 155. ZPP-a. Tužiteljici Tanji Pajk je priznat trošak zastupanja po punomoćniku odvjetniku u skladu s dostavljenim troškovnikom te prema vrijednosti predmeta spora, a po Tbr. 48/3 prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika i to za sastav tužbe 529 bodova (tbr. 7/1), za sastav podnesaka od 20.12.2019. i 18.4.2021. od po 529 bodova za svaki (tbr. 8/1), za zastupanje na ročištima 21.5.2021. i 19.10.2021. od po 529 za svako (tbr. 9/1) odnosno ukupno 2645 bodova što pomnoženo s vrijednošću 1 boda od 10,00 kn i uvećano za PDV, a sve sukladno važećoj OT iznosi 33.062,50 kn. Tužiteljici Tanji Pajk je priznat i trošak sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 5.000,00 kn i trošak sudske pristojbe na presudu u iznosu od 5.000,00 kn pa je tako tužiteljici Tanji Pajk sveukupno dosuđen parnični trošak u iznosu od 43.062,50 kn. Tužiteljici Tanji Pajk nije priznat trošak pristupa na ročište za objavu presude obzirom taj trošak nije bio potreban za ovu parnicu. Na tako utvrđen iznos parničnog troška tužiteljici Tanji Pajk su dosuđene zakonske zatezne kamate tekuće od presuđenja pa do isplate, sve po stopi propisanoj čl. 29. st. 2. ZOO-a te čl. 3. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama ZOO-a (NN 78/15), a u skladu s odredbom čl. 30. st. 3. Ovršnog zakona (NN 112/12, 25/13 i 93/14).

21. Slijedom iznesenog odlučeno je kao u toč. I. i II. izreke ove presude.

U Zagrebu, 1. prosinca 2021.

Sutkinja:
Marija Orošić Kranjčec

Dokument je elektronički potpisan:	DN:
MARIJA OROŠIĆ	C=HR
KRANJEC	O=OP INSKI SUD U NOVOM ZAGREBU
	2.5.4.97=#130D48523837323937303134383536
Vrijeme potpisivanja:	L=ZAGREB
01-12-2021	S=OROŠIĆ KRANJEC
14:01:12	G=MARIJA
	CN=MARIJA OROŠIĆ KRANJEC

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ove presude je dopuštena žalba. Žalba se podnosi ovom sudu pismeno u četiri (4) istovjetna primjerka u roku od 15 (petnaest) dana od dana primitka pisanog otpravka ove presude, a o njoj odlučuje županijski sud. Ako stranka nije pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje, a uredno je obaviještena o ročištu, smatrat će se da joj je dostava presude obavljena onoga dana kada je održano ročište na kojem se presuda objavljuje (čl. 335. st. 9. ZPP-a).

DNA:

1. Tužiteljici Tanji Pajk po punomoćniku
2. Tuženiku Addiko bank d.d. po punomoćniku

Broj zapisa: **eb302-b72ad**

Kontrolni broj: **0d272-b5b83-5962b**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=MARIJA OROŠIĆ KRANJČEC, L=ZAGREB, O=OPĆINSKI SUD U NOVOM ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Novom Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.

REPUBLIKA HRVATSKA
Općinski sud u Zadru
Borelli 9, 23000 Zadar

Poslovni broj: 50 P-329/2020-31

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Zadru, po sutkinji toga suda Tatjani Domijan – Mrva, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužiteljice Ivane Boban iz Zadra, R. F. Mihanovića 67 B, OIB: 49463818226, zastupane po punomoćniku Srđanu Kaleboti, odvjetniku iz Splita, protiv tuženika Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb, Magazinska cesta 69, OIB: 53056966535, zastupana po punomoćnicima iz Odvjetničkog društva Glamuzina i Grošeta iz Zagreba, radi isplate, nakon održane glavne i javne rasprave dana 17. studenog 2022. godine u nazočnosti punomoćnika tužiteljice i zamjenice punomoćnika tuženika, dana 06. prosinca 2022.

p r e s u d i o j e

I Utvrđuje se da je ništetan i bez pravnog učinka Ugovor o kreditu broj 138-50 3870931 od 10.1.2007. godine, zaključen između tužitelja i tuženika, ovjeren kod Vere Marčina, Javnog bilježnika u Zadru, pod poslovnim brojem OU-65/07-1 dana 22.2.2007., zajedno sa Dodatkom br. 1. Ugovora o kreditu od 1.10.2013. i Dodatkom Ugovora o kreditu, KONV-01/2016 od 12.2.2016.

II Nalaže se tuženiku da tužitelju, u roku 15 dana, isplati iznos od 119.483,12 kuna (EUR: 15.858,14 fiksni tečaj konverzije 1 EUR=7,53450 kn) sve sa pripadajućom zateznom kamatom, obračunatoj po stopi 15% do 31.12.2007., od 1.1.2008. do 31.7.2015. po kamatnoj stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta, a koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećano za pet postotnih poena, a od 1.8.2015. do isplate, obračunatoj uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena koje zatezne kamate teku od dospijeca svakog pojedinog iznosa do isplate, kako slijedi:

- na iznos 509,18 kn od 09.02.2008.,
- na iznos 509,18 kn od 29.02.2008.,
- na iznos 547,25 kn od 31.03.2008.,
- na iznos 509,18 kn od 13.05.2008.,
- na iznos 509,18 kn od 12.06.2008.,
- na iznos 509,18 kn od 10.07.2008.,
- na iznos 509,18 kn od 10.09.2008.,
- na iznos 509,18 kn od 19.09.2008.,
- na iznos 509,18 kn od 11.11.2008.,
- na iznos 731,05 kn od 17.11.2008.,

-na iznos 537,87 kn od 12.12.2008.,
-na iznos 783,43 kn od 02.02.2009.,
-na iznos 821,16 kn od 06.02.2009.,
-na iznos 838,23 kn od 17.04.2009.,
-na iznos 791,23 kn od 21.04.2009.,
-na iznos 800,21 kn od 21.05.2009.,
-na iznos 728,32 kn od 24.06.2009.,
-na iznos 675,40 kn od 18.07.2009.,
-na iznos 689,48 kn od 20.08.2009.,
-na iznos 717,37 kn od 19.09.2009.,
-na iznos 714,94 kn od 20.10.2009.,
-na iznos 686,74 kn od 19.11.2009.,
-na iznos 739,66 kn od 19.12.2009.,
-na iznos 782,10 kn od 20.01.2010.,
-na iznos 842,45 kn od 18.03.2010.,
-na iznos 828,61 kn od 20.04.2010.,
-na iznos 910,51 kn od 19.06.2010.,
-na iznos 894,98 kn od 14.07.2010.,
-na iznos 925,26 kn od 20.07.2010.,
-na iznos 1.187,40 kn od 12.08.2010.,
-na iznos 1.133,43 kn od 11.09.2010.,
-na iznos 1.121,87 kn od 13.10.2010.,
-na iznos 1.067,19 kn od 12.11.2010.,
-na iznos 979,24 kn od 29.11.2010.,
-na iznos 1.164,80 kn od 14.01.2011.,
-na iznos 1.400,85 kn od 22.01.2011.,
-na iznos 1.233,71 kn od 11.02.2011.,
-na iznos 1.292,33 kn od 10.03.2011.,
-na iznos 1.217,77 kn od 17.04.2011.,
-na iznos 1.231,16 kn od 07.05.2011.,
-na iznos 1.547,61 kn od 10.06.2011.,
-na iznos 1.578,43 kn od 08.07.2011.,
-na iznos 1.842,82 kn od 10.08.2011.,
-na iznos 1.707,01 kn od 09.09.2011.,
-na iznos 1.558,34 kn od 09.11.2011.,
-na iznos 1.542,39 kn od 05.12.2011.,
-na iznos 1.530,94 kn od 30.12.2011.,
-na iznos 1.601,85 kn od 09.03.2012.,
-na iznos 1.663,67 kn od 17.04.2012.,
-na iznos 1.568,71 kn od 17.04.2012.,
-na iznos 1.526,87 kn od 17.04.2012.,
-na iznos 1.555,12 kn od 08.05.2012.,
-na iznos 1.574,45 kn od 29.06.2012.,
-na iznos 1.541,93 kn od 08.08.2012.,
-na iznos 1.550,49 kn od 13.08.2012.,
-na iznos 1.526,11 kn od 06.10.2012.,
-na iznos 1.473,42 kn od 30.10.2012.,
-na iznos 1.529,58 kn od 08.12.2012.,
-na iznos 1.556,54 kn od 10.01.2013.,
-na iznos 1.537,64 kn od 13.02.2013.,
-na iznos 1.431,70 kn od 12.03.2013.,

- na iznos 1.521,70 kn od 10.04.2013.,
- na iznos 1.529,57 kn od 19.06.2013.,
- na iznos 1.494,29 kn od 19.07.2013.,
- na iznos 1.384,58 kn od 25.07.2013.,
- na iznos 1.381,79 kn od 17.08.2013.,
- na iznos 1.408,73 kn od 17.08.2013.,
- na iznos 1.451,94 kn od 20.09.2013.,
- na iznos 1.511,77 kn od 21.10.2013.,
- na iznos 1.223,67 kn od 10.09.2014.,
- na iznos 1.216,99 kn od 09.10.2014.,
- na iznos 1.244,84 kn od 08.11.2014.,
- na iznos 1.263,77 kn od 10.01.2015.,
- na iznos 1.252,62 kn od 14.01.2015.,
- na iznos 1.267,82 kn od 10.02.2015.,
- na iznos 1.267,82 kn od 07.03.2015.,
- na iznos 1.267,82 kn od 25.04.2015.,
- na iznos 1.267,82 kn od 30.05.2015.,
- na iznos 1.267,82 kn od 29.06.2015.,
- na iznos 1.267,82 kn od 07.08.2015.,
- na iznos 1.267,82 kn od 29.09.2015.,
- na iznos 1.267,82 kn od 29.09.2015.,
- na iznos 25.419,24 kn od 30.09.2015.,

dok se u preostalom dijelu za razliku od dosuđenog iznosa od 119.483,12 kuna do zatraženog iznosa od 138.233,61 kuna tužbeni zahtjev odbija kao neosnovan.

III Utvrđuje se nepostojanje tražbine tuženika prema tužitelju u iznosu od 251.194,43 kn uvećano za zakonsku zateznu kamatu tekuću na isti iznos od 1.10.2015. do isplate u visini stope određene čl. 29. ZOO-a i to uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena.

IV Nalaže se tuženiku nadoknaditi tužiteljici prouzročeni trošak ovog parničnog postupka u iznosu od 35.003,00 kn (EUR: 4.645,70 fiksni tečaj konverzije 1 EUR=7,53450 kn) sa zateznom kamatom od dana presuđenja pa do isplate, po kamatnoj stopi obračunatoj uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe.

Obrazloženje

Tužiteljica u tužbi podnesenoj dana 04. lipnja 2019. godine te tijekom postupka navodi da je dana 10.1.2007., s tuženikom kao kreditorom, zaključila Ugovor o kreditu (dalje Ugovor) broj 138-50-3870931, temeljem kojeg joj je tuženik stavio na raspolaganje kredit iskazan kao 132.300,00 CHF, isplaćen u kunama prema srednjem tečaju tuženika te je dana 1.10.2013. zaključen Dodatak br. 1. tom ugovoru te dana 12.2.2016. Dodatak Ugovoru KONV-01/2016. Tuženik je u gore navedenom,

unaprijed formuliranom standardiziranom Ugovoru, i to u čl. 1. Ugovora, ugovorio valutnu klauzulu u valuti švicarski franak, otplatu kredita je u čl. 7. Ugovora, vezao uz ovu valutu te je u čl. 2. naveo visinu kamatne stope u iznosu 3,95% godišnje ugovorivši u istom da je ista promjenjiva i to na način da ovisi jedino i isključivo o jednostranoj odluci same banke („odlukom o kamatnim stopama Kreditora“) bez navođenja egzaktnih, jasnih i provjerljivih parametara na koji način će se ona mijenjati. Postupajući na ovakav način i to na način da je u Ugovor ugradio nepoštenu i ništetnu ugovornu odredbu na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, odnosno odredbu o jednostranoj promjeni kamatnih stopa, a da prije i u vrijeme zaključenja Ugovora tuženik nije s tužiteljicom pojedinačno pregovarao niti utvrdio egzaktne parametre i metodu izračuna parametara koji utječu na promjenu stope ugovorene kamate, tuženik je suprotno odredbama Zakona o zaštiti potrošača (dalje ZZP), Zakona o obveznim odnosima (dalje ZOO), načelu savjesnosti i poštenja kao temeljnom načelu obveznog prava, te, protivno zakonodavstvu Europske unije ugrađenom u ZZP, prouzročio neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, a sve na štetu tužiteljice. Zbog ovakvog protupravnog postupanja tuženika protiv istog je voden sudski postupak kolektivne zaštite interesa potrošača, a time i zaštite interesa ovdje tužiteljice, i to pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P-1401/12. U navedenom postupku Visoki trgovački sud RH je dana 13.6.2014., odlučujući po žalbi tuženika, presudom pod poslovnim brojem PŽ-7129/13-4, u točki II, potvrdio presudu TS u Zagrebu, poslovni broj P-1401/12, kojom se utvrđuje da je tuženik Raiffeisenbank Austria d.d. (kao četvrtotuženik u tom postupku) u razdoblju od 10.9.2003. do 31.12.2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita, a time interese i prava tužitelja, tako što je u potrošačkim ugovorima o kreditima koristio nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja je ništetna, odnosno isti je sud svojom presudom pod poslovnim brojem PŽ-6632/2017-10 od 14.6.2018. potvrdio presudu TS u Zagrebu, poslovni broj P-1401/12, kojom se utvrđuje da je tuženik Raiffeisenbank Austria d.d. (kao četvrtotuženik u tom postupku) u razdoblju u razdoblju od 1.1.2004. do 31.12.2008. povrijedila interese i prava potrošača korisnika kredita, a time interese i prava ovdje tužiteljice, zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nije kao trgovac potrošače u cijelosti informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa je time tuženik postupao suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine" broj 96/13) i to člancima 81., 82. i 90., a od 7.8.2007. do 31.12.2008. protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine" broj: 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09 i 133/09) i to člancima 96. i 97. te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima. Na temelju dokumentacije iz ovog kredita u pogledu neosnovano naplaćenih i stečenih iznosa kako s osnova ništetne odredbe o valuti švicarski franak tako i ništetne odredbe o jednostrano promjenjivim kamatama te iznos koji je tuženik neosnovano stekao na ovaj način do konačne otplate iznosi ukupno 138. 233,61 kn. Slijedom navedenog, činjenice utvrđenja da su nepoštena ugovorna odredba o valuti švicarski franak te nepoštena ugovorna odredba o jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi ništetne od samog početka, tj. od kada su ugovorene,

tužitelj ima zakonsko pravo pokrenuti ovaj postupak, odnosno, temeljem čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača, čl. 502.c ZPP-a te čl. 1111. Zakona o obveznim odnosima, u smislu individualne pravne zaštite radi povrata sredstava što ih je banka neosnovano stekla temeljem ništetnih odredbi ugovora te ima pravni interes i predlaže da sud donese presudu.

Tuženik u svom odgovoru na tužbu od 12. kolovoza 2019. godine ističe prigovor mjesne nenadležnosti. Parnične stranke su odredbom čl. 13. Ugovora o kreditu od 18.1.2006. ugovorile mjesnu nadležnost u mjestu sjedišta kreditora tj. tuženika. Dakle, ugovorena je mjesna nadležnost stvarno nadležnog suda u Zagrebu obzirom da je sjedište tuženika u Zagrebu. Osim toga, na ovaj se slučaj primjenjuju pravila o općemjesnoj nadležnosti temeljem kojih je sud u Zagrebu također mjesno nadležan. Predlaže se da naslovni sud prije provođenja pripremnog ročišta donese rješenje kojim se oglašava mjesno nenadležnim i kojim se ovaj spor upućuje na Općinski građanski sud u Zagrebu. Tuženik ukazuje da je naprijed navedeni pravni stav već zauzet od strane sudova nadležnih u mjestu različitom od mjesta sjedišta tuženika u sličnim parnicama koje potrošači pokreću protiv tuženika. Tuženik ističe da su tužbeni zahtjevi za utvrđenjem postavljeni protivno odredbama čl. 186. i 187. ZPP-a te da su isti nerazumljivi. Zbog navedenog tuženik smatra da se po tužbi ne može postupiti i da tužbu u tom dijelu treba odbaciti. Ako Naslovni sud smatra da se po tužbi može postupiti, tuženik se očituje kako slijedi. Tužitelj neosnovano smatra djelomično ništetnima odredbe ugovora o kreditu kojima je glavnica kredita vezana uz valutu CHF i kojima je ugovorena kamatna stopa koja je promjenjiva sukladno odlukama tuženika. Tuženik nadalje ukazuje na činjenicu da je Dodatkom ugovoru broj Konv-01/2016 izvršena konverzija tužiteljeva kredita u skladu s prisilnim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15, dalje u tekstu: ZIDZPK). Postupajući po odredbama čl. 19.c. st. 1. toč. 2. ZIDZPK tuženik je tužitelju ponudio konverziju predmetnog ugovora, a koju je konverziju tužitelj dobrovoljno prihvatio. Time je kredit izmijenjen u kredit s valutnom klauzulom u EUR na koji su primijenjene promjenjive redovne kamatne stope jednake kamatnim stopama (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) onima koje je tuženik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja u kunama s valutnom klauzulom u EUR, a sve uplate koje je tužitelj izvršio prema otplatnom planu u CHF obračunate su prilikom izrade novog otplatnog plana. Posljedice konverzije sukladno ZIDZPK u odnosu na ugovor o kreditu su sljedeće: konverzijom kredita obuhvaćeno je cjelokupno razdoblje trajanja predmetnog kredita i to na način da je tužiteljev ugovor izmijenjen kao da je 18.1.2006. zaključio ugovor s valutnom klauzulom u EUR i promjenjivom kamatnom stopom primjenjivom na kredite u EUR; sve i da je vezanje glavnice kredita uz CHF ili ugovaranje kamatne stope promjenjive odlukom tuženika ništetno, a nije, nakon provođenja konverzije utvrđivanje ništetnosti istih nije moguće jer su sporne odredbe prisilnim propisima u cijelosti izmijenjene i to na način kao da nikada nisu niti bile ugovorene; sve uplate izvršene po otplatnom planu u CHF uračunate su prilikom izračuna konverzije i promjene kamate i valute ugovora; provedbom konverzije tužitelju je neotplaćena glavnica kredita smanjena za ukupno 30.456,18 EUR; konverzijom kredita iscrpljene su sve pravne pretpostavke za bilo kakva daljnja potraživanja na ime valute CHF ili kamate po otplatnom planu u CHF jer su u cijelosti obuhvaćeni konverzijom u smislu odredbe čl. 81. st. 5. ZPP-a iz 2003., odnosno čl. 96. st. 5. ZPP-a iz 2007. Dodatkom ugovora o kreditu odredbe o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi određene su samim ZIDZPK, odnosno u ugovor su unesene iz samog zakona. Sukladno odredbama čl. 81. st. 5. Zakona o zaštiti potrošača (dalje: ZPP) iz 2003. i odredbama čl. 96. st. 5. ZPP-a iz 2007. glave zakona koje reguliraju nepoštene ugovorne odredbe ne primjenjuju se na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose

zakonske odredbe prisilne naravi. Osim toga, svrha ZIDZPK bila je s jedne strane trajno rješenje problema kredita u CHF, a s druge strane rasterećenje sudova od pojedinačnih tužbi potrošača čiji bi ugovorili bili konvertirani. Slijedom navedenog, neosnovani su tužbeni zahtjevi jer tužitelj traži utvrđenje ništetnosti ugovornih odredaba koje kao takve više ne postoje i ne postoji ugovorna ni zakonska pretpostavka za isplatu temeljem oplatnog plana u CHF jer je isti izmijenjen u otplatni plan s EUR i kamatama primjenjivim na kredite vezane uz valutnu klauzulu EUR i to s danom zaključenja osnovnog ugovora o kreditu. Tuženik pretpostavlja da će se tužitelj tijekom postupka pozivati na odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske posl.br. Rev-2868/18 kojom je odlučeno da tužitelj ima pravni interes za postavljanje zahtjeva za utvrđenje ništetnosti odredaba koje su konverzijom kredita izmijenjene, odnosno da tužba zbog toga ne može biti odbačena nego je o zahtjevu potrebno meritorno odlučiti. Međutim, ova odluka ima isključivo procesno značenje. Odnosi se isključivo na pitanje dopuštenost takve tužbe, dok o osnovanosti istog zahtjeva nema govora, kao što nema govora o osnovanosti zahtjeva za isplatu postavljenog pored takvog zahtjeva za utvrđenje. U odnosu na navode tužitelja da bi sporne odredbe ugovora bile ništetne, a da iste ne mogu naknadno konvalidirati, ukazuje se na stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske izražen u odluci posl.br. Rev-1172/18 u kojoj kaže: „Načelno promatrano izvor obveze može biti volja stranaka, zakon i odluka suda ili koje druge vlasti, pa se i ništetna odredba nekog ugovora također može nadomjestiti voljom stranaka (što je uobičajeni način izmjene i dopune ugovora), odlukom suda te izravnom primjenom prisilnog propisa koji na jasan način dopunjava ili mijenja odredbe ugovora.“ Vrhovni sud, nadalje, navodi da se radi o prisilnom propisu, pa su po prirodi stvari Banka i Korisnik nakon stupanja na snagu ZID ZOPK/12 mogli u ovom i sličnim slučajevima nadomjestiti ništetnu odredbu o promjenjivoj kamatnoj stopi samo u okviru navedenog članka (...), a da je „Ustavni sud RH ovakvo interveniranje zakonodavca u već postojeće ugovorne odnose sa sličnom pravnom problematikom ocijenio na način da ono nije protivno Ustavu RH“ i da je Sud Europske unije ocijenio da takva intervencija zakonodavca nije suprotna pravu Europske unije. U konkretnom slučaju odredbe koje tužitelj smatra ništetnima izmijenjene su prisilnim propisom (Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju) i voljom stranaka, odnosno voljom tužitelja koji je slobodnom voljom pristao na ponudu konverzije koju mu je tuženik bio obvezan dostaviti. Dakle, sve i da su odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi iz ugovora o kreditu bile ništetne, što tuženik osporava, prisilnim propisom i voljom stranaka retroaktivno su izmijenjene kao da nikad nisu bile ni ugovorene, a predmetni ugovor o kreditu danas postoji kao da je od samog početka vezan uz valutu EUR s kamatnom stopom primjenjivom na kredite u EUR. Opreza radi, tuženik osporava visinu tužbenog zahtjeva i ističe prigovor zastare. Tuženik predlaže tužbu odbaciti podredno tužbene zahtjeve odbiti te tužitelju naložiti da tuženiku naknadi prouzročeni parnični trošak uvećan za zateznu kamatu na trošak tekuću od dana donošenja rješenja o trošku do isplate.

U dokaznom postupku sud je izvršio uvid u izvadak iz matice vjenčanih (l.s. 6-7), otplatnu tablicu (l.s. 8-9), rekapitulaciju (l.s. 10), ugovor o kreditu br: 138-50-3870931 od 10. siječnja 2007. godine (l.s. 11-15), dodatak br. 1. ugovoru o kreditu br: 138-50-3870931 od 01. listopada 2013. godine (l.s. 16-17), dodatak broj KONV-01/2016 ugovoru o kreditu br: 138-50-3870931 od 12. veljače 2016. godine (l.s. 18-19, 68-69), kontrolni ispis unosa korištenja (l.s. 20), obavijest o promjeni kamatne stope od 26. rujna 2018. godine (l.s.21), otplatni plan (l.s. 22-31), prijepis knjigovodstvene kartice (l.s. 32-37), pregled izvršenih uplata (l.s. 38-44), dopis Raiffeisen banke od 15. siječnja 2016. godine sa otplatnim planom u CHF, otplatnim

planom u EUR, pregledom izvršenih uplata, izjavi o prihvatu izračuna konverzije kredita i nacрта dodatka ugovora o kreditu (l.s. 45-51, 70-85), zahtjev za kredit (l.s. 197), nalaz i mišljenje vještaka financijske struke Snježane Herceg od 29. rujna 2022. godine (l.s. 308-315), potvrdu o otplati kredita (l.s. 470).

Iz nalaza i mišljenja sudskog vještaka Snježane Herceg od 29. rujna 2022. godine (l.s. 308-315), slijedi da su tužiteljica kao korisnik kredita i tužena kao kreditor zaključili dana 10. siječnja 2007. godine ugovor o kreditu br. 138-50-3870931 (l.s. 11-14), na iznos od 132.300,00 CHF za stambenu namjenu sa slijedećim ugovornim elementima: - rok otplate od 312 mjeseci, te kamatna stopa od 3,95 % godišnje (promjenjivo), - prema otplatnom planu, dospijeće prve obveze bilo je 28.02.2007.g, a slijedeće svakog zadnjeg dana u mjesecu, - utvrđeno je da će se kredit otplaćivati u mjesečnim anuitetima iskazanima u valuti, a plativima u protuvrijednosti kuna prema srednjem tečaju kreditora za CHF važećem na dan dospijeća (čl. 7. Ugovora), - rekonstrukcija otplatnog plana i povećanja kamatnih stopa utvrđena je temeljem Obavijesti o promjenama kamatnih stopa po kreditu (l.s.21), te otplatnog plana sa svim promjenama kamatnih stopa (l.s. 22-24), a pregled uplata temeljem prijepisa knjigovodstvene kartice (l.s. 32-36). Otplatni plan kojeg je primijenio kreditor u predmetnom razdoblju otplate, kao i usporedni otplatni plan, s desne strane, utvrđen je prema sljedećim elementima: glavnica u iznosu od 132.300,00 CHF, fiksna stopa ugovornih kamata od 3,95 % godišnje, obračun se daje do zaključno 30. rujna 2015.g., na koji je datum tuženik izvršio obračun konverzije kredita u valutu EUR, kredit je iskorišten dana 24.01. 2007.g., na dan isplate kredita srednji tečaj Splitske banke d.d. iznosio je 4,564224 kn za 1,00 CHF, to je tečaj koji je vještak koristio pri izračunu tečajne razlike. Nadalje, u obračun je uključen iznos utvrđene preplate, u skladu s dopisom banke upućenom tužiteljici od 15.01.2016.g. a kojim se iskazuje obračun konverzije i utvrđena preplata. Tužiteljino potraživanje, umanjeno je za navedeni iznos preplate. U skladu s utvrđenjima i izračunima iz nalaza, vještak je mišljenja: da zbirno potraživanje tužiteljice (bez obračuna zateznih kamata), nakon odbitka preplate, iznosi 119.483,12 kn (nakon odbitka preplate po konverziji), kako slijedi: 1. razlika između nedospjele glavnice nakon konverzije u EUR, iskazane u kunama primjenom ugovornog tečaja, i nedospjele glavnice prema otplatnom planu s fiksnom kamatnom stopom (iskazane u kunama prema tečaju važećem na dan isplate kredita) iznosi ukupno 44.169,73 kn, 2. razlika obveza (preplata) u razdoblju od dana dospijeća prve obveze do dana dospijeća posljednje obveze prije konverzije, a koja proizlazi iz promjene kamatne stope u razdoblju otplate kredita, iznosi ukupno 6.163,88 CHF, odnosno 28.133,16 kn (iskazano prema ugovorenom tečaju za valutu CHF važećem na dan isplate kredita), 3. razlika obveza (preplata) u razdoblju od dana dospijeća prve obveze do dana dospijeća posljednje obveze prije konverzije, a koja proizlazi iz razlike između tečaja za valutu CHF primijenjenog kod otplate (na dan dospijeća pojedine obveze) i tečaja za valutu CHF važećeg u vrijeme isplate kredita, iznosi ukupno 65.930,72 kn, 4. iznos potraživanja g/n točaka potrebno je umanjiti za iznos utvrđene preplate po konverziji od 18.750,49 kn.

Među strankama je nesporno:

- da su sklopile Ugovor o kreditu i to tužiteljica kao korisnik kredita, a tuženik kao kreditor, za iznos od 132.300,00 CHF u kunsjoj protuvrijednosti, s rokom otplate od 312 mjeseci, uz promjenjivu godišnju kamatnu stopu sukladno odluci kreditora, a koja je na dan zaključenja ugovora iznosila 3,95 %.

Osnovna sporna činjenica od podnošenja tužbe glasi: je li ugovorna odredba iz čl. 1., 2. i 7. Ugovora, a kojom je ugovorena promjenjiva kamatna stopa i valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, ništetna? Također je sporno pitanje ima li

tužitelj još uvijek pravni interes za vođenje ovog postupka obzirom da je s tuženikom sklopio dodatak Ugovoru kojim je izvršena konverzija valutne klauzule iz CHF u EUR.

Treba napomenuti da je odlukom Visokog trovačkog suda Republike Hrvatske u Zagrebu br. PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. godine, pravomoćno odlučeno o kolektivnoj tužbi Potrošač – Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača, protiv više tuženika - banaka (među ostalim i predmetnog tuženika) podignutoj radi zaštite kolektivnih interesa potrošača. Zaključak navedene odluke jest da su odredbe potrošačkih ugovora o kreditu kojima se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci banke nepoštene pa prema tome ništetne.

Odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. No, pokretanje ili vođenje postupka kolektivne zaštite ne sprječava osobu kojoj je postupanjem trgovca prouzročena šteta da pokrene pred nadležnim sudom postupak za naknadu štete protiv osobe koja joj je nedopuštenim postupanjem prouzročila štetu ili postupak za poništenje ili utvrđivanje ništetnosti ugovora koji je sklopljen pod utjecajem nedopuštenog postupanja ili bilo koji drugi postupak kojim će zahtijevati ostvarenje prava koja joj pripadaju na temelju pravila o zaštiti potrošača.

U konkretnom slučaju, o odredbi prema kojoj je redovna kamatna stopa tijekom postojanja obveze promjenjiva u skladu s odlukom banke, nije se pojedinačno pregovaralo.

U presudi Europskog suda pravde od 30. travnja 2014. godine u predmetu br.C-26/13 navodi se da čl. 4. st.2. Direktive 93/13 (koji iz testa poštenosti isključuje odredbe koje definiraju glavni predmet ugovora i adekvatnost cijene, pod uvjetom da su izražene jasnim i razumljivim jezikom) treba tumačiti na način da ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva.

U konkretnom slučaju to znači da su se u Ugovoru o kreditu tužitelju morali na transparentan način objasniti razlozi i pojedinosti mehanizma promjene kamatne stope kao i odnos s drugim odredbama ugovora tako da on na temelju jasnih i razumljivih kriterija može predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze.

Članak 87. st. 1. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine br.96/03, dalje: ZZP/03) propisuje da je nepoštena ugovorna odredba ništava.

Odredba čl.84. ZZP/03 nije dopuštala ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive.

Zaključujući iz odredbe čl. 84 ZZP/03 (argumentum a contrario) nepoštene su one odredbe ugovora koje su nejasne, koje nisu lako razumljive i koje nisu uočljive.

Čitanjem Ugovora o kreditu i to čl. 1., 2. i 7. na čiju ništetnost tužitelj upire, utvrđeno je da se radi o standardnoj stipulaciji ugovora koja sadrži odredbu prema kojoj je redovna kamata promjenjiva u skladu odlukom kreditora. Navedena ugovorna odredba ne samo da nije lako razumljiva nego je posve nerazumljiva i nedorečena.

Tuženik, da bi pojasnio navedene ugovorne odredbe ističe kako su stranke ugovorile da se na konkretni pravni posao primjenjuju "Opći uvjeti poslovanja te drugi akti kreditora koji uređuju kreditiranje građana".

Ni sklopljeni Ugovor ni Opći uvjeti poslovanja na koje se tuženik poziva, ne sadrže precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope.

Prema odredbi čl. 952. st.1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/05 i 41/08, dalje u tekstu: ZOO) opći uvjeti ugovora su ugovorne odredbe sastavljene za veći broj ugovora koje jedna ugovorna strana (sastavljač) prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj ugovornoj strani, bilo da su sadržani u formularnom (tipskom) ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva. Oni dopunjuju

posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru i u pravilu obvezuju kao i ove, dok je odredbom st.3. propisano da u slučaju neslaganja općih uvjeta i posebnih pogodbi, vrijede ove posljednje.

Po ocjeni ovog suda ugovorna odredba kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci banke je jasna i lako uočljiva, ali nije razumljiva jer je jedino sigurno da visina kamatne stope ovisi isključivo o odluci banke, a ne navode se bilo kakvi kriteriji već se promjena visine stope veže samo za odluku banke, a da li to možda podrazumijeva i primjenu nekih kriterija, u samom ugovoru nije navedeno.

Predmetni ugovor ne sadrži niti referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, ne sadrži niti, kako je već rečeno, precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope već je samo preopćenito, paušalno i neprecizno navedeno u čl. 2. Ugovora: „Kamatna stopa je promjenjiva a određuje se odlukom kreditora.”

Prema odredbama čl.7. Ugovora redovna kamatna stopa je promjenjiva a utvrđuje se odlukom kreditora. Kreditor će prilikom svake odobrene promjene visine anuiteta uručiti korisniku kredita novi otplatni plan. Tako napisane odredbe doista se ne mogu smatrati ni određenim ni odredivim.

Stoga, u pravu je tužitelj kada navodi da je ugovorna odredba o visini kamatne stope ništeta i na temelju čl. 270. st. 1. ZOO kojim je propisano da je ugovor ništetan kad je činidba nemoguća, nedopuštena, neodređena ili neodrediva.

Naime, predmet obveze tužitelja je neodređen jer u vrijeme zaključenja Ugovora tužiteljica nije znala niti je mogla znati koliko će novčanih jedinica, u apsolutnom iznosu, morati platiti tuženiku kod vraćanja kredita. Ovakav zaključak proizlazi iz čl. 7. Ugovora kojim je ugovoreno: "kredit se otplaćuje u 312 mjesečnih anuiteta u kunsnoj protuvrijednosti po srednjem tečaju Kreditora za CHF važećem na dan dospijeca, a prema otplatnom planu koji Kreditor uručuje korisniku kredita po isplati kredita. Anuiteti dospijevaju na naplatu zadnjeg dana u mjesecu. Prvi anuitet dospijeva na naplatu u mjesecu koji slijedi iza mjeseca u kojem je kredit iskorišten ali ne kasnije od 31.05.2007. godine. U prvih 5 godina otplate kredita, visina anuiteta može se mijenjati sukladno pisanom zahtjevu Korisnika kredita, koji uredno otplaćuje kredit, s time da anuiteti ne mogu biti manji od minimalnog, niti veći od maksimalnog iznosa anuiteta utvrđenog odlukom Kreditora. Kreditor će prilikom svake odobrene promjene visine anuiteta, uručiti Korisniku kredita novi otplatni plan. Nakon isteka 5 godina, neotplaćeni iznos kredita (glavnica i kamate) otplaćuje se u jednakim mjesečnim anuitetima prema otplatnom planu uručenom Korisniku kredita sukladno prethodnim odredbama." Dakle, nije naznačen iznos koji bi tužitelj trebao vratiti u konačnici ugovornog odnosa.

Propisano je člankom 272. st. 1. ZOO da je činidba određiva ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ju odredi.

Predmet tužiteljčine obveze po kreditu je i neodrediv, jer kako je već razloženo, ugovor ne sadrži podatke temeljem kojih bi se mogla odrediti visina kamatne stope. Odredba o promjeni kamatne stope je ključna ugovorna odredba, a ista je ovisna isključivo o odluci jednog ugovaratelja - banke, bez da su istodobno precizno određeni uvjeti promjenjivosti i referentna stopa za koju se veže promjena, pa ta odredba na ovaj način uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja, jer dolazi do situacije da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika koji promjenu ne može predvidjeti, a pravilnost promjene ne može niti provjeriti jer nema nikakvih egzaktnih kriterija. Stoga se doista radi o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između ugovornih stranaka i to na štetu tužitelja jer su predmet i cijena bitni sastojci ugovora, a putem ove ugovorne odredbe tuženik je potpuno izbjegao utjecaj druge ugovorne strane na cijenu (kamatu), što je suprotno odredbi čl. 247. ZOO koja propisuje da je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora.

Sud zaključuje da je tuženik upravo u svom interesu i iskoristivši činjenicu da nije bilo propisa koji mu je to nalagao, dakle, kao banka je tužiteljici kao potrošaču nametnula ugovorne odredbe koje ju stavljaju u neravnopravni položaj, pa su te odredbe uzrokovale znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice kao potrošača, a što je u suprotnosti s načelom savjesnosti i poštenja, stoga je valjalo usvojiti tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži utvrditi da u odnosu na nju jednostrane izmjene kamatne stope nemaju pravni učinak.

U vezu s navedenim treba dovesti i odredbu čl. 11.a st. 1. Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15, dalje samo: ZPK) kojom je vjerovnicima (dakle, i tuženiku) propisana dužnost:

a) definirati parametar koji prati u kontekstu donošenja odluke o korekciji promjenjive kamatne stope, a koji je jasan i poznat potrošačima i

b) kvalitativno i kvantitativno razraditi uzročno-posljedične veze kretanja parametra iz točke a) ovoga stavka i utjecaja tih kretanja na visinu promjenjive kamatne stope i

c) odrediti u kojim se razdobljima razmatra donošenje odluke o korekciji visine kamatne stope (koje je bazno razdoblje te koja su referentna razdoblja).

Prema navedenim zakonskim odredbama jasna je intencija zakonodavca da propisivanjem takve obveze vjerovnicima unese pravni red prilikom ugovaranja promjenjive kamatne stope nakon mnogobrojnih (među kojim je i predmetni) slučajeva arbitrarnog postupanja banaka prilikom izmjena kamatnih stopa.

Imajući na umu da je kamata dio cijene, a cijena je bitan element ugovora o kreditu te da mora biti određena odnosno barem određiva, već samim time odredba ugovora o kreditu koju koristi tuženik, a na temelju kojeg se cijena određuje prema odluci banke (dakle jednostrano) bez unaprijed formuliranog čvrstog kriterija za promjenu, ukazuje se protivan načelu savjesnosti i poštenja suprotno odredbi odredbi čl.4. ZOO kojom se propisuje da su u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa, sudionici dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja.

Na temelju ugovora o kreditu i druge dokumentacije koje su stranke dostavile u spis sud je utvrdio da je ugovorna odredba iz čl.2. kojim se glavnica veže za valutu švicarski franak prosječnom potrošaču nerazumljiva, nepoštena pa prema tome ništetna jer je banka prije i u vrijeme zaključivanja ugovora propustila informirati korisnika kredita kao potrošača o važnim činjenicama: o općem riziku vezanom uz svaku valutnu klauzulu, o činjenici da je rizik intervalutarnih promjena u valutnoj klauzuli vezanoj za švicarski franak neusporedivo veći u odnosu na isti takav rizik u valutnoj klauzuli vezanoj uz euro (jer se tečajna politika Hrvatske narodne banke temelji na održavanju stabilnog nominalnog tečaja kune prema euru, dok tečaj svih ostalih valuta u odnosu na kune nije pod kontrolom HNB-a) o tome da je rast tečaja švicarskog franka u kontekstu skorog uvođenja EURO zone gotovo potpuno izvjestan te o povećanom riziku koji donosi istovremeno ugovaranje valutne klauzule i promjenjive kamatne stope.

Značaj neravnoteže zbog valutne klauzule u švicarskim francima je tim veći što prosječni potrošač ne zna za rizik tečaja švicarskog franka, nego misli da je svaka strana sklapanjem ugovora prihvatila samo opći valutni rizik, te je još veći zbog toga što se i ugovorna kamata naplaćuje u kunama prema tečaju švicarskog franka, a k tome je i promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke. Priroda i specifičnosti valute švicarski franak poznata je bankama, ali ne i prosječnom potrošaču koji ne raspolaže stručnim znanjem, a kako ga banke kao profesionalci o tome ni na koji način nisu informirale, potrošač nije i ne može biti svjestan rizika kojeg preuzima. Stoga je i sama nerazumljivost ugovornih odredaba kojima se glavnica veže za švicarski franak

i prema ocjeni ovog suda ozbiljan uzrok značajne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača i to protivno načelu savjesnosti i poštenja jer banka za taj rizik zna, ali ga prešućuje, čime stvara opću klimu da je za potrošače ugovor s valutnom klauzulom u švicarskim francima povoljan i k tome još pojedinačno prilikom pregovaranja o sklapanju ugovora uvjerava potrošače da je švicarski franak sigurna valuta, a često im daje i pojedinačnu procjenu da su kreditno sposobni samo za sklapanje ugovora koji sadrži odredbe kojima se glavnica veže za tečaj švicarskog franka.

Neravnoteža u pravima i obvezama koja postoji ugovaranjem predmetne odredbe nedvojbeno je na štetu potrošača i značajna je. Naime, neizvjestan je i iznos glavnice kredita kojeg potrošač kao dužnik ima obvezu vratiti banci, i cijena, jer se i kamata plaća u istoj valuti, u švicarskim francima. Dakle, promjenjivi su i neizvjesni bitni elementi ugovora, s tim da banka, koja je u tim ugovorima vjerovnik, zna da je uz tu valutu vezan poseban rizik zbog činjenice da je švicarski franak valuta utočišta, koji rizik preuzima potrošač, a da to ne zna. Načelo savjesnosti i poštenja (čl. 4. ZOO) općenito znači da su sudionici obveznih odnosa, dakle osobe koje se već nalaze u određenom pravnom odnosu koji se zasniva na odnosu povjerenja, dužne međusobno postupati obzirno, uvažavati interese obiju strana, prilikom zasnivanja obveznog odnosa biti otvoreni i iskreni i spremni na potpuno i valjano ostvarenje preuzetih obveza, vodeći računa o smislu i svrsi obveznog odnosa, što znači da su se u određenim životnim situacijama dužni suzdržati čak i od primjene određene norme ako bi time izbjegli da primjenom te norme bude učinjena nepravda. To načelo znači da svatko treba postupati prema drugima onako kako očekuje da će u pravnom prometu prema njemu postupati drugi.

Ocjenjujući ugovornu odredbu čl. 7. predmetnog ugovora o kreditu s obzirom na sve naprijed navedeno ovaj sud zaključuje da takva odredba za tužitelja kao prosječnog klijenta banke je nerazumljiva jer joj nije na valjan način objašnjena posljedica i doseg takve ugovorne odredbe kao potrošaču, dok su banke kao trgovci bile svjesne rizika po tužitelja kao potrošača zbog ugovaranja ovog kredita uz primjenu valutne klauzule u CHF.

Kao što je uvodno navedeno, tuženik je tijekom postupka osporio i pravni interes tužitelja za vođenje ovog postupka zbog sklapanja dodatka Ugovoru kojim je isti konvertiran iz valute CHF u valutu Euro.

Naime, prema čl. 19. b. ZPK konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Čitanjem čl. 1. dodatka broj KONV-01/2016 ugovoru o kreditu br: 138-50-3870931 od 12. veljače 2016. godine (l.s. 18-19) sud utvrđuje da je istim izvršena konverzija kredita radi promjene valute i to na način da se izjednači s položajem u kojem bi korisnik bio da je koristio kredit denominiran u EUR.

Međutim, navedenim sklapanjem dodatka Ugovoru preostala kreditna obveza nije umanjena radi nepoštene promjene kamatne stope od strane tuženika (što je jedino predmet tužbe) nego je kreditna obveza umanjena uslijed konverzije kredita iz valute CHF u valutu Euro što je vezano uz različite tečajeve ovih dviju valuta i nema nikakve veze s predmetnim tužbenim zahtjevom. Prema tome, tuženikova odgovornost

na ime obveze vraćanja stečenog bez osnove nije prestala sklapanjem dodatka Ugovoru kojim je ugovorno reguliran drugi segment pravnog posla između stranaka.

Ni u Dodatku ugovora ni u ZPK, nije navedeno da se višak koji je preplaćen zbog neodređene i neodredive kamate (kako je ranije utvrđeno) obuhvaća predmetnom konverzijom već se iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka odnosno anuiteta u CHF i kunama s valutnom klauzulom u CHF (osim uplata na ime neplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije) pretvore u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Konverzija je rađena s pretpostavkom da je činidba (koja je predmet Ugovora o namjenskom kreditu) bila i određena i odrediva, za što je u ovom postupku utvrđeno da nije bio slučaj. Osim toga, između stranaka nije sporno da tuženik nije u bilo kojem dijelu udovoljio tužbenom zahtjevu već je ponudom predmetnog Dodatka jedino postupio po obvezi iz ZPK-a.

Iznos kojeg tuženik ističe u prigovoru radi prebijanja predstavlja zbroj preplate iz konverzije (18.750,49 kn) i iznosa za kojeg je tužitelju umanjena neotplaćena glavnica (30.456,18 EUR) u kunsjoj protuvrijednosti primjenom srednjeg tečaja HNB-a za EUR na 30.9.2015 (232.443,94 kn). Navedeni iznosi da su utvrđeni u toč. 4. i 5. Dodatka ugovoru o kreditu.

Tuženikov prigovor prijeboja ukazuje se neosnovan. Naime, iz nalaza i mišljenja financijskog vještaka slijedi da je u obračun uključen iznos utvrđene preplate, u skladu s dopisom banke upućenom tužiteljici od 15. siječnja 2016. godine (l.s.45-51), a kojim se iskazuje obračun konverzije i utvrđena preplata, te da je potraživanje tužiteljice umanjeno za iznos preplate koji je na dan 30.09.2015. godine utvrđen u visini od 18.750,49 kuna. Također prema odredbi čl.4. Dodatka ugovora o kreditu, na koju se poziva tuženik, tražbina korisnika kredita temeljem konverzije na dan 30. rujna 2015. godine iznosi upravo iznos od 18.750,49 kuna. Isto tako iz dopisa banke upućenog tužiteljici od 15. siječnja 2016. godine, između ostalog, slijedi da je pregledom ukupno dospjelih obveza i ukupno primljenih uplata vidljivo da je uplaćeno 2.456,80 EUR više nego što je trebalo uplatiti prema otplatnom planu kredita s valutnom klauzulom u EUR, što po srednjem tečaju HNB-a na dan 30.09.2015. godine iznosi 18.750,49 HRK. Nadalje, upravo je zbog provedbe konverzije tužitelju neotplaćena glavnica kredita smanjena za ukupno 30.456,18 EUR, slijedom čega se, u konkretnom slučaju ne radi o tražbini tuženika prema tužitelju, kako to neosnovano ističe tuženik.

Prema shvaćanju suda, podnošenjem kolektivne tužbe Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača došlo je do prekida zastare, a po kojoj je i donesena pravomoćna presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 13. lipnja 2014. poslovni broj PŽ-7129/2013, pozivajući se i na shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske o navedenom pravnom pitanju izneseno u odluci poslovni broj Rev-2245/2017-2 od 20. ožujka 2018., u kojoj je povodom izvanredne revizije odlučivao povodom postavljenog pravnog pitanja predstavlja li tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava iz čl. 131. ZZP tužbu definiranu čl. 241. ZOO kao radnju vjerovnika kojom se prekida zastara. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u toj odluci zauzeo stav da je pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača došlo do prekida zastare na temelju čl. 241. ZOO, zbog čega zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe, dakle, od 13. lipnja 2014. godine (u pogledu ništavosti odredbe o promjenjivoj kamati). Prema stavu VSRH-a zastara za podnošenje individualnih restitucijskih zahtjeva s osnove ništetne valutne klauzule je

prekinuta donošenjem Presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. te petogodišnji zastarni rok počinje iznova teći od 14. lipnja 2018. godine. Pa kako je tužba u ovom predmetu podnesena 04. lipnja 2019., nije istekao zastarni rok od pet godina iz čl. 225. ZOO, zbog čega se prigovor zastare od strane tuženika ukazuje neosnovan.

Obzirom da je tuženik osporio i visinu tužbenog zahtjeva sud je izveo dokaz financijskim vještačenjem po stalnom sudskom vještaku za financijsku struku Snježani Herceg, radi utvrđivanja okolnosti visine preplaćenih iznosa.

Obzirom da je ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi ništetna kao i odredba o valutnoj klauzuli vezanoj uz CHF i da iste ne proizvode pravni učinak prema tužiteljici, iznos koji je sukladno tim (ništetnim) odredbama naplaćen od tužiteljice, tuženik je stekao bez osnove, pa je sukladno čl. 1111. i 1115. ZOO-a, stjecatelj dužan vratiti iznos od 119.483,12 kuna, zbog čega je odlučeno kao u izreci.

Nije u pravu tužitelj kada navodi da je iznos od 18.750,49 kuna potraživanje tužitelja a ne tuženika, pa se ne može prebijati potraživanje tužitelja sa potraživanjem tuženika. Naime, sam tužitelj navodi da bez tog iznosa u postupku prebacivanja u EURO kredit konverzija jednostavno ne bi bila potpuno provedena. Dakle, konverzija je valjana provedena retroaktivno i u skladu sa zakonom. Stoga je ispravna tvrdnja vještaka o potrebi da se od utvrđenih iznosa preplate odbije iznos od 18.750,49 kuna kako to i proizlazi iz nalaza i mišljenja vještaka financijske struke, slijedom čega je za navedeni iznos od 18.750, 49 kuna valjalo odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Nije u pravu tuženik kada navodi da se ovdje radi o djelomičnom povlačenju tužbe, obzirom da se u konkretnom slučaju radi o uređenju tužbenog zahtjeva u skladu sa provedenim financijskim vještačenjem. To iz razloga što je prema stajalištu sudske prakse u predmetima po tužbama korisnika kredita u CHF dopušteno uređenje tužbe nakon provedenog dokaza financijskim vještačenjem.

O kamatama je odlučeno temeljem čl. 29. st. 1. i 2. ZOO.

Vještačenjem nije uzeta u obračun i tzv. negativna razlika kada je tužiteljica plaćala manji iznos od onog tečaja koji je ugovoren prilikom sklapanja ugovora o kreditu, odnosno po kamatnoj stopi nižoj od početno ugovorene. U konkretnom slučaju ne postoje zakonske pretpostavke iz čl. 323. ZOO-a, jer tužiteljica kao stranka ugovora nije odgovorna za ništetnost navedenih odredbi jer je upravo suprotno tuženica kao kreditor povrijedila kolektivne interese i prava potrošača zaključujući ugovore o kreditima korištenjem nepoštenih ugovornih odredbi. Pri tome valja napomenuti da iz odredbe čl.81.st.1. ZOP-a ne proizlazi da bi plaćanjem manjeg anuiteta u određenom vremenskom razdoblju trajanja ugovora tuženica zbog ništetnosti odredbe o valutnoj klauzuli vezanoj uz CHF, odnosno ništetnosti odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, ostvarivala pravo na povrat u smislu čl. 323.st.1. ZOO-a jer se odredba čl. 81.st.1. ZOP-a odnosi samo na potrošača. Naime odredbom čl.323 st.2. ZOO propisano je da ugovaratelj koji je kriv za sklapanje ugovora je odgovoran suugovaratelju za štetu koju trpi zbog ništetnosti ako ovaj nije znao ili morao znati za postojanje uzroka ništetnosti. Primjenom navedene zakonske odredbe valja zaključiti kako tuženica nije pregovarala s tužiteljicom niti ju je informirala o odlučnim okolnostima vezanim za rizičnost valutne klauzule u CHF tako da je krivnja za ništetnost ugovornih odredbi na njezinoj strani. Pritom valja kazati kako nema nikakve osnove da se tužiteljčina tražbina umanjuje za iznose koje je tužiteljica manje platila u razdobljima kreditnog odnosa kada je tečaj CHF u odnosu na HRK bio niži od tečaja na dan sklapanja ugovora o kreditu, odnosno kada je kamatna stopa bila manja od početno ugovorene, i to iz razloga: -što je ništetnost odredbe ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF prouzročio upravo tuženik svojim nezakonitim postupanjem, pa onda upravo tuženik treba snositi posljedice takvog svog nezakonitog postupanja, a tužiteljica nije ni na koji način

odgovorna niti je pridonijela ništetnosti navedenih odredbi ugovora o kreditu; - što se benefit zakonske materije o zaštiti prava potrošača i pravomoćne odluke suda u kolektivnom sporu zaštite interesa potrošača odnosi na tužiteljicu kao potrošača, a ne i na tuženika kao banku.

U postupku je sporno, je li ugovor o kreditu ništetan u cijelosti ili su ništetne samo odredbe ugovora koje se odnose na valutnu klauzulu CHF, te jednostrano promjenjivu kamatnu stopu, te ima li tužitelj pravni interes za utvrđenjem ništetnosti ugovora o kreditu iz 2007., s obzirom da su stranke zaključile aneks ugovora gdje je konvertiran Ugovor o kreditu iz CHF u EUR-o.

Ovaj sud zaključuje da unatoč činjenici što je zaključen Aneks spornog ugovora gdje je sporni ugovor iz CHF konvertiran u EUR-o, tužiteljica ima pravni interes zahtijevati poništenje prvobitno zaključenog Ugovora o kreditu u cijelosti. Odredbom članka 19.e stavak 1. Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne Novine" broj : 102/15.), bankama je dana mogućnost da potrošačima prilikom provođenja konverzije ponude nove ugovore ili izmjene postojeće putem Aneksa/dodatka.

Sporazum kojim je provedena konverzija predmetnog ugovora o kreditu predstavlja izmjenu postojećeg ugovornog odnosa, a ne novi ugovorni odnos uslijed kojeg je prijašnji prestajao postojati, što znači da ugovor o kreditu nije stavljen izvan snage već su zamijenjene pojedine odredbe toga ugovora, pa se ne može smatrati da zaključenjem sporazuma o konverziji potrošač gubi pravni interes za utvrđenjem ništetnosti osnovnog ugovora. Isti stav zauzet je i u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev-2868/2018. i Rev-18/18.

Dakle ovaj sud je mišljenja da tužiteljica unatoč zaključenom Aneksu predmetnog ugovora o kreditu ima pravni interes zahtijevati utvrđenje ništetnim ugovora o kreditu.

U postupku je utvrđena ništetnost dijelova odredaba čl. 1., 2. i 7. predmetnog ugovora o kreditu, a koje se odnose na valutnu klauzulu u CHF i jednostrano promjenjivu kamatnu stopu. Pri tom valja kazati da je predmetnim ugovorom jednostrano određena kamatna stopa kao i promjena iste bez da se o istome pregovaralo, te da je valutnu klauzulu kao i promjenu kamatnih stopa tuženik "uglavio" u standardni ugovor o kreditu koji je sam sastavljao i nije o istima pregovarao s korisnikom kredita, niti je korisnik kredita imao utjecaj na njihov sadržaj, tako da tužiteljica - korisnica kredita kao prosječan potrošač nije mogla sagledati kao cjelinu svoju obvezu spram spornog ugovora, te je zbog nepoznavanja parametara dovedena u neravnomjeran položaj, a što je suprotno načelima obveznom prava.

Pri tom se u odnosu na nepoštene i ništetne ugovorne odredbe koje se tiču valutne klauzule CHF, te jednostrano promjenjivu kamatnu stopu valja pozvati na pravomoćnu presudu Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., koja presuda je preinačena presudom i rješenjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. i kojom je utvrđeno nesavjesno postupanje banaka kroz ugovaranje rizičnih kredita u valuti CHF s promjenjivom kamatnom stopom, a koja presuda i rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske su potvrđeni odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/2014 od 9. travnja 2015, a kojima je odlučivano u kolektivnom sporu pokrenutom od strane Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača protiv više poslovnih banaka.

U odnosu na navedene sudske odluke valja navesti:

- da je odlukom broj U-III-2521/2015, U-III-2536/2015, U-III-2547/2015, U-III-2565/2015, U-III-2603/2015, U-III-2604/2015 i U-III-2605/2015 od 13. prosinca 2016. Ustavni sud Republike Hrvatske djelomično usvojio ustavnu tužbu tužitelja te je ukinuo odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/2014-2 od 9. travnja

2015. u dijelu u kojem je odbijena revizija tužitelja protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013-4 od 13. lipnja 2014., a kojom je preinačenjem prvostupanjske presude odbijen zahtjev tužitelja upravljen na utvrđenje da su tuženici "povrijedili kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita koristeći u potrošačkim ugovorima o kreditima nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo",

- da je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske donio novu presudu poslovni broj PŽ-6632/2017-10 14. lipnja 2018. kojom je odbio žalbu tuženih banaka i potvrdio presudu Trgovačkog suda u Zagrebu P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. kojom je utvrđeno da su sve tužene banke povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditima koristeći u njima nepoštene i ništetne ugovorne odredbe tako da je u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditu ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja tih ugovora nisu

kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u vezi sklapanja tih ugovora o kreditu. Dakle, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je novom odlukom pravomoćno utvrdio da su svih 8 banaka koristile nepoštene i ništetne odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi kako je bilo utvrđeno prvostupanjskom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu,

- da je konačno Vrhovni sud Republike Hrvatske po podnesenim revizijama donio odluku poslovni broj Rev-2221/2018-11 od 3. rujna 2019. kojom je u bitnom odbio revizije i na taj način potvrdio utvrđenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske o tome da su banke koristile nepoštene i ništetne odredbe o valutnoj klauzuli i o promjenjivoj kamatnoj stopi.

Dakle, valja zaključiti da su ništetne odredbe predmetnog ugovora o kreditu koje se tiču valutne klauzule CHF i jednostrano promjenjivih kamatnih stopa. Nadalje, valja zaključiti da je uslijed toga ništetan i predmetni ugovor o kreditu u cijelosti.

Naime, prema odredbama članka 1021. i članka 1022. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj: 35/05), bitni sastojci Ugovora o kreditu su prije svega sam novčani iznos koji je predmet obveze vraćanja, vrijeme i način vraćanja tog iznosa kao i iznos ugovorenih kamata kao cijene Ugovora o kreditu. Odredbe o švicarskom franku i promjenjivoj kamatnoj stopi bitni su sastojci Ugovora o kreditu. Naime, svi bitni sastojci Ugovora o kreditu, konkretno odredba o samom iznosu glavnice kredita čiji se iznos i način povrata vezuje uz valutnu klauzulu vezanu uz švicarski franak i odredba o promjenjivim kamatnim stopama kao cijeni kredita, sve povezano kroz način vraćanja oba iznosa u obliku anuiteta, kao i odredbe koje određuju visinu, vrijeme i način vraćanja samog kredita, te cijenu i način na koji se ona ima za sve platiti, zahvaćeni ništetnošću, takav Ugovor ne može opstati jer nisu valjani bitni sastojci toga ugovora. I prema Odluci suda Europske unije C-118/17 u predmetu Dunai-RBA banka Hungary odredba o tečajnom riziku, valuti švicarski franak glavni je predmet ugovora, te održanje takvog ugovora na snazi nije pravno moguće bez postojanja valutne klauzule. Istovjetno je i u presudi Suda EU C-260/18 gdje je naveden stav da odredbe koje se odnose na rizik promjene tečaja definiraju glavni predmet ugovora o kreditu, slijedom čega objektivna mogućnost održavanja na snazi ugovora o kreditu iz glavnog postupka nije sigurna.

Dakle, tužbeni zahtjev da se predmetni ugovor proglasni ništetnim u cijelosti se ukazuje osnovan.

Sud je odbio daljnje dokazne prijedloge stranaka saslušanjem zaposlenika tuženika-voditelja regije Roberta Svilovića, javno bilježničke prisjednice Jelene Skoblar

u svojstvu svjedoka te tužitelja u svojstvu stranke, budući smatra činjenično stanje dovoljno utvrđenim i razjašnjenim za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari, a također u skladu sa načelom ekonomičnosti postupka. Ovdje valja kazati da u konkretnom slučaju tuženik nije predložio svjedoka koji bi eventualno neposredno sudjelovao u posebnim pregovorima sa tužiteljem.

Odluka o trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 5. ZPP-a, a u skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika, koji trošak za zastupanje tužiteljice po punomoćniku iz redova odvjetnika je valjalo priznati i to za sastav tužbe u visini od 250 bodova, sastav žalbe od 26. rujna 2019. godine u visini od 125 bodova, sastav četiri obrazložena podneska u visini od 250 bodova, za zastupanje na ročištu dana 11. ožujka 2020. godine u visini od 250 bodova, za zastupanje na ročištu dana 09. lipnja 2020. godine u visini od 250 bodova, za zastupanje na ročištu dana 17. studenog 2022. godine u visini od 250 bodova, sve uvećano za PDV 25 %, trošak vještačenja u iznosu od 3.000,00 kuna, pristojba na tužbu u iznosu od 2.146,00 kuna te pristojba na presudu u iznosu od 1.732,00 kuna, što sveukupno iznosi 35.003,00 kuna. Postupajući u smislu čl. 155. ZPP-a sud je tužiteljici dosudio samo one troškove koji su bili potrebni za vođenje parnice vodeći računa o pravilima istog Zakona koja za pripremanje glavne rasprave određuju upućivanje četiri obrazložena podnesaka (Tbr.8.t.1.Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika) i jedno pripremno ročište te jedno ročište za glavnu raspravu.

Slijedom svega iznijetog valjalo je odlučiti u pravorijeku ove presude.

U Zadru, 06. prosinca 2022.

Dokument je elektronički potpisan:
TATJANA DOMIJAN-MRVA
Vrijeme potpisivanja:
06-12-2022
14:59:23

DN: Sutkinja
O=OP TINSKI SUD U ZADRU
2.5.4.97=#130D48523738383636393332343433
L=ZADAR
CN=TATJANA DOMIJAN-MRVA
Tatjana Domijan – Mrva

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 (petnaest) dana od dana objave iste. Žalba se podnosi putem ovog suda nadležnom županijskom sudu, pismeno u 3 (tri) istovjetna primjerka.

Dna:

1. Tužiteljici po pun.,
2. Tuženiku po pun.,

Nakon pravomoćnosti:

Ministarstvu financija, Poreznoj upravi Zadar.

Broj zapisa: **eb315-a45d2**

Kontrolni broj: **0d578-566e6-f78a4**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=TATJANA DOMIJAN-MRVA, L=ZADAR, O=OPĆINSKI SUD U ZADRU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Zadru** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.

Republika Hrvatska
Županijski sud u Vukovaru
Vukovar, Županijska 33

Poslovni broj: GŽ-604/2021-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A
|
R J E Š E N J E

Županijski sud u Vukovaru, OIB:92599990351, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda: Željka Marina, kao predsjednika vijeća, te Krešimira Biljana kao suca izvjestitelja i Vesne Vrkić Perak kao člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Gorana Skelin, iz Splita, Pod Kosom 35, OIB:85474973874, zastupan po punomoćniku Srđanu Kalebota, odvjetniku iz Splita, protiv tužene Addiko Bank d.d., iz Zagreba, Slavonska Avenija 6, OIB: 14036333877, zastupane po odvjetnicima iz OD Kožul&Petrinović d.o.o., radi utvrđenja i isplate, odlučujući o žalbi tužene, protiv presude i rješenja Općinskog suda u Splitu, poslovni broj: P-1378/2018. od 15. travnja 2021. na sjednici vijeća održanoj dana 02. kolovoza 2022.

r i j e š i o j e

Prihvaća se žalba tužene te se preinačava rješenje Općinskog suda u Splitu poslovni broj: P-1378/2018. na način da se dopušta preinaka tužbe od 17. veljače 2021.

p r e s u d i o j e

Odbija se žalba tužene kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog suda u Splitu, poslovni broj: P-1378/2018. od 15. travnja 2021.

r i j e š i o j e

Odbija se zahtjev tužene za naknadom troškova sastava žalbe protiv presude i rješenja.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskim rješenjem je dopuštena preinaka tužbe od 27. veljače 2021. a prvostupanjskom presudom je utvrđena ništetnost ugovora o namjenskom kreditu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini te je tuženoj naloženo da tužitelju isplati iznos od 302.604,18 kuna sa pripadajućim zakonskim zateznim kamata na svakomjesečni iznos preplate kredita u razdoblju od 07. listopada 2005. do 01. siječnja 2018. u roku 15 dana.

Tuženoj je naloženo da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 45.423,00 kune sa pripadajućim zakonskim zateznim kamata od dana donošenja prvostupanjske presude pa do isplate u roku 15 dana.

2. Pravodobno podnesenom žalbom tužena pobija prvostupanjsku presudu i rješenje iz svih razloga sadržanih u članku 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91., 91/92., 88/01., 112/99., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 25/13. 89/14. i 70/19. – dalje u tekstu ZPP) smatrajući da je prvostupanjski sud počinio bitne povrede postupka iz članka 354. stavak 2. točka 6. i 11. navedenog zakona te predlaže drugostupanjskom sudu prihvaćanje žalbe i preinaku prvostupanjske presude na način da sud u cijelosti odbije tužbeni zahtjev kao neosnovan uz naknadu troškova parničnog postupka uvećanih za troškove sastava žalbe a podredno ukidanje i vraćanje predmeta na ponovno suđenje.

Tužena navodi kako je onemogućena u raspravljanju pred sudom obzirom da nisu izvedeni dokazi saslušanjem svjedoka koje je predložila te je ujedno zbog toga pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

Nadalje smatra da je prvostupanjski sud počinio povredu iz članka 354. stavak 1. u svezi s člankom 190. ZPP-a kada je dopustio preinaku tužbe obzirom da preinaka nije učinjena podneskom od 27. veljače 2021. već podneskom od 17. veljače 2021.

Smatra da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada utvrđuje da je dio ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli vezanoj uz CHF ništetan a napose da bi iz navedenih razloga ugovor o kreditu bio ništetan u cijelosti.

Osim navedenog pobijanim presudom nije obrazloženo iz kojih razloga bi sporazum o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama bio ništetan.

Uslijed pogrešnog pravnog pristupa sud je pogrešno ocijenio i da bi aneks broj 1. kojim su stranke glavicu kredita konvertirale u EUR također bio ništetan budući da za to nema nikakvog uporišta u činjenicama utvrđenim u postupku.

Tužena također osporava zaključak prvostupanjskog suda o neosnovanosti istaknutog prigovora zastare tražbine te u pogledu dosuđenih zakonskih zateznih kamata na svakomjesečni iznos preplate.

3. Na žalbu nije odgovoreno.

4. Žalba nije osnovana.

5. Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu sukladno odredbi članka 365. ZPP-a te utvrđuje da je prvostupanjski sud na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo te nije počinio niti jednu od bitnih povreda odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud kao drugostupanjski pazi po službenoj dužnosti a niti povredu iz članka 354. stavak 2. točka 11. navedenog zakona jer daje jasne razloge o odlučnim činjenicama zbog kojih tužbeni zahtjev

smatra osnovanim a te činjenice nisu u suprotnosti sa provedenim dokazima u postupku.

6. Predmet spora je utvrđenje ništetnosti sklopljenog ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine uknjižbom založnog prava na nekretnini te zahtjev za isplatu preplaćenog iznosa kredita zbog ništetnih ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli vezanoj uz CHF sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama.

7. Tijekom prvostupanjskog postupka je utvrđeno:

- parnične stranke su 19. kolovoza 2005. sklopile namjenski ugovor o kreditu broj: 216-317/2005. sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini temeljem kojeg je tužitelju kao korisniku kredita i založnom dužniku odobren kredit u iznosu od 250.000,00 CHF u protuvrijednosti kuna sa početno ugovorenom kamatnom stopom od 3,99% godišnje sa rokom otplate od 30 godina u mjesečnim anuitetima od 1.192,10 CHF u protuvrijednosti kuna prema srednjem tečaju tužene kao kreditora na dan plaćanja i uz promjenjivu kamatnu stopu sukladno odlukama o kamatnim stopama tužene

- stranke su 16. prosinca 2011. sklopile aneks broj 1. ugovora o kreditu na način da je provedena konverzija glavnice kredita u EUR po srednjem tečaju tužene na dan provedbe konverzije

- provedenim knjigovodstveno-financijskim vještačenjem je utvrđeno da je došlo do promjene kamatnih stopa na više od ugovorene te da su se iste kretale u utuženom razdoblju od 3,99% do 6,15% kao i da je došlo do povećanja tečaja CHF u odnosu na kunu

- prema nalazu vještaka ukupna preplata kredita zbog promjene kamatne stopa i tečaja CHF u odnosu na kunu u odnosu na početno ugovorene uvjete iznosi 302.604,18 kuna

- nesporno je da tužitelj i dalje otplaćuje predmetni kredit.

8. Na taku utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski sud utvrđuje ništetnost sklopljenog ugovora o kreditu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine te obvezuje tuženu na isplatu preplaćenog iznosa kredita u iznosu od 302.604,18 kuna sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama na svakomjesečni iznos preplate pri čemu odbija kao neosnovan istaknuti prigovor zastare.

9. Svoju odluku obrazlaže time da je u kolektivnom sporu zaštite potrošača korisnika kredita u CHF utvrđena ništetnost ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi sukladno jednostranoj odluci banke i valutnoj klauzuli vezanoj uz CHF a kojim utvrđenjima je vezan i sud u ovome postupku obzirom na odredbu članka 502.c. ZPP-a.

Nadalje imajući u vidu da su odredbe o kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli kao glavni predmet ugovora ništetne, prvostupanjski sud utvrđuje, imajući u vidu praksu Suda Europske Unije (dalje u tekstu Sud EU) u primjeni Direktive Vijeća 93/13./EEZ od 05. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (dalje u tekstu Direktiva 93/13./EEZ), ništetnost ugovora u cjelini u smislu odredbe članka 103. Zakona o obveznim odnosima (NN 53/91., 73/91., 3/94., 111/94., 107/95., 7/96., 91/96., 112/99., 88/01. i 35/05. – dalje u tekstu ZOO/91.).

Prihvaćajući nalaz i mišljenje knjigovodstveno-financijskog vještaka o visini preplaćenog iznosa kredita dosuđuje tužitelju iznos od 302.604,18 kuna sa zakonskim zateznim kamatama od dana izvršene preplate.

Pri tome odbija kao neosnovan istaknuti prigovor zastare tražbine smatrajući da je podnošenjem tužbe u postupku kolektive zaštite potrošača došlo do prekida zastare a petogodišnji zastarni rok je ponovno počeo teći od pravomoćnosti sudskih

odluka u tome postupku (od 13. lipnja 2014. u pogledu odluke o promjenjivoj kamatnoj stopi i od 14. lipnja 2018. u pogledu odluke o valutnoj klauzuli vezanoj za CHF).

U pogledu sklopljenog Aneksa broj 1. kojim je provedena konverzija kredita prvostupanjski sud navodi da isti nema utjecaja na pravo tužitelja na isplatu preplaćenog iznosa kredita odnosno da sklapanjem istog nije otklonjena neravnoteža u pravima i obvezama stranaka tj. tužitelj je doveden u još gori financijski položaj jer je konvertirana i nezakonito povećana glavnica u CHF odnosno došlo je do trajnog povećanja glavnice kredita što je utvrđeno nalazom i mišljenjem vještaka.

10. Činjenična i pravna utvrđenja prvostupanjskog suda u cijelosti prihvaća i ovaj sud.

11. U pogledu žalbe tužene protiv rješenja kojim je dopuštena preinaka tužbe ovaj sud navodi kako dopuštanjem preinake prvostupanjski sud nije počinio povredu iz članka 354. stavak 1. u svezi s člankom 190. ZPP-a.

Iz stanja spisa proizlazi da je tužitelj povećao tužbeni zahtjev za isplatu nakon zaključenja prethodnog postupka a po provedenom knjigovodstveno-financijskom vještačenju.

Prema odredbi članka 190. stavak 1. i 2. ZPP-a tužitelj može do zaključenja prethodnog postupka preinačiti tužbu a iznimno i do zaključenja glavne rasprave ako je bez svoje krivnje nije mogao preinačiti do zaključenja prethodnog postupka.

Po ocijeni ovoga suda tužitelj sve do provedenog knjigovodstveno-financijskog vještačenja nije mogao konačno postaviti tužbeni zahtjev slijedom čega je prvostupanjski sud pravilno dopustio preinaku sukladno odredbi članka 190. stavak 2. ZPP-a.

Rješenje je preinačeno isključivo iz razloga očite omaške obzirom na činjenicu, što je vidljivo uvidom u spis (list 387. spisa) da je tužitelj u svom podnesku od 17. a ne 27. veljače 2021. preinačio tužbu nakon očitovanja o vještačkom nalazu i mišljenju.

12. Neosnovani su žalbeni navodi o počinjenoj bitnoj povredi iz članka 354. stavak 2. točka 6. ZPP-a odnosno tvrdnja tužene da joj je onemogućeno raspravljanje pred sudom jer su odbijeni njezini dokazni prijedlozi za saslušanjem svjedoka (djelatnika tužene i javnog bilježnika) na okolnosti ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

Ništetnost navedenih odredbi je utvrđena u postupku kolektivne zaštite potrošača korisnika kredita u CHF a prema odredbi članka 502.c. ZPP-a sud je vezan za utvrđenja u toj parnici u kojoj se jedna od stranaka na njih pozivaju.

Iz stanja spisa proizlazi da se tužitelj u tužbi i tijekom cijelog postupka poziva na utvrđenja sudova u postupku kolektivne zaštite potrošača.

Obzirom da su sve okolnosti i činjenice vezane za ništetnost ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli vezanoj uz CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi utvrđene u postupku kolektivne zaštite u ovome postupku nema mjesta ponovnom utvrđivanju tih činjenica imajući u vidu svrhu tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava u smislu odredbe članka 502.a. ZPP-a.

Dakle u ovome postupku je jedino trebalo utvrditi činjenice da li se radi o potrošačkom ugovoru vezanom za CHF koji je sklopljen u vremenskom periodu obuhvaćenom tužbenim zahtjevom u predmetu Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj: P-1401/2012. što je nesporno utvrđeno.

13. Po ocijeni ovoga suda prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je utvrdio ništetnim ugovor o kreditu u cijelosti.

Naime prema odredbi članka 103. stavak 1. ZOO/91. ugovor koji je protivan Ustavu RH, prisilnim propisima te moralu društva ništav je ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo.

Ništavost neke odredbe ugovora ne povlači ništavost i samog ugovora ako on može opstati bez ništave odredbe, i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen (članak 105. stavak 1. ZOO/91.).

Prvostupanjski sud pravilno zaključuje imajući u vidu odredbu članka 1065. ZOO/91. kao i praksu Suda EU u primjeni Direktive 93/13./EEZ da odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli vezanoj uz CHF predstavljaju glavni predmet ugovora koji nakon utvrđenja njihove ništetnosti čine ugovor o kreditu ništetnim u cijelosti.

Po ocijeni i ovoga suda ukoliko su utvrđene ništetnim odredbe koje predstavljaju bitne sastojke ugovora o kreditu tada je ugovor ništetan u cijelosti.

Do ovakvog zaključka upućuje i pravno shvaćanje Suda EU u predmetu C-118/2017. povodom zahtjeva za prethodnu odluku o tumačenju članka 6. stavak 1. Direktive 93/13./EEZ iz kojeg proizlazi da ugovor kod kojeg je utvrđena nepoštenost određene odredbe u načelu mora nastaviti vrijediti bez bilo koje druge izmjene osim one koja proizlazi iz otklanjanja nepoštenih uvjeta ako je takav kontinuitet ugovora pravno moguć i ako je to u interesu potrošača.

No u situaciji kad se odredba odnosi na tečajni rizik koji predstavlja glavni predmet ugovora tada se po mišljenju toga suda održavanje valjanosti ugovora ne čini pravno mogućim no to je ipak stvar ocjene suda koji je uputio zahtjev (točka 51., 52. i 55. presude).

Imajući gore navedeno u vidu kao i činjenicu da su niske kamatne stope i tečaj CHF (što tužena i sama navodi u žalbi) bili odlučujući uvjet i pobuda za sklapanje ugovora te da su iste utvrđene ništetnim u postupku kolektivne zaštite proizlazi da ne postoje uvjeti za djelomično održavanje ugovora na snazi u smislu odredbe članka 105. stavak 1. ZOO/91. ukoliko na taj način neće doći do uspostave pravične ravnoteže u pravima i obvezama stranaka.

Nadalje sud u smislu odredbi Direktive 93/13./EEZ prilikom odlučivanja o zahtjevu za poništenje ugovora u cijelosti treba imati u vidu da li je to u interesu potrošača kao i to da svojom odlukom sankcionira nepošteno postupanje druge ugovorne strane, ovdje tužene.

14. Nadalje su neosnovani žalbeni navodi u pogledu utvrđenja ništetnosti sporazuma o osiguranju novčane tražbine uknjižbom založnog prava na nekretnini tužitelja.

Prvostupanjski sud je dao jasne razloge zbog čega smatra ništetnim i navedeni sporazum.

Naime ukoliko je utvrđena ništetnost ugovora o kreditu tada je ništetan i sporazum o osiguranju tražbine obzirom da se radi o akcesorno pravnom poslu tj. valjanost sporazuma o osiguranju zavisi od postojanja i valjanosti tražbine koju osigurava.

Pri tome ovaj sud napominje kako su neosnovani žalbeni navodi u pogledu utvrđenja ništetnosti aneksa broj 1. od 16. prosinca 2011. a iz razloga što postavljenim tužbenim zahtjevom tužitelj ne traži utvrđenje ništetnosti istoga niti je sud takav zahtjev prihvatio.

Naime prvostupanjski sud predmetni aneks ugovora analizira u kontekstu prava tužitelja na isplatu preplaćenog iznosa kredita odnosno da li je sklapanjem istog došlo do uspostavljanja ravnoteže između prava i obveza ugovornih strana.

15. Neosnovani su žalbeni navodi vezani za provedeno knjigovodstveno-financijsko vještačenje.

Tuženik smatra da je vještak izvršio pogrešan obračun jer je zanemario činjenicu da su sukladno tržišnim uvjetima koji su vrijedili u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora kamatne stope na kredite u CHF bile znatno niže od kredita u drugim valutama, konkretno u kunama.

Prvostupanjski sud je s pravom odbio kao neosnovane navedene prigovore jer se utvrđenjem ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u postupku kolektivne zaštite potrošača odnosno u ovome predmetu utvrđenja ništetnosti ugovora u cijelosti, obzirom na neobvezujući učinak takvih odredbi, mora omogućiti ponovno uspostavljanje činjenične i pravne situacije u kojoj bi se tužitelj kao potrošač nalazio da takve nepošteno odredbe nisu niti postojale (o tome SUD EU, C-154/2015.).

To u konkretnom slučaju znači izračun preplate kredita imajući u vidu početno ugovorenu kamatnu stopu i tečaj CHF u odnosu na kunu u vrijeme sklapanja ugovora.

16. U pogledu sklopljenog aneksa broj 1. ugovora o kreditu proizlazi da se radi o valjanom pravnom poslu imajući u vidu pravno shvaćanje Vrhovnog suda RH u predmetu Gos-1/2019. gdje je utvrđeno da sporazum o konverziji sklopljen na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15. – dalje u tekstu ZID ZPK/15.) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

No sama ta činjenica, po ocijeni ovoga suda ne lišava tužitelja prava na potpuno obeštećenje ukoliko niti sklopljenim aneksom odnosno konverzijom ugovora nije uspostavljena pravična ravnoteža ugovornih strana.

Naime niti iz teksta aneksa ugovora ne proizlazi da se tužitelj sklapanjem istog odriče svoje tražbine zbog ništetnih ugovornih odredbi a osim toga treba imati u vidu razloge donošenja ZID ZPK/15. odnosno namjeru zakonodavca da zbog notornih socijalnih problema korisnika kredita u CHF njihov položaj barem dijelom izjednači sa korisnicima kredita u drugim valutama.

Osim navedenog iz prakse Suda EU proizlazi da zakonska intervencija u predmetne ugovorne odnose ne može imati nikakvih štetnih posljedica za potrošača u smislu njegove zaštite zajamčene Direktivom 93/13./EEZ što u konkretnom slučaju znači vraćanje ugovorne pozicije tužitelja u položaj kao da ništetne odredbe nisu niti postojale (presuda Suda EU, C-118/2017., točka 40. i 43. presude).

Iz provedenog knjigovodstveno-financijskog vještačenja proizlazi da sklapanjem aneksa ugovora o kreditu nije uspostavljena pravična ravnoteža ugovornih strana jer je nakon provedene konverzije zbog tečaja CHF u odnosu na kunu došlo do trajnog povećanja dugovanja s osnova glavnice za 344.792,37 kuna odnosno da ekonomske posljedice nepoštenosti ugovornih odredbi tužitelj trpi i danas jer još uvijek plaća glavnice kredita koja je od 2011. uvećana za navedeni iznos.

17. Slijedom gore navedenog imajući u vidu provedeno vještačenje prvostupanjski sud je pravilno usvojio tužbeni zahtjev za isplatu preplaćenog iznosa kredita koji je tužena stekla bez pravne osnove u smislu odredbe članka 210. ZOO/91. pri čemu tužitelj ostvaruje pravo na zakonsku zateznu kamatu na svakomjesečni iznos preplate jer je tužena nesavjesni stjecatelj što je uostalom utvrđeno u postupku kolektivne zaštite budući da je suprotno načelu savjesnosti i poštenja koristila navedene ništetne ugovorne odredbe.

18. Neosnovani su žalbeni navodi tužene i u pogledu istaknutog prigovora zastare.

Prvostupanjski sud pravilno utvrđuje da je petogodišnji zastarni tok prekinut podnošenjem tužbe u kolektivnom sporu te je ponovno počeo teći pravomoćnošću odluka koje su u njemu donesene.

U pogledu restitucijskog zahtjeva zbog ništetnosti odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi zastarni rok je ponovno počeo teći 13. lipnja 2014. a u pogledu valutne klauzule vezane uz CHF 14. lipnja 2018.

Kako je tužba u ovome predmetu podnesena 16. ožujka 2018. nesporno je da nije nastupila zastara tražbine za isplatu kako u pogledu promjenjive kamatne stope tako i u pogledu valutne klauzule.

Osim navedenog pravilnost zaključka prvostupanjskog suda potvrđuje se i objedinjenim pravnim shvaćanjem VSRH broj 3. od 31. siječnja 2022. (poslovni broj: Su-IV-33/2022-2).

19. Prvostupanjski sud je donio pravilnu odluku o troškovima parničnog postupka imajući u vidu vrijednost predmeta spora o vrijeme poduzimanja parničnih radnji te uspjeh stranaka u postupku pravilnom primjenom odredbi članka 154. stavak 1. i članka 155. ZPP-a kao i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (NN 142/12., 103/14., 118/14., 107/15.) a žalbeni navodi ne dovode u sumnju njezinu zakonitost.

20. Slijedom navedenog ovaj sud je sukladno odredbi članka 368. stavak 1. ZPP-a odbio žalbu tužene kao neosnovanu i potvrdio prvostupanjsku presudu dok je dijelom preinačeno rješenje o preinaci tužbe sukladno odredbi članka 380. točka 3. navedenog zakona.

21. O troškovima žalbenog postupka je odlučeno sukladno odredbi članka 166. stavak 1. ZPP-a te je odbijen zahtjev tužene za naknadom troškova sastava žalbe protiv presude i rješenja jer je žalba protiv presude odbijena u cijelosti kao neosnovana dok je protiv rješenja prihvaćena u neznatnom dijelu.

Vukovar, 02. kolovoza 2022.

Predsjednik vijeća
Željko Marin

Dokument je elektronički potpisan:

ŽELJKO MARIN

Vrijeme potpisivanja:

02-08-2022

13:05:01

DN:

C=HR

O=ŽUPANIJSKI SUD U VUKOVARU

2.5.4.97=#130D48523932353939393930333531

L=VUKOVAR

S=MARIN

G=ŽELJKO

CN=ŽELJKO MARIN

Broj zapisa: **eb30f-d6285**

Kontrolni broj: **0eefd-09956-3036a**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=ŽELJKO MARIN, L=VUKOVAR, O=ŽUPANIJSKI SUD U VUKOVARU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Županijski sud u Vukovaru** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.

REPUBLIKA HRVATSKA
Županijski sud u Varaždinu
Stalna služba u Koprivnici
Koprivnica, Hrvatske državnosti 5

Poslovni broj: GŽ-115/2020-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Varaždinu – Stalna služba u Koprivnici, kao sud drugog stupnja, u vijeću sastavljenom od sudaca Veljka Kučekovića kao predsjednika vijeća, Damira Ronića kao člana vijeća i suca izvjestitelja i Tatjane Kučić kao članice vijeća, u parničnom predmetu tužitelja I. S. iz Z., OIB ..., kojeg zastupa punomoćnik S. K., odvjetnik u Z., protiv tuženika A. b. d.d. Z., OIB ..., kojeg zastupaju odvjetnici iz Odvjetničkog društva L., N. i S. d.o.o. iz Z., radi utvrđenja isplate i ništetnosti, odlučujući o žalbi tuženika protiv presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu od 26. studenog 2019. godine broj P-950/2018-30, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj 17. rujna 2020.,

p r e s u d i o j e

Žalba tuženika odbija se kao neosnovana a prvostupanjska presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu od 26. studenog 2019. godine broj P-950/2018-30 se potvrđuje.
Trošak odgovora na žalbu tužitelju se ne dosuđuje.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom utvrđeno je da je ništetan i bez pravnog učinka ugovor o namjenskom kreditu broj 016-1742/2006 od 11. srpnja 2006. godine te ugovor o namjenskom kreditu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini broj 196-53037254 od 26. kolovoza 2011. godine. Istom presudom naloženo je tuženiku da tužitelju isplati iznos od 198.961,95 kn sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od 19. rujna 2011. godine pa do isplate sve u roku od 15 dana. Također naloženo je tuženiku da tužitelju naknadi parnični trošak u iznosu od 26.160,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja pa do isplate, također u roku od 15 dana.

Protiv ove presude u zakonskom roku žali se tuženik zbog svih razloga navedenih u odredbi čl. 353. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 – Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08 - ispravak, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 – Odluka USRH i 70/19 – dalje u tekstu: ZPP). Predlaže da drugostupanjski sud njegovu žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači i odbije tužbeni zahtjev tužitelja.

Odgovor na žalbu podnio je tužitelj u kojem odgovoru poriče navode žalbe i predlaže da drugostupanjski sud žalbu tuženika odbije kao neosnovanu.

Žalba tuženika nije osnovana.

Tuženik u svojoj žalbi iznosi i žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka općenito navodeći da ističe sve bitne povrede iz čl. 354. st. 1. i st. 2. ZPP-a, no međutim, kada se pročita žalba tuženika može se zaključiti da je od žalbenog razloga bitne povrede odredaba parničnog postupka tuženik istaknuo samo bitnu povredu iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, a također i iz čl. 354. st. 1. a u svezi s čl. 187. st. 2. ZPP-a. Ispitujući prvostupanjsku presudu u odnosu na izneseni žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka ovaj sud je utvrdio da prvostupanjski sud tijekom postupka nije počinio bitnu povredu iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a. Naime, prvostupanjska presuda nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla ispitati, iz razloga što je prvostupanjski sud u svojoj presudi iznio razloge o svim odlučnim činjenicama koje su bitne za pravilno utvrđenje osnovanosti ili neosnovanosti tužbenog zahtjeva i o tim odlučnim činjenicama ne postoji proturječnost između onoga što je u presudi navedeno o tim činjenicama i onoga što o tim činjenicama proizlazi iz navedenih dokaza. Iako tuženik taj žalbeni razlog obrazlaže vrlo opširno valja naglasiti da se iznošenje tog žalbenog razloga svodi samo na tvrdnju tuženika da o nekim činjenicama prvostupanjski sud nije dao razloge. Međutim, kako je već naprijed navedeno ovaj sud smatra da je prvostupanjski sud dao razloge o svim odlučnim činjenicama na koje ukazuje tuženik u svojoj žalbi tako da taj žalbeni razlog kojeg ističe tuženik nije osnovan. Također prvostupanjski sud nije počinio niti bitnu povredu iz čl. 354. st. 1. a u svezi s čl. 187. ZPP-a jer tužitelj ima pravni interes za podnošenje tužbe za utvrđenje ništetnosti ugovora i o razlozima zbog čega smatra da taj pravni interes postoji, prvostupanjski sud je dao valjane razloge u svojoj presudi i potkrijepio ih recentnom sudskom praksom Vrhovnog suda Republike Hrvatske koja je donesena upravo u odnosu na postojanje pravnog interesa za utvrđenje ništetnosti onih ugovora koje tužitelj traži svojim tužbenim zahtjevom. Također ovaj sud je prvostupanjsku presudu ispitivao i u odnosu na one žalbene razloge na koje pazi po službenoj dužnosti temeljem odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a te je na taj način utvrdio da prvostupanjski sud tijekom postupka nije počinio niti jednu od takvih bitnih povreda, tako da prvostupanjska presuda nije opterećena bitnom povredom.

Također prvostupanjski sud je tijekom postupka utvrdio sve bitne i odlučne činjenice o kojima ovisi pravilna primjena materijalnog prava i osnovanost tužbenog zahtjeva te je na tako pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je utvrdio ništetnim ugovore o namjenskom kreditu zaključene između stranaka 2006. i 2011. godine te kada je naložio tuženiku da plati tužitelju iznos 198.961,95 kn.

Prema utvrđenju prvostupanjskog suda među strankama je neprijeporno da su parnične stranke sklopile Ugovore o kreditu kojima je tuženik odobrio tužitelju stambeni kredit iz 2006.g. te mu je 2011.g. odobrio kredit za refinanciranje Ugovora o namjenskom kreditu od 26.08.2011.g. Nije sporno da su u tim Ugovorima o kreditu glavnica kredita vezana za švicarski franak odredba o valutnoj klauzuli, da je propisano da se kamata obračunava u švicarskim francima, a naplaćuje u kunama po važećem srednjem tečaju za švicarski franak na dan plaćanja.

Prijeporno je, jesu li Ugovori o kreditu ništetni, ima li tužitelj pravni interes za utvrđenje ništetnosti Ugovora o kreditu iz 2006. godine budući je on zamijenjen Ugovorom o kreditu za refinanciranje kredita, postoji li litispendencija tužbenih zahtjeva nakon što su predmeti spojeni, te je prijeporno je li nastupila zastara tražbine tužitelja.

Tuženik je istaknuo prigovor o nedostatku pravnog interesa tužitelja za utvrđenje ništetnim Ugovora o kreditu 1. broj: 016-1742/06 od 11. srpnja 2006. godine, iz razloga što je taj ugovor zamijenjen Ugovorom o refinanciranju kredita broj: 196-53037254 od 26. kolovoza 2011. godine jer je tim Ugovorom o refinanciranju prvog kredita značajno i to čak za 800.000,00 kn, povećana prvotna obveza tužitelja jer je i prvim i drugim kreditom tuženik za sebe ugovorio i valutnu klauzulu i jednostrano promjenjivu kamatnu stopu i anuitetnu otplatu

pri čemu su se sva tri elementa kontinuirano mijenjala, odnosno povećavala zbog čega tužitelj ima pravni interes tražiti da se oba kredita utvrde ništetnim.

Sud je utvrdio da je dvojbu ima li tužitelj pravo tražiti ništetnost Ugovora koji je prestao između stranaka postojati razriješio Vrhovni sud Republike Hrvatske u presudi Rev-2868/18 od 12. veljače 2019. godine u kojem rješenju Vrhovni sud navodi da i kada je kredit zamijenjen novim Ugovorom o kreditu ili je sklopljen anex to ne znači da je stranka izgubila pravni interes za utvrđenjem ništetnosti jer ništetnost nastupa po samom Zakonu i nastaje od samog trenutka sklapanja pravnog posla pri čemu ništetan Ugovor ne postaje valjan ni kad uzrok ništetnosti naknadno nestane prema odredbi čl. 326. st. 1. ZOO-a.

Pravni interes tužitelja za utvrđenje da su ništetna oba ugovora je i u tome što tužitelj nakon utvrđenja ništetnosti ima pravo tražiti i novčanu kompenzaciju koja mu pripada.

Tužitelj koji je isplatio kredit po navedenom Ugovoru i dalje ima pravni interes tražiti utvrđenje ugovora ništetnim jer se ništetnost Ugovora sukladno odredbi čl. 322. i 326. ZO-a utvrđuje ex tunc odnosno u trenutku zaključenja Ugovora. Odredbom čl. 326. ZOO-a je propisano da ništetan Ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane, a ne može se niti osnažiti, niti prema odredbi čl. 148. st. 1. ZOO-a, niti nagodbom stranaka.

Nemogućnost konvalidacije ništetnih Ugovora svoj ratio ima upravo u činjenici da isti predstavlja najtežu povredu javnih interesa, a razina zaštite javnih interesa izražena je kroz odredbu čl. 328. ZOO-a koja propisuje kako utvrđenje ništetnosti ne podliježe nikakvim zastarnim rokovima.

Također sud je utvrdio da nije osnovan istaknuti prigovor litispendencije za utvrđenje ništetnosti odredbe čl. 6. oba Ugovora budući se u ovom predmetu radi o jedinstvenom postupku nakon što su rješenjem suda spojeni predmeti pa tužba tužitelja sadrži prvo postavljeni eventualno kumulirani tužbeni zahtjev prema odredbi čl. 188. st. 2. za utvrđenje ništetnosti u cijelosti Ugovora o kreditu 1 iz 2006. godine i Ugovora o kreditu 2. iz 2011. godine i slijedeći eventualno kumulirani tužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnosti pojedinih odredaba oba ugovora u slučaju da sud ne prihvati prvo postavljeni zahtjev, te u sebi sadrži i zahtjev za isplatu preplaćenih kamata zbog jednostrano promjenjive kamatne stope.

Sud je također utvrdio da nije osnovan istaknuti prigovor tuženika da je zastara tražbine tužitelja nastupila dana 11. srpnja 2011. godine budući je pitanje od kada teče zastarni rok riješen presudom VSRH broj: Rev-2245/17 od 20. ožujka 2018. godine u kojoj je povodom izvanredne revizije sud izrazio pravno shvaćanje da je pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača došlo do prekida zastare na temelju čl. 241. ZOO-a, zbog čega zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka, tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe. Kako je presuda Visokog Trgovačkog suda Republike Hrvatske pod poslovnim brojem PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014. godine postala pravomoćna danom kada je donesena, a ta presuda je potvrdila presudu Trgovačkog suda u Zagrebu broj: P-1401/2012 čime je pravomoćno utvrđeno da je jednostrana promjena kamatne stope po jednoj ugovornoj strani ništetna. Time je zastarni rok za restitucijske zahtjeve počeo teći dana 13. lipnja 2014. godine. Kako se na konkretnu tražbinu primjenjuje opći zastarni rok od 5 godina sukladno odredbi čl. 225. Zakona o obveznim odnosima, a tužba u ovom predmetu je podnesena dana 23. veljače 2018. godine to zastara tražbine tužitelja nije nastupila.

U tijeku postupka tuženik je predložio sudu da prekine postupak sukladno čl. 213. st. 1. toč. 2. Zakona o parničnom postupku i podnese Sudu Europske unije zahtjev za prethodnu odluku na temelju čl. 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Sud nije prekidao ovaj postupak i postavljao pitanje sudu Europske unije, a iz razloga što je u ovom postupku prvenstveno predmet utvrđenja ništetnosti Ugovora o kreditu kao cjeline pa se utvrđenje ništetnosti jednake konkretne odredbe ukazuje kao sporedno i podredno pitanje.

Također sud nije saslušao zaposlenike banke na okolnost je li banka upozoravala potrošače na rizik kredita u CHF iz razloga što je i o tom pitanju VSRH donio pravno shvaćanje u presudi Rev-3142/18 od 19. ožujka 2019. godine u kojem je navedeno da prema odredbi čl. 502.a st. 1. ZPP-a udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu s Zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom, zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana mogu kad je takvo ovlaštenje posebnim Zakonom izrijekom predviđeno i uz uvjete predviđene tim Zakonom podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određenih djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem teže povređuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava. Odredbom čl. 502.c. ZPP-a propisan je učinak presude donesene po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava. Tom odredbom je propisano da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozivati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a. st. 1. ZPP-a, da su određenim postupanjem uključujući i propuštanjem tuženika povrijeđeni ili ugroženi Zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tuženik ovlašten štiti. U tom slučaju će sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

Prema navedenom citirane odredbe Zakona o parničnom postupku propisuju direktni učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača i obvezuju sudove da se u posebnih postupcima radi ostvarenja prava potrošača za naknadu mogu pozivati na utvrđenje iz pravomoćne presude kojom je prihvaćen zahtjev postavljen u tužbi.

Obzirom da se pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu odnosi i na tuženika nema potrebe u navedenom pravcu ponovo provoditi dokazni postupak jer bi u suprotnom s obzirom na iznesena utvrđenja iz tog postupka drugačije postupanje bilo nesvrishodno, neekonomično i previše tegobno za potrošača, kao što bi bilo i u suprotnosti s navedenim odredbama ZPP-a (Rev-3142/2018 od 19. ožujka 2019. godine).

Na temelju utvrđenog sud je utvrdio da su oba Ugovora o kreditu broj 016-1742/2006 od 11.07.2006.g. i Ugovor o kreditu broj 196-53037254 od 26. kolovoza 2011. godine ništetni i to u cijelosti.

Naime, pravomoćnom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu broj: P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. godine utvrđena je ništetnost jednostrano promjenjive kamatne stope, a ta presuda Trgovačkog suda je potvrđena presudom Visokog Trgovačkog suda PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014. godine, a ta presuda VTS pod brojem PŽ-7129/13 je potvrđena i presudom VSRH broj Revt-249/14 budući su odbijene revizije i tužitelja i tuženika.

Presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. godine utvrdila je nepoštenim i ništetnim odredbe Ugovora koje se odnose na valutnu klauzulu uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo. Ova presuda potvrđena je presudom VTS-a pod brojem PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. godine, te presudom i rješenjem VSRH pod brojem Rev-2221/18 od 03. rujna 2019. godine, a kojom su odbijene revizije tužitelja i tuženika, pa je tako VSRH ovom presudom u cijelosti potvrdio ranija utvrđenja iz spora kolektivne pravne zaštite o tome kako su banke ugovorile nepoštenu i ništetnu odredbu o valuti švicarski franak, čime je spor kolektivne pravne zaštite pravomoćno okončan i to na način da su konačno oba bitna sastojka Ugovora o kreditu i to odredba o jednostrano promjenjivoj kamati (odredba o cijeni kredita) kao i odredba o valuti švicarski franak (odredba o predmetu) utvrđene nepoštenim i ništetnim.

Bitni sastojci Ugovora o kreditu prema odredbama čl. 1021. i čl. 1022. ZOO-a su prije svega sam novčani iznos koji je predmet obveze vraćanja, vrijeme i način vraćanja tog iznosa kao i iznos ugovorenih kamata kao cijene Ugovora o kreditu.

Kako su odredbe o švicarskom franku i promjenjivoj kamatnoj stopi bitni sastojci Ugovora o kreditu, a da su redom svi bitni sastojci Ugovora o kreditu konkretno odredba o samom iznosu glavnice kredita čiji se iznos i način povrata vezuje uz valutnu klauzulu vezanu

uz švicarski franak i **odredba o promjenjivim kamatnim stopama kao cijeni kredita, sve povezano kroz način vraćanja oba iznosa u obliku anuiteta kao i odredbe koje određuju visinu, vrijeme i način vraćanja samog kredita te cijenu i način na koji se ona ima za sve platiti zahvaćeni ništetošću, takav Ugovor ne može opstati jer ne ostaje valjanim niti jedan jedini bitni sastojak.**

Naime upravo odredbe Zakona o obveznim odnosima propisuju kako Ugovor ne može opstati kada ništetnost pogađa odredbe koje su bitne za samo postojanje Ugovora. Ovakvo pravno shvaćanje zauzeo je Vrhovni sud i u svim bitno ranijim odlukama GZZ 105/2002, VSRH Rev-907/2002 od 27. veljače 2003. godine u kojoj je navedeno da kada je ništetna ugovorna odredba o cijeni takav Ugovor ima za posljedicu ništetnost cijelog Ugovora.

U tijeku ovog postupka donesena je i odluka suda Europske unije C-188/17 u predmetu Dunai-RBA banka Hungary gdje je i sud Europske unije u tom predmetu jasno naveo da je odredba o tečajnom riziku, valuti švicarski franak glavni predmet ugovora i kako održanje takvog ugovora na snazi nije pravno moguće jer je to bitni sastojak Ugovora.

Radi utvrđivanja visine tražbine tužitelja sud je izveo dokaz financijskim vještačenjem po vještaku dr. sc. N. M., a čija je zadaća bila utvrditi prema Ugovoru o kreditu kako se tijekom Ugovora mijenjala kamatna stopa u odnosu na početno ugovorenu kamatnu stopu, utvrditi kako su se kretale kamatne stope tijekom otplate kredita do konačne otplate, te koliko je tužitelj temeljem takvog povećanja kamatne stope više platio tuženiku kamata i glavnice kod zatvaranja kredita 2011. godine.

U svom nalazu i mišljenju vještak je utvrdio da je između stranaka sklopljen Ugovor o kreditu dana 11. srpnja 2006.g. pod brojem 016-1742/2006 u kunsjoj protuvrijednosti iznosa od 377.200,00 CHF prema srednjem tečaju CHF H. A.-A.-B. d.d. važećem na dan korištenja kredita. Prema čl. 3. Ugovora na iznos kredita obračunavaju se kamate od 3,88 % dekurzivno godišnje. Kamata se obračunava u CHF, a naplaćuje u kunama po važećem srednjem tečaju za CHF H. A.-A.-B. d.d. na dan plaćanja. Prema čl. 4. Ugovora, kredit je ugovoren na 180 mjesečnih anuiteta u kunsjoj protuvrijednosti 2.767,47 CHF obračunatih po srednjem tečaju za CHF H. A.-A.-B. d.d. na dan plaćanja. Anuitet dospijevaju zadnjeg dana u mjesecu, a datum dospijeća prvog anuiteta je bio 31. kolovoza 2006. godine. Prema čl. 6. Ugovora Banka ugovorenu stopu neće mijenjati do 28. veljače 2007. godine ako se korisnik kredita pridržava svih odredbi Ugovora, a potom će se kamatne stope mijenjati sukladno Odluci o kamatnim stopama banke. U slučaju kašnjenja s plaćanjem obračunavati će se i naplaćivati zatezne kamate u skladu s Odlukom banke o kamatnim stopama. Ugovor je raskinut 08. ožujka 2011. godine a tužitelj je dana 19. rujna 2011. godine u cijelosti otplatio financijske obveze po kreditu.

Kamatne stope su tijekom otplate kredita iznosile 3,88%, 4,95%, 5,20%, 6,20%, 6,75% i 6,50%.

Temeljem takvog povećanja kamatne stope tužitelj je s osnova kredita više platio iznos od 31.995,58 CHF odnosno 198.961,95 kn glavnice kod zatvaranja kredita na dan 19. rujna 2011. godine.

Na nalaz i mišljenje vještaka tuženik je prigovorio nalazu i mišljenju vještaka na koje primjedbe se pisanim putem očitovao vještak N. M. te je naveo da u cijelosti ostaje kod svog nalaza i mišljenja koji je izrađen sukladno zadaći vještačenja dobivenoj od suda. Vještak navodi da je predmetni kredit reprogramiran dana 31. srpnja 2008. godine i reprogramiran je rok otplate po početno ugovorenom kreditu i primijenio se iznos anuiteta od 1.659,43 CHF.

Nakon pisanog očitovanja vještaka više nije bilo pitanja, niti primjedaba na nalaz i mišljenje vještaka pa ga je sud u cijelosti prihvatio jer je dan stručno i nepristrano, na temelju relevantnih podataka i dokumentacije koja postoji u spisu. Kako nalaz i mišljenje vještaka nije nejasan, nepotpun ili proturječan sam sa sobom ili s utvrđenim okolnostima, a ne postoji niti osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja nalaz je prihvaćen kako je već navedeno.

Temeljem tog nalaza i mišljenja sud je utvrdio visinu tražbine tužitelja te je obvezao tuženika da tužitelju isplati iznos glavnice od 198.961,95 kn s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama tekućim od dana 19. rujna 2011. godine jer je toga dana kredit u cijelosti otplaćen pa je i dospjela obveza tuženika na isplatu utvrđene glavnice tražbine.

Odluka o kamatama temelji se na odredbi čl. 29. st. 2. ZOO-a i Odluke o diskontnoj (eskontnoj) stopi HNB-a, te na odredbi čl. 29. st. 2. i 8. ZOO-a.

Ovako utvrđeno činjenično stanje i ovakvu primjenu materijalnog prava prihvaća i ovaj sud.

I po ocjeni ovoga suda pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je utvrdio da su ugovori o namjenskom kreditu broj 016-1742/2006 zaključen 11. srpnja 2006. godine te ugovor o namjenskom kreditu broj 196-53037254 od 26. kolovoza 2011. godine između parničnih stranaka ništetni. Naime, presudom Trgovačkog suda u Zagrebu, a koja presuda je postala pravomoćna 14. lipnja 2018. godine presudom Visokog Trgovačkog suda broj PŽ-6632/2017 utvrđeno je da je pravni prednik tuženika V. d.d. u razdoblju od 1. lipnja 2004. godine do 31. prosinca 2011. godine povrijedila kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja tih ugovora pravni prednik tuženika kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu te je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, zbog čega su takve odredbe ništave i nepoštene. Sporni ugovori između parničnih stranaka zaključeni su upravo u razdoblju na koje se odnosi presuda Visokog Trgovačkog suda u Zagrebu, a koja presuda je donesena u sporu povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača iz ovakvih ugovora o kreditu u kojima je glavnica vezana za protuvrijednost švicarskog franka. Iako tuženik u vrlo opširnoj žalbi osporava primjenu ove presude Trgovačkog suda u Zagrebu na predmetne ugovore o kreditu i pokušava ukazati da je bilo potrebno u ovom postupku utvrđivati da li su te odredbe ugovora nepoštene i ništetne i da li su povrijeđena prava tužitelja kao potrošača, pravilno je po ocjeni ovoga suda prvostupanjski sud odbio provoditi dokaze na tu okolnost iz razloga što je učinak presude koja je donesena povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i pravo propisano odredbom čl. 502. c. ZPP-a na način da se fizičke osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava da su određenim postupanjem uključujući i propuštanjem tuženika povrijeđeni ljudi ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj u takvoj parnici ovlašten štiti. Dakle, jedina odlučna činjenica u ovom postupku je i po ocjeni ovoga suda da su ugovori čije utvrđenje ništetnosti traži tužitelj zaključeni upravo u razdoblju na koje se odnosi presuda Trgovačkog suda u Zagrebu donesena povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava u spisu broj P-1401/2012, a kojom presudom je utvrđeno da su ništetne i nepoštene odredbe ugovora kojima je valuta glavnice vezana za protuvrijednost švicarskog franka. Kako takva presuda veže sve sudove u Republici Hrvatskoj, pravilno je prvostupanjski sud utvrdio ništetnim ugovore o namjenskom kreditu zaključene između stranaka 2006. godine i 2011. godine jer su oba ta kredita zaključena upravo u razdoblju na koje se odnosi naprijed citirana presuda. Što se tiče tvrdnje tuženika da tužitelj nema pravni interes tražiti utvrđenje ništetnosti tih ugovora, a pogotovo ne ugovore iz 2006. godine jer taj ugovor više ne postoji, s obzirom da je u cijelosti ispunjen, valja istaknuti da je pravilno prvostupanjski sud otklonio takve tvrdnje tuženika u postupku jer je prema stavu Vrhovnog suda Republike Hrvatske izražen u odluci broj Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. godine navedeno da unatoč tome što je taj ugovor izvršen korisnik kredita ima pravni interes za utvrđenje da su pojedine odredbe ugovora ili cijeli ugovor o kreditu ništetan pogotovo iz razloga što potraživanje tužitelja još nije

u cijelosti podmireno jer je uz takvu tužbu za utvrđenje ništetnosti postavio i kondemnatorni zahtjev za isplatom. Zbog toga je pravilno prvostupanjski sud utvrdio da tužitelj ima pravni interes tražiti utvrđenje ništetnosti oba ugovora o namjenskom kreditu zaključenim između stranaka. Također po ocjeni ovoga suda pravilno je prvostupanjski sud utvrdio ništetnost cijelog ugovora o kreditu a ne samo nekih njegovih odredaba pozivom na pravni stav zauzet od strane suda Europske Unije u spisu C-188/2017. Naime, sud Europske Unije je u tom predmetu jasno izrazio stav da je odredba o tečajnom riziku tj. valuti švicarski franak, glavni predmet ugovora i da održanje takvog ugovora u slučaju da je takva odredba o valuti švicarski franak ništetna bitni sastojak ugovora i da u tom slučaju nije pravno moguće održati takav ugovor na snazi. Kako je naprijed citiranom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu utvrđena upravo ništetnost odredbe ugovora o kreditu koje je tuženik zaključivao u razdoblju od 2004. do 2011. godine u valuti švicarski franak, svi ti ugovori su u cijelosti ništetni jer te ugovore nije pravno moguće održati na snazi u tom slučaju jer je takva odredba o valuti švicarski franak bitan sastojak tog ugovora. Zbog toga je pravilno prvostupanjski sud utvrdio ništetnim oba ugovora o kreditu, a ne samo neke njegove dijelove. Inzistiranje tuženika u žalbi da je za utvrđenje ništetnosti tih ugovora bilo potrebno provesti dokazni postupak i izvoditi dokaze koje je predložio tuženik, nisu osnovane jer je takve tvrdnje koje sada tuženik navodi u žalbi trebalo iznositi u postupku koji je vođen kod Trgovačkog suda u Zagrebu u predmetu P-1401/2012 i u kojem je donesena presuda po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava i u ovom postupku te dokaze prvostupanjski sud nije trebao izvoditi s obzirom da ga citirana presuda veže u odnosu na utvrđenje da su oba ugovora koji su zaključeni u vremenskom periodu na koji se odnosi naprijed citirana presuda, a u kojima je ugovorena valuta švicarski franak, ništetni ugovori zbog toga što su takve odredbe o valuti švicarski franak ništetne i nepoštene u odnosu na korisnike kredita kao potrošače. Isti slučaj je i u odnosu na ništetnost i nepoštenost ugovorne odredbe o načinu na koji je ugovorena promjenjiva kamata na te kredite jer je ugovaranje promjene kamate prema odluci banke utvrđena ništetnom i nepoštenom u istom predmetu Trgovačkog suda u Zagrebu, ali je taj dio presude u tom predmetu postao pravomoćan odlukom Visokog Trgovačkog suda broj PŽ-7129/2013 a koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revt-249/2014 od 9. travnja 2015. godine. Zbog toga prvostupanjski sud niti u odnosu na utvrđenje ništetnosti dijela ugovora o načinu ugovaranja promjenjive kamate na temelju odluke banke nije trebao izvoditi nikakve dokaze niti utvrđivati da li su one nepoštene ili je njihovo ugovaranje posljedica pregovora između stranaka jer je o tome odlučeno u predmetu povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava koji je naprijed citiran, a koji veže ovaj sud temeljem odredbe čl. 502. c. ZPP-a. Time je odgovoreno i na tvrdnje tuženika zašto bi utvrđenje iz parnice povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava bila osnova za utvrđenje ništetnosti i zašto je relevantna za donošenje presude u ovom postupku za utvrđivanje ništetnosti točno određenih ugovora koje je tužitelj kao potrošač u razdoblju na koje se odnosi citirana presuda zaključio sa tuženikom. Prema tome, i po ocjeni ovog suda upravo iz razloga koje navodi prvostupanjski sud on je pravilno utvrdio da su ugovori o namjenskom kreditu zaključeni između parničnih stranaka 11. srpnja 2006. godine i 26. kolovoza 2018. godine u kojima je ugovorena valuta i obveze u protuvrijednosti švicarskog franka te promjenjiva ugovorna kamata koja će se mijenjati prema odluci banke, ništetna i nepoštena i da je zbog toga sud oba ta ugovora u cijelosti ništetna jer se radi o bitnim sastojcima ugovora.

U odnosu na kondemnatorni dio tužbenog zahtjeva za isplatu preplaćenog iznosa po osnovi ugovorne kamate i ovaj sud također smatra da je prvostupanjski sud na utvrđeno činjenično stanje koje je pravilno i potpuno utvrđeno pravilno primijenio materijalno pravo kada je usvojio tužbeni zahtjev tužitelja.

Kako je ugovor o namjenskom kreditu koji je između stranaka zaključen 2006. godine utvrđen ništetnim ništetna je i odredba o načinu na koji će se mijenjati ugovorna kamata tijekom trajanja ugovora, zbog čega je prema odredbi čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima

(„Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08 125/11 i 78/15 – dalje u tekstu: ZOO) svaka ugovorna strana dužna vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora a ako se narav onoga što je ispunjenje protivi vraćanju dati odgovarajuću naknadu u novcu. U konkretnom slučaju ništetna je odredba o načinu ugovaranja promjenjive kamate prema odluci banke, zbog čega je pravilno prvostupanjski sud utvrdio da je tužitelj bio dužan plaćati ugovornu kamatu po stopi koja je ugovorena tim ugovorom, a radi se o stopi od 3,88% i da sve kasnije promjene visine ugovorne kamate su ništetne. Prema nalazu i mišljenju financijskog vještaka dr. sc. N. M. proizlazi da je tužitelj na ime ugovorne kamate u razdoblju trajanja tog kredita platio više po osnovi ugovorne kamate nego što je to trebao da ju je plaćao po stopi od 3,88% i to u iznosu od 198.961,95 kn koliko tužitelj potražuje svojim tužbenim zahtjevom. Iznos kojeg je tužitelj platio više na ime ugovorne kamate od one koju bi platio da je ugovorna kamata kroz cijelo vrijeme iznosila 3,88%, je upravo ono što je tuženik primio bez pravne osnove s obzirom da je takva odredba ugovora ništetna pa su ništetne i sve promjene ugovorne kamate nakon zaključenja ugovora. Što se tiče tvrdnje tuženika da je za tu tražbinu tužitelja nastupila zastara, pravilno je prvostupanjski sud otklonio prigovor zastare pozivajući se pritom na odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 20. ožujka 2018. godine broj Rev-2245/2017-2 u kojoj je izražen pravni stav da je podnošenjem tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava došlo do prekida zastare u smislu odredbe čl. 241. ZOO-a i da zastara za isplatu iznosa koji je tuženik primio prema ništetnom ugovoru počinje teći od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe. Kako je ta odluka postala pravomoćna 13. lipnja 2014. godine, a tužitelj je parnicu za povrat iznosa preplaćene ugovorne kamate podnio 26. veljače 2018. godine, proizlazi da je tužba podnesena unutar zakonskog roka od pet godina koji se primjenjuje na institut stjecanja bez osnove u smislu odredbe čl. 225. ZOO-a. Prema tome, tvrdnja tuženika da je nastupila zastara tražbine potraživanja tužitelja s naslova preplaćene kamate nije osnovana kako je to pravilno utvrdio prvostupanjski sud u svojoj presudi. Visinu preplaćenog iznosa i po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud je utvrdio na temelju nalaza i mišljenja financijskog vještaka, a koji nalaz po ocjeni ovog suda tuženik nije uspio osporiti svojim prigovorima te je nalaz financijskog vještaka dat stručno i argumentirano i pravilno je prvostupanjski sud visinu tužbenog zahtjeva po toj osnovi utvrdio upravo na temelju nalaza i mišljenja tog financijskog vještaka. Prema tome, s obzirom na naprijed navedeno i po ocjeni ovoga suda na utvrđeno činjenično stanje koje je suprotno navodima žalbe tuženika potpuno pravilno utvrđeno, prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je utvrdio da su ništetni ugovori o namjenskom kreditu zaključeni između stranaka 11. srpnja 2006. godine i 26. kolovoza 2011. godine te kada je naložio tuženiku da tužitelju po osnovi stjecanja bez osnove zbog preplaćene ugovorne kamate od strane tužitelja istome plati iznos od 198.961,95 kn. Također prvostupanjski sud je pravilno donio odluku i o troškovima postupka temeljeći odluku na odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a jer je tužitelj u cijelosti uspio u ovoj parnici, a visina parničnog troška utvrđena je na temelju troškovnika punomoćnika tužitelja i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 142/12, 103/114, 118/14 i 107/15– dalje u tekstu: Tarifa) koje prihvaća i ovaj sud.

Radi naprijed navedenog proizlazi da žalba tuženika nije osnovana zbog čega je istu u cijelosti valjalo odbiti kao neosnovanu, a prvostupanjsku presudu potvrditi.

Trošak odgovora na žalbu tužitelju nije dosuđen jer po ocjeni ovog suda taj trošak nije bio potreban za vođenje ove parnice.

Koprivnica, 17. rujna 2020.

Predsjednik vijeća

Veljko Kučeković, v.r.

Republika Hrvatska
Županijski sud u Vukovaru
Vukovar, Županijska 33

Poslovni broj: GŽ-415/2019-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Vukovaru, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda i to Željka Marina kao predsjednika vijeća, Vesne Vrkić Perak kao suca izvjestitelja i Krešimira Biljana kao člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M. P. iz V., A. C. 3, OIB:..., zastupane po punomoćnicima odvjetnicima iz Zajedničkog odvjetničkog uredu G. & Š. iz V. protiv tuženika A. b. d.d., Z., S. a. ., OIB:., zastupanog po punomoćniku D. D., odvjetniku iz Z., radi utvrđenja ništetnosti, a odlučujući o žalbama tuženika i tužiteljice protiv presude Općinskog suda u Osijeku, broj: 13 P-653/2018-9, od 28. veljače 2019., na sjednici vijeća od 2. ožujka 2021.,

p r e s u d i o j e

Žalba tuženika odbija se kao neosnovana, a žalba tužiteljice prihvaća se kao osnovana, te se prvostupanjska presuda Općinskog suda u Osijeku, broj: 13 P-653/2018-9, od 28. veljače 2019 preinačuje i sudi:

Utvrdjuje se ništetnim ugovor o kreditu bez depozita broj: 5140030250-27000057814/2007, sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koji je zaključen 23. ožujka 2007., između tužiteljice M. P. iz V., A. C. . kako korisnika kredita, te prikrivenog vlasnika M. P. i prednika tuženika S. b. d.d. O., podružnica V., D. ., kao kreditora.

Nalaže se tuženiku naknaditi tužiteljici parnični trošak u iznosu od 17.337,50 kuna. U preostalom dijelu zahtjev za naknadnom parničnog troška odbija se kao neosnovan.

Nalaže se tuženiku naknaditi tužiteljici trošak žalbe u iznosu od 1.562,50 kuna. U preostalom dijelu zahtjev tužiteljice za naknadom troška žalbe odbija se kao neosnovan.

Obrazloženje

Pobijanom presudom presuđeno je:

" I/ Utvrđuje se ništetnim dio odredbe članka 4. Ugovora o kreditu bez depozita br. 5140030250-27000057814/2007, sa Sporazumom o osiguranju novčane

tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, sklopljenog između prednika tužitelja S. b. d.d. O., Podružnica V., kao kreditora i M. P., kao korisnika kredita te prikrivenog vlasnika M. P., solemniziran kod javnog bilježnika M. K. iz V. pod broj OV-6421/2007 dana 27. ožujka 2007.god., koji glasi: "Ugovorne strane su suglasne da je kamatna stopa promjenjiva i vezana uz određenu valutnu klauzulu. Izmjena kamatne stope se smatra dijelom ovog Ugovora bez posebnog zaključivanja Aneksa o ovom Ugovoru, a što stranke potvrđuju svojim potpisom na ovom Ugovoru" dio odredbe članka 19. koji glasi: "Korisnik kredita i prikriveni vlasnik odriču se prava prigovora promijenjenih okolnosti" te dio odredbe članka 25. koji glasi: "Potpisom na ovom Ugovoru korisnik kredita i prikriveni vlasnik u cijelosti prihvaćaju odredbe poslovnih uvjeta Banke, a naročito odredbe Odluke o kamatnim stopama i Odluke o visini naknade za usluge Banke, kao i sve kasnije njihove izmjene i dopune.

II/ Preostalim tužbenim zahtjevom preko dosuđenog tužiteljica se odbija kao neosnovanim.

III/ Svaka stranka snosi svoj parnični trošak."

Protiv navedene presude žalbe su po punomoćniku pravodobno izjavili tužiteljica i tuženik.

Tuženik je žalbu izjavio zbog svih žalbenih razloga iz članka 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11. , 148/11., 25/13. , 89/14. i 70/19. - nastavno: ZPP).

U žalbi u bitnom navodi da je pobijana presuda neosnovana prvenstveno iz razloga što je sud izveo krivi zaključak da tužiteljica ima pravni interes u predmetnoj pravnoj stvari unatoč zaključenju Aneksa ugovora o kreditu između stranaka (konverzija), a s obzirom da je sklapanje Aneksa ugovora o kreditu rezultat ispunjenja zakonske obveze proizašle iz Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju koji je stupio na snagu nakon podnošenja tužbe. Ističe da u smislu odredbe članka 145. Zakona o obveznim odnosima u pravnoj situaciji kada je tužitelj prihvatio novelirani ugovor, novi način izračuna kredita i zateznih kamata, te vraćanja viška uplaćenog, tužitelj više nema pravni interes zahtijevati utvrđenje ništetnosti odredbi koje je tražio u tužbi. Smatra da je pritom sud trebao uzeti u obzir i činjenicu da Ustavni sud nije prihvatio prijedloge za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama (rješenje USRH broj: U-I.-3685/2015. od 4. travnja 2017.). Zbog toga smatra da je podnošenje tužbe radi utvrđenja ništetnim odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi u direktnoj suprotnosti sa svrhom donošenja Zakona o izmjenama dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama.

Predlaže drugostupanjskom sudu prihvatiti žalbu kao osnovanu, ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, ili preinačiti pobijanu presudu na način da sud odbije tužiteljicu s tužbenim zahtjevom u cijelosti.

Tužiteljica je žalbu izjavila zbog svih žalbenih razloga iz članka 353. stavak 1. ZPP-a.

U žalbi u bitnom navodi da je neosnovan zaključak prvostupanjskog suda da s obzirom da su utvrđene kao nepoštene i ništetne ugovorne odredbe vezane za valutnu klauzulu CHF, te jednostrano promjenjivu kamatnu stopu nije ništetan i

ugovor o kreditu u cijelosti, a s obzirom da odredbe koje se odnose na jednostrano promjenjivu kamatnu stopu i valutnu klauzulu predstavljaju bitne sastojke predmetnog ugovora. Poziva se na odluku Suda EU od 14. ožujka 2019. u predmetu broj: C-118/17.

Predlaže drugostupanjskom sudu preinačiti pobijanu presudu sukladno žalbenim navodima, ili podredno ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Odgovori na žalbe nisu izjavljeni.

Žalba tuženika nije osnovana, a žalba tužiteljice je osnovana.

Razmatrajući pobijanu presudu i postupak koji joj je prethodio, te navode tuženika i tužiteljice iznesene u žalbi, ovaj sud smatra kako ta odluka nema nedostataka zbog kojih se ne može valjano pravno ispitati niti su njome povrijeđene odredbe parničnog postupka na koje ovaj sud sukladno odredbi članka 365. stavak 2. ZPP-a pazi po službenoj dužnosti.

Ovaj sud nije našao ni da je donoseći pobijanu presudu prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a, kako neosnovano u žalbi navode tuženik i tužiteljica, s obzirom da je pobijana presuda u cijelosti jasna i razumljiva i jer je prvostupanjski sud naveo jasne razloge za sve bitne činjenice na kojima je temeljio svoju odluku i to kako za one temeljem kojih je izveo zaključak o nepoštenosti i ništetnosti ugovornih odredbi o jednostranoj promjenjivosti kamatne stope i valutne klauzule CHF, tako i za one temeljem kojih je izveo zaključak da time nije ništetan ugovor o kreditu u cijelosti.

Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio sve činjenice bitne za donošenje zakonite odluke.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za utvrđenjem ništetnosti ugovora o kreditu sa valutnom klauzulom CHF u cijelosti.

Prema utvrđenju prvostupanjskog suda nespornim je utvrđeno da su stranke sklopile Ugovor o kreditu bez depozita broj: ... sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama 23. ožujka 2007. godine po kojem je banka – ovdje tuženik, tj. njezin prednik odobrio tužiteljici kao korisnici kredita iznos od 154.500,00 CHF u kunsjoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB na dan korištenja; da je kredit odobren na rok vraćanja od 20 godina s efektivnom kamatnom stopom od 4,67% godišnje i da se otplaćuje u jednakim mjesečnim anuitetima, podmiruje u kunama, obračunatim po srednjem tečaju HNB na dan dospijeća, s tim da prvi anuitet dospijeva 1. travnja 2007. godine, a da se kamate obračunavaju u CHF, a naplaćuju u kunama. Dakle, nije sporno da je tim ugovorom glavnica vezana za švicarski franak – odredba o valutnoj klauzuli, te da je propisano da se kamata obračunava u švicarskim francima, a naplaćuje po važećem srednjem tečaju za švicarski franak na dan plaćanja.

U postupku po žalbi sporno je li ugovor o kreditu ništetan u cijelosti ili su ništetne samo odredbe ugovora koje se odnose na valutnu klauzulu CHF, te jednostrano promjenjivu kamatnu stopu, te ima li tužitelj pravni interes za utvrđenjem ništetnosti ugovora o kreditu iz 2007., s obzirom da su stranke zaključile aneks ugovora gdje je konvertiran Ugovor o kreditu iz CHF u EUR-o.

Pravilno zaključuje prvostupanjski sud da unatoč činjenici što je zaključen Aneks spornog ugovora gdje je sporni ugovor iz CHF konvertiran u EUR-o, tužiteljica ima pravni interes zahtijevati poništenje prvobitno zaključenog Ugovora o kreditu u cijelosti.

Odredbom članka 19.e stavak 1. Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne Novine" broj : 102/15.), bankama je dana mogućnost da potrošačima prilikom provođenja konverzije ponude nove ugovore ili izmijene postojeće putem Aneksa/dodatka.

Sporazum kojima je provedena konverzija predmetnog ugovora o kreditu predstavlja izmjenu postojećeg ugovornog odnosa, a ne novi ugovorni odnos uslijed kojeg je prijašnji prestajao postojati, što znači da ugovor o kreditu nije stavljen izvan snage već su zamijenjene pojedine odredbe toga ugovora, pa se ne može smatrati da zaključenjem sporazuma o konverziji potrošač gubi pravni interes za utvrđenjem ništetnosti osnovnog ugovora. Isti stav zauzet je i u odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev-2868/2018. i Rev-18/18.

Dakle zaključivši da tužiteljica unatoč zaključenom Aneksu predmetnog ugovora o kreditu ima pravni interes zahtijevati utvrđenje ništetnim ugovora o kreditu, prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo.

Prvostupanjski sud u pobijanoj presudi utvrdio je ništetnim dijelove odredbi članka 4., članka 19. i članka 25., predmetnog ugovor o kreditu, a koje se odnose na valutnu klauzulu u CHF i jednostrano promjenjivu kamatnu stopu. Pri tom pravilno utvrđuje prvostupanjski sud da je predmetnim ugovorom jednostrano određena kamatna stopa kao i promjena iste bez da se o istome pregovaralo, te da je valutnu klauzulu kao i promjenu kamatnih stopa tuženik "uglavio" u standardni ugovor o kreditu koji je sam sastavljao i nije o istima pregovarao s korisnikom kredita, niti je korisnik kredita imao utjecaj na njihov sadržaj, tako da tužiteljica - korisnica kredita kao prosječan potrošač nije mogla sagledati kao cjelinu svoju obvezu spram spornog ugovora, te je zbog nepoznavanja parametara dovedena u neravnomjeran položaj, a što je suprotno načelima obveznom prava.

Pri tom pravilno se u odnosu na nepoštene i ništetne ugovorne odredbe koje se tiču valutne klauzule CHF, te jednostrano promjenjivu kamatnu stopu prvostupanjski sud poziva na pravomoćnu presudu Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., koja presuda je preinačena presudom i rješenjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. i kojom je utvrđeno nesavjesno postupanje banaka kroz ugovaranje rizičnih kredita u valuti CHF s promjenjivom kamatnom stopom, a koja presuda i rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske su potvrđeni odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/2014 od 9. travnja 2015, a kojima je odlučivano u kolektivnom sporu pokrenutom od strane Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača protiv više poslovnih banaka.

U odnosu na navedene sudske odluke valja navesti:

- da je odlukom broj U-III-2521/2015, U-III-2536/2015, U-III-2547/2015, U-III-2565/2015, U-III-2603/2015, U-III-2604/2015 i U-III-2605/2015 od 13. prosinca 2016. Ustavni sud Republike Hrvatske djelomično usvojio ustavnu tužbu tužitelja te je ukinuo odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/2014-2 od 9. travnja 2015. u dijelu u kojem je odbijena revizija tužitelja protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013-4 od 13. lipnja 2014., a kojom je preinačenjem prvostupanjske presude odbijen zahtjev tužitelja upravljen na utvrđenje da su tuženici "povrijedili kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita koristeći u potrošačkim ugovorima o kreditima nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo",

- da je Visoki trgovački sud Republike Hrvatske donio novu presudu poslovni broj PŽ-6632/2017-10 14. lipnja 2018. kojom je odbio žalbu tuženih banaka i potvrdio presudu Trgovačkog suda u Zagrebu P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. kojom je utvrđeno da su sve tužene banke povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditima koristeći u njima nepoštene i nišetne ugovorne odredbe tako da je u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditu ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja tih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u vezi sklapanja tih ugovora o kreditu. Dakle, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je novom odlukom pravomoćno utvrdio da su svih 8 banaka koristile nepoštene i nišetne odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi kako je bilo utvrđeno prvostupanjskom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu,

- da je konačno Vrhovni sud Republike Hrvatske po podnesenim revizijama donio odluku poslovni broj Rev-2221/2018-11 od 3. rujna 2019. kojom je u bitnom odbio revizije i na taj način potvrdio utvrđenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske o tome da su banke koristile nepoštene i nišetne odredbe o valutnoj klauzuli i o promjenjivoj kamatnoj stopi.

Dakle, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da su nišetne odredbe predmetnog ugovora o kreditu koje se tiču valutne klauzule CHF i jednostrano promjenjivih kamatnih stopa, te je u tom dijelu prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo.

Nasuprot tome pogrešan je zaključak prvostupanjskog suda da uslijed toga nije nišetan i predmetni ugovor o kreditu u cijelosti.

Naime, prema odredbama članka 1021. i članka 1022. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj: 35/05), bitni sastojci Ugovora o kreditu su prije svega sam novčani iznos koji je predmet obveze vraćanja, vrijeme i način vraćanja tog iznosa kao i iznos ugovorenih kamata kao cijene Ugovora o kreditu.

Odredbe o švicarskom franku i promjenjivoj kamatnoj stopi bitni su sastojci Ugovora o kreditu. Naime, svi bitni sastojci Ugovora o kreditu, konkretno odredba o samom iznosu glavnice kredita čiji se iznos i način povrata vezuje uz valutnu klauzulu vezanu uz švicarski franak i odredba o promjenjivim kamatnim stopama kao cijeni kredita, sve povezano kroz način vraćanja oba iznosa u obliku anuiteta, kao i odredbe koje određuju visinu, vrijeme i način vraćanja samog kredita, te cijenu i način na koji se ona ima za sve platiti, zahvaćeni nišetnošću, takav Ugovor ne može opstati jer nisu valjani bitni sastojci toga ugovora.

I prema Odluci suda Europske unije C-118/17 u predmetu Dunai-RBA banka Hungary odredba o tečajnom riziku, valuti švicarski franak glavni je predmet ugovora, te održanje takvog ugovora na snazi nije pravno moguće bez postojanja valutne klauzule. Istovjetno je i u presudi Suda EU C-260/18 gdje je naveden stav da odredbe koje se odnose na rizik promjene tečaja definiraju glavni predmet ugovora o kreditu, slijedom čega objektivna mogućnost održavanja na snazi ugovora o kreditu iz glavnog postupka nije sigurna.

Dakle, odbivši tužbeni zahtjev da se predmetni ugovor proglasni nišetnim u cijelosti prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo.

Temeljem izloženog valjalo je žalbu tužiteljice usvojiti kao osnovanu, a žalbu tuženika odbiti kao neosnovanu, te preinačiti pobijanu presudu na način da se

utvrdi ništetnim predmetni ugovor o kreditu u cijelosti, a ne samo dijelovi toga ugovora koji se odnose na valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu.

Kako je ovaj sud preinačio prvostupanjsku presudu valjalo je primjenom odredbe članka 166. stavak 2. ZPP-a, odlučiti i o parničnom trošku.

Kako je tužiteljica s tužbenim zahtjevom uspjela u cijelosti primjenjuje se odredba članka 154. stavak 1. i članka 155. ZPP-a, te Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne Novine broj 142/12, 103/14, 118/14., i 107/15-nastavno OT).

Tužiteljici zastupanoj po punomoćniku odvjetniku priznaje se trošak za sastav tužbe (Tbr 7. toč. 1. OT - 100 bodova), sastav 4 obrazložena podneska (Tbr. 8. toč. 1. OT - 400 bodova), trošak zastupanja na ročištima: 19. rujna 2013., 15. studenog 2013., 30. rujna 2015., 19. listopada 2015., 20. siječnja 2016., 25. travnja 2016., 16. siječnja 2019., (Tbr. 9. toč. 1. OT - 700 bodova), trošak zastupanja na ročištu dana 28. kolovoza 2013., (Tbr. 9. toč. 5. OT - 25 bodova), trošak zastupanja na ročištu 5. veljače 2015., (Tbr. 9. točka 2. OT – 50 bodova), dakle, sveukupno 1275 bodova, a što prema vrijednosti boda od 10,00 kuna, iznosi 12.750,00 kuna, a uz pripadajući PDV od 25%, iznosi 15.937,50 kuna. Na to valja priznati trošak plaćenih sudskih pristojbi u iznosu od 1400,00 kuna, tako da je tužiteljici priznat sveukupni parnični trošak u iznosu od 17.337,50 kuna. U preostalom dijelu zahtjev tužiteljice za naknadom parničnog troška odbija se kao neosnovan (članak 155. stavak 1. ZPP-a). Tužiteljici se priznaje trošak za sastav žalbe prema Tbr. 10. točka 1. Tarife u iznosu od 1.250,00 kuna, što uvećano za PDV od 25% iznosi 1.562,50, kuna. S više zatraženim iznosom za trošak žalbe tužiteljica se odbija kao s neosnovanim.

Temeljem izloženog, sukladno odredbi članka 373. točka 3. i članka 166. stavak 2. ZPP-a, odlučeno je kao u izreci.

Vukovar, 2. ožujka 2021.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Željko Marin

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 3740/2018-7

R E P U B L I K A   H R V A T S K A
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Mirjane Magud predsjednice vijeća, Goranke Barać-Ručević članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, Slavka Pavkovića člana vijeća, Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća i mr. sc. Dražena Jakovine člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja E. Z. iz Z., OIB: ..., protiv tuženice Z. b. d.d. Z., OIB: ..., koju zastupa punomoćnik B. P., odvjetnik u O. društvu P. i P., Z., radi utvrđenja i isplate, odlučujući o revizijama tužitelja i tuženice protiv presude Županijskog suda u Zagrebu, poslovni broj GŽ-4224/2015-19 od 3. srpnja 2018., kojom je djelomično potvrđena a djelomično preinačena presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj P-5222/13-42 od 3. veljače 2015., na sjednici održanoj 4. ožujka 2020.,

r i j e š i o   j e :

I. Ukida se presuda Županijskog suda u Zagrebu, poslovni broj GŽ-4224/2015-19 od 3. srpnja 2018. i predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

II. O troškovima nastalima u povodu revizije tuženice odlučit će se konačnom odlukom.

Obrazloženje

Presudom Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj P-5222/13-42 od 3. veljače 2015. suđeno je:

„I./ Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi:

„1. Utvrđuje se da je ništetna odredba 1. Ugovora o kreditu broj ... od 27.12.2006. godine sklopljenog između tužitelja i tuženika, u dijelu u kojem je iskazana u valuti švicarski franak, a koji glasi:

„IZNOS ODOBRENOG KREDITA

Članak 1.

Kreditor odobrava i stavlja na raspolaganje Korisniku kredita u kunskoj protuvrijednosti od CHF 480.000,00 (slovima: četrstoosamdesettisućašvicarskihfranaka) obračunato prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate kredita. Korisnik kredita se obvezuje iznos kredita iz prethodnog stavka vratiti, uz valutnu klauzulu, s pripadajućim kamatama u vrijeme i na način utvrđen ovim ugovorom.“

2. Utvrđuje se da je ništetna odredba 2. Ugovora o kreditu broj ... od 27.12.2006. godine sklopljenog između tužitelja i tuženika, koja glasi:

„KAMATE I NAKNADE

Članak 2.

Korisnik kredita dužan je Kreditoru platiti u anuitetima iznos kredita od CHF 480.000,00 (slovima: četrstoosamdesettisućašvicarskihfranaka) i redovnu kamatnu stopu koja je tijekom postojanja obveze po ovom ugovoru promjenjiva u skladu s promjenama tržišnih uvjeta, a temeljem Odluke o kamatnim stopama Z. b. d.d. koja na dan sklapanja ugovora iznosi 4,40% godišnje (slovima: četiricijelačetrdeset posto), interkalarnu kamatu po stopi jednakoj stopi redovne kamate, sve u kunskoj protuvrijednosti, obračunato po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja.“

3. Nalaže se tuženici da Ugovor o namjenskom kreditu sklopljen dana 27.12.2006. između stranka izmijeniti u čl. 1 i čl. 2. tog Ugovora na način da iz ugovora izostavi valutnu klauzulu, dakle, vezivanje kredita na CHF, te da visinu kredita odredi samo u HRK, da odredi fiksnu kamatnu stopu od 4,4% ako je originarno ugovoreno ugovorom o namjenskom kreditu od 27.12.2006., sve to u roku od 15 dana jer će inače ova presuda zamijeniti novi ugovor o namjenskom kreditu.

4. Nalaže se tuženici da isplati tužitelju preplaćeni iznos od 110.863,82 HRK s osnove ugovora o namjenskom kreditu od 27.12.2006. godine.

5. Tužena Z. b. d.d. se obvezuje tužitelju naknaditi troškove ovog parničnog postupka.“

II./ Nalaže se tužitelju naknaditi tuženoj troškove parničnog postupka u iznosu od 22.292,00 kuna u roku od 15 dana.“

Presudom Županijskog suda u Zagrebu, poslovni broj GŽ-4224/2015-19 od 3. srpnja 2018. suđeno je:

“I. Odbija se kao neosnovana žalba tužitelja i potvrđuje presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-5222/13-42 od 3. veljače 2015. u dijelu pod točkom I. 1. izreke kojim je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenjem ništetnosti članka 1. Ugovora o kreditu broj ... od 27. prosinca 2006. sklopljenog između stranaka, te u dijelu pod točkom I. 3. izreke.

II. Preinačava se presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-5222/13-42 od 3. veljače 2015. u pobijanom dijelu pod točkom I. 2. izreke i sudi:

„Utvrđuje se da je ništetna odredba 2. Ugovora o kreditu broj ... od 27.12.2006. godine sklopljenog između tužitelja i tuženika, koja glasi:

KAMATE I NAKNADE

Članak 2.

Korisnik kredita dužan je Kreditoru platiti u anuitetima iznos kredita od CHF 480.000,00 (slovima: četrstoosamdesettisućasvicarskihfranaka) i redovnu kamatnu stopu koja je tijekom postojanja obveze po ovom ugovoru promjenjiva u skladu s promjenama tržišnih uvjeta, a temeljem Odluke o kamatnim stopama Z. b. d.d. koja na dan sklapanja ugovora iznosi 4,40% godišnje (slovima: četiricijelačetrdeset posto), interkalarnu kamatu po stopi jednakoj stopi redovne kamate, sve u kunsnoj protuvrijednosti, obračunato po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja.“

Ujedno je rješenjem drugostupanjskog suda ukinuta presuda suda prvog stupnja u dijelu pod točkom I. 4. izreke kojom je odbijen zahtjev tužitelja za isplatu 110.863,82 kn te u dijelu pod točkom II. izreke kojom je naloženo tužitelju naknaditi tuženiku parnične troškove od 22.292,00 kn i u tom je dijelu predmet vraćen sudu prvog stupnja na ponovno suđenje (točka I. izreke). Također je odluka o troškovima nastalima u povodu izjavljenog pravnog lijeka ostavljena za konačnu odluku (točka II. izreke).

Protiv drugostupanjske presude, u dijelu pod točkom I. izreke, tužitelj je podnio reviziju te pravodobnu dopunu revizije (dalje: revizija), pozivom na odredbu čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 88/08 i 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14 - dalje: ZPP) navodeći da odluka u sporu ovisi o rješenju materijalnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, te da je to pitanje važno stoga što je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje, ali je odluka prvostupanjskog i drugostupanjskoga suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno sa shvaćanjem revizijskog suda. Predlaže reviziju prihvatiti, preinačiti nižestupanjske presude te tužbeni zahtjev prihvatiti u cijelosti.

Tuženica je izjavila reviziju protiv drugostupanjske presude u dijelu pod točkom II. izreke, također pozivom na odredbu čl. 382. st. 2. ZPP, iz razloga što odluka u ovom sporu ovisi o rješenju postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Predlaže da revizijski sud prihvati reviziju i pobijanu presudu preinači na način da tužbeni zahtjev odbije u cijelosti, a podredno da ukine pobijani dio presude i predmet vrati na ponovno suđenje. Traži naknadu troškova revizije.

U odgovoru na reviziju tužitelj poriče sve navode revizije tuženice. Predlaže istu odbiti kao neosnovanu.

Revizije su osnovane.

U odnosu na reviziju tužitelja:

Prema čl. 382. st. 2. ZPP stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske odluke, u slučajevima u kojima je ne mogu podnijeti prema odredbi čl. 382. st. 1. ZPP, ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, primjerice:

1. ako o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvaćanje odlučujući o pojedinim predmetima na odjelnoj sjednici, a riječ je o pitanju o kojem postoji različita praksa drugostupanjskih sudova,

2. ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje ali je odluka drugostupanjskog suda utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno s tim shvaćanjem,

3. ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje i presuda drugostupanjskog suda se temelji na tom shvaćanju ali bi - osobito uvažavajući razloge iznijete tijekom prethodnog prvostupanjskog i žalbenog postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima, te odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, Europskog suda za ljudska prava ili Europskog suda - trebalo preispitati sudsku praksu.

U smislu odredbe čl. 382. st. 3. ZPP u reviziji iz čl. 382. st. 2. ZPP stranka treba određeno naznačiti pravno (materijalnopravno ili postupovnopravno) pitanje zbog kojeg je reviziju podnijela, te u reviziji određeno navesti propise i druge izvore prava i izložiti razloge zbog kojih smatra da je postavljeno pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Tužitelj u reviziji, u smislu naprijed navedenih odredbi, postavlja slijedeće materijalnopravno pitanje:

„Je li odredba sadržana u članku 1. Ugovora o stambenom kreditu o valutnoj klauzuli jasna, lako razumljiva i uočljiva, pa da je onda na temelju odredbe čl. 84. Zakona o zaštiti potrošača izuzeta od ispitivanja poštenosti?“

Revident se u reviziji, obrazlažući razloge važnosti iznesenog pitanja, poziva na pravno shvaćanje izraženo u odluci ovog suda poslovni broj Revt-575/16 od 3. listopada 2017., kao i u odluci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj Pž-6632/2017 od 14. lipnja 2018. a koje je zauzeto u odlukama donesenima u kolektivnom sporu, a odnosi se na pitanje poštenosti, a u svezi s tim i ništetnosti, odredbi ugovora o kreditu. Naime, tim je odlukama, donesenima u kolektivnom sporu, utvrđeno da su banke (između ostalih i tuženica) povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u njima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima u potrošačkom kreditiranju, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica, švicarski franak. Uz navedene odluke, tužitelj ukazuje i na odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, te Suda Europske unije u istovrsnim sporovima.

Odlučujući o dopustivosti revizije u odnosu na postavljeno pravno pitanje, ovaj sud je ocijenio da revident problematizira pitanje je li banka prilikom zaključivanja ugovora o

kreditu koristila nepoštene, i stoga ništetne, odredbe o valutnoj klauzuli u švicarskim francima, pa je zaključak ovog suda da su ispunjene pretpostavke iz čl. 382. st. 2. i 3. ZPP odnosno naznačeno pitanje važno je za osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti građana, s tim da odluka u ovom sporu ovisi o rješenju tog pitanja, pa je odlučeno o osnovanosti revizije.

Predmet ovog spora je zahtjev tužitelja na utvrđenje ništetnosti dvije odredbe Ugovora o kreditu sklopljenog između stranaka 27. prosinca 2006., i to: članka 1. kojim je propisana valutna klauzula, te članka 2. kojim je određena promjenjiva kamatna stopa koja se mijenja temeljem Odluke o kamatnim stopama tuženice, a koja na dan sklapanja ugovora iznosi 4,40% godišnje, a posljedično čemu tužitelj zahtjeva da sud naloži tuženici sklapanje ugovora o kreditu bez valutne klauzule, dakle u hrvatskim kunama, s fiksnom ugovorenom kamatnom stopom od 4.40% i da mu tuženica isplati preplaćeni iznos po osnovi ništetnih odredbi od 110.863,82 kn.

Tužitelj revizijom pobija pravno shvaćanje drugostupanjskog suda na kojem je utemeljena odluka o odbijanju tužbenog zahtjeva koji se odnosi na utvrđenje ništetnosti odredbe o valutnoj klauzuli u švicarskim francima te u dijelu kojim se nalaže tuženici da s tužiteljem sklopi ugovor predloženog sadržaja. Naime, u obrazloženju pobijane presude drugostupanjski sud je zauzeo shvaćanje:

„Odredbom čl. 84. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/03 - dalje: ZPP) propisano je da se pojedina odredba može podvrgnuti testu poštenosti samo pod pretpostavkom da nije jasna, lako razumljiva i (lako) uočljiva.

U konkretnom slučaju je u ugovoru o kreditu jasno naznačeno da se tužitelju stavlja na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti od 480.000,00 CHF, te je jasno navedeno da se tužitelj obvezuje vratiti iznos kredita uz valutnu klauzulu, pri čemu nije od utjecaja je li zahtjev za izdavanje kredita u CHF ispunio tužitelj osobno, kako to pogrešno smatra žalitelj.

Tužitelj je sklopio ugovor o kreditu s tuženikom u kojem je odredba čl. 1. o valutnoj klauzuli jasna, lako razumljiva i uočljiva pa je na temelju odredbe članka 84. ZPP izuzeta od ispitivanja poštenosti.“

Izneseno shvaćanje drugostupanjskog suda ne može se prihvatiti.

Revident je u pravu kada u reviziji ističe da nižestupanjske odluke nisu utemeljene na pravnom shvaćanju suglasnom pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženom u citiranoj odluci ovog suda, a niti s presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, donesenom u povodu te odluke revizijskog suda u istom postupku vođenom povodom kolektivne tužbe Udruge p. -H. s. u. z. p. protiv više banaka u Republici Hrvatskoj pa tako i tuženice, a predmet koje kolektivne tužbe je, između ostaloga, bilo i utvrđenje ništetnosti ugovaranja valutne klauzule u švicarskim francima, a kako je ugovoreno člankom 1. prijepornog ugovora zaključenog između stranaka.

Prema odredbi čl. 502.a st. 1. ZPP udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu kad

je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijekom predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određenih djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povrjeđuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava. Odredbom čl. 502.b ZPP propisan je sadržaj tužbe iz čl. 502.a ZPP, dok je čl. 502.c ZPP propisan učinak presude donesene po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava na način da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a st. 1. ZPP, da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanje tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

Dakle, citirane odredbe ZPP i ZZP propisuju direktni učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača na način da obvezuju sudove da se u posebnim postupcima radi ostvarenja prava potrošača pozovu na utvrđenje iz pravomoćne presude kojom je prihvaćen zahtjev postavljen u tužbi iz čl. 502.a st. 1. ZPP.

Ovaj revizijski sud je, u rješenju Revt-575/16-5 od 3. listopada 2017., a kojim je ukinuta presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske Pž-7129/13-4 od 13. lipnja 2014., u odnosu na i dalje sporan dio zahtjeva tužitelja koji se odnosi na ugovaranje valutne klauzule u švicarskim francima, ukinuo drugostupanjski presudu te je predmet u tom dijelu vraćen Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske na ponovno odlučivanje, izrazio svoje shvaćanje o tome na temelju kojih kriterija i činjenica je moguće ocijeniti podliježe li sporna ugovorna odredba iz ugovora o kreditu testu poštenosti ili ne, a time i odlučiti o osnovanost zahtjeva tužitelja, a koji se odnose se na postupanje tuženih banaka u postupku pregovaranja te sklapanja ugovora o kreditima sa korisnicima kredita, sve u pravcu davanja relevantnih informacija vezano za ugovorne odredbe u tim ugovorima.

Povodom tog ukidnog rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je ponovno odlučio o žalbama tuženih banaka protiv prvostupanjske presude u dijelu kojim je prihvaćen tužbeni zahtjev tužitelja vezano za povredu kolektivnih interesa i prava potrošača korisnika kredita vezivanjem glavnice iz ugovora o kreditu za valutu švicarski franak. U svojoj presudi poslovni broj Pž-6632/2017 od 14. lipnja 2018., potvrdio je prvostupanjsku presudu utvrdivši da su takve ugovorne odredbe iz ugovora o kreditu svih tuženih banaka bile lako uočljive i jasne, a prihvatio je ocjenu prvostupanjskog suda da nisu bile razumljive te da su stvorile znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka na štetu potrošača, zbog čega ih je ocijenio nepoštenim te ništetnim. Uz to se napominje da je, povodu revizija tuženih banaka, ovaj sud u svojoj odluci poslovni broj Rev 2221/2018-11 od 3. rujna 2019. prihvatio navedeno pravno shvaćanje i u tom dijelu odbio reviziju protiv spomenute presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

Kako je u odgovoru na pitanje povrede interesa i prava potrošača - korisnika kredita, vezivanjem glavnice iz ugovora o kreditu za valutu švicarski franak, sud u pojedinačnom postupku vezan za shvaćanje izraženo u pravomoćnoj presudi donesenoj u postupku u povodu kolektivne tužbe, dakle konkretno za navedeno shvaćanje izraženo u presudama Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske Pž-6632/2017 od 14. lipnja 2018. to je, izražavajući drugačije pravno shvaćanje, drugostupanjski sud postupio protivno odredbi čl. 502.c ZPP.

Zbog pogrešnog pravnog stava drugostupanjskog suda da je pobijani dio odredbe ugovora o kreditu zaključenog između parničnih stranaka u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja vezano za povredu interesa i prava potrošača korisnika kredita vezivanjem glavnice iz ugovora o kreditu za valutu švicarski franak iz razloga što je navedena odredba jasna, lako razumljiva i uočljiva, u obrazloženju presude nisu posebno razmotreni drugi istaknuti žalbeni razlozi, kao niti oni na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti. Posljedično tome, nema niti valjanih razloga zbog kojih je odbijen zahtjev tužitelja za nalažanjem tuženici da s tužiteljem zaključi ugovor predloženog sadržaja. Zbog iznesenog tu presudu u pobijanom dijelu nije moguće ispitati čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Stoga je valjalo presudu suda drugog stupnja u povodu revizije tužitelja ukinuti u pobijanom dijelu i odlučiti kao u izreci ovog rješenja na temelju odredbe čl. 395. st. 2. ZPP.

U ponovljenom postupku drugostupanjski će sud prvenstveno uzeti u obzir da je u sporu koji je pokrenut tužbom za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača 2012. protiv osam banaka sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske presudom poslovni broj: PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018. odbio žalbu tuženih banaka i potvrdio presudu Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. i u dijelu kojim je prihvaćen tužbeni zahtjev (u odnosu na nišetnost ugovornih odredbi o promjenljivoj kamatnoj stopi u istom kolektivnom sporu već je prije toga bilo pravomoćno odlučeno) na utvrđenje da su tužene banke povrijedile kolektivne interese i prava potrošača zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima nišetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak.

Uz navedeno, sud će uzeti u obzir i da tužitelj tužbenim zahtjevom pod I. 3. traži da sud odredi, nakon utvrđenja nišetnosti odredbi čl. 1. i 2. Ugovora, sadržaj novog ugovora o kreditu među strankama tako da „visinu kredita odredi u HRK“ i da odredi „fiksnu kamatu od 4,4%“. U vezi s navedenim, prilikom odlučivanja valja imati na umu da sud može utvrditi da je ugovor ili pojedine odredbe ugovora (ako ugovor može opstati bez tih odredbi) nišetan jer je protivan Ustavu, prisilnim propisima ili moralu. Prema odredbi čl. 248. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05 - dalje: ZOO), ako je netko po zakonu obavezan sklopiti ugovor, zainteresirana osoba može zahtijevati da se takav ugovor bez odgađanja sklopi. Banke po zakonu nisu obvezne sklapati ugovore o kreditu, posebno ne onakve kakve žele korisnici kredita. Izuzetak od općeg pravila o neobveznosti zaključivanja ugovora je propisan, primjerice Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 102/15). Dakle, ne može sud „nadomjestiti“ ništav ugovor ili pojedine njegove odredbe, osim izuzetno i kada je to propisano i na način koji je propisan. Stoga je i navedene činjenice potrebno ocijeniti prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu o utvrđivanju nišetnosti odredbi navedenih u zahtjevu tužitelja odnosno o zahtjevu za nadomještanje nišetnih odredaba.

U odnosu na reviziju tuženice:

Drugostupanjskom presudom, u dijelu kojim je preinačena prvostupanjska presuda i tužbeni zahtjev prihvaćen, sud u obrazloženju presude nije naveo na temelju koje odredbe

preinačuje presudu odnosno taj sud se, preinačujući presudu, nije pozvao na odredbu čl. 373.a ZPP.

Međutim, analizom obrazloženja pobijane presude ovaj sud je ocijenio da se preinačenje presude sadržajno temelji na pravilima iz odredbe čl. 373.a ZPP. Naime, prema odredbi čl. 373.a ZPP drugostupanjski će sud presudom odbiti žalbu i potvrditi prvostupanjsku presudu, odnosno presudom će preinačiti prvostupanjsku presudu ako prema stanju spisa nađe: 1) da bitne činjenice među strankama nisu sporne, ili 2) da ih je moguće utvrditi i na temelju isprava i izvedenih dokaza koji se nalaze u spisu, neovisno o tome je li prvostupanjski sud prigodom donošenja svoje odluke uzeo u obzir i te isprave, odnosno izvedene dokaze.

Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da drugostupanjski sud sadržajno preinačio prvostupanjsku presudu po pravilima iz citirane odredbe čl. 373.a ZPP budući da je činjenice utvrdio na temelju vlastite ocjene dokaza izvedenih tijekom prvostupanjskog postupka, ocjenom donesenih presuda u kolektivnom sporu te primjenom pravila o teretu dokazivanja (čl. 221.a ZPP). Naime, činjenice bitne za ovaj spor u dijelu koji se odnosi na postupanje tuženice prema potrošačima vezano za informiranje o domašaju i značaju ugovaranja promjenjive kamatne stope po jednostranoj odluci banke, ni u postupku pred prvostupanjskim sudom nisu bile utvrđene na isti način jer do tada i nisu bile donesene u cijelosti pravomoćne odluke u spomenutom kolektivnom sporu koje obvezuju sudove u pojedinačnim sporovima. Stoga, sama činjenica da se u obrazloženju nije pozvao na odredbu čl. 373.a ZPP, nema za posljedicu nedopuštenost revizije po čl. 382. st. 1. ZPP u ovoj pravnoj stvari.

Revizijski sud je stoga ispitao presudu po čl. 392.a st. 2. ZPP u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Drugostupanjski sud je preinačio prvostupanjsku presudu na način da je utvrdio ništetnom odredbu Ugovora o kreditu broj 3207987434/06 od 27.12.2006. sklopljenog između parničnih stranaka koja glasi:

„KAMATE I NAKNADE

Članak 2.

Korisnik kredita dužan je Kreditoru platiti u anuitetima iznos kredita od CHF 480.000,00 (slovima: četrstoosamdesettisućasvicašvicarskihfranaka) i redovnu kamatnu stopu koja je tijekom postojanja obveze po ovom ugovoru promjenjiva u skladu s promjenama tržišnih uvjeta, a temeljem Odluke o kamatnim stopama Z. b. d.d. koja na dan sklapanja ugovora iznosi 4,40% godišnje (slovima: četiricijelačetdeset posto), interkalarnu kamatu po stopi jednakoj stopi redovne kamate, sve u kunsnoj protuvrijednosti, obračunato po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja.“

Pravilno tuženica u revizije ističe da je prilikom donošenja pobijanog dijela presude kojim je tužbeni zahtjev djelomično prihvaćen, počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP.

Naime, u točki I. 1 i I. 2 tužbenog zahtjeva tužitelj traži da se utvrdi da je ništetna odredba čl. 1. odnosno čl. 2. Ugovora o kreditu, a te odredbe zapravo i čine glavni predmet ugovora o kreditu, jer je njima ugovoreno da kreditor odobrava i stavlja na raspolaganje korisniku kredita CHF 480.000,00 ... (čl. 1.) i da se je korisnik kredita dužan platiti taj iznos od CHF 480.000,00 u anuitetima...

Pri tom se drugostupanjski sud u obrazloženju presude pozvao na učinak već ranije spomenute presude donesene u kolektivnom sporu (Pž-7129/13-4 od 13. lipnja 2014.), prema kojoj je utvrđena ništetnost ugovornih odredbi o promjenljivoj kamatnoj stopi.

S pravom tuženica ukazuje da, s obzirom na takvo obrazloženje i doseg presude donesene u kolektivnom sporu, nije bilo mjesta utvrđenju ništetnosti cijele odredbe čl. 2. Ugovora o kreditu zaključenog među strankama, već eventualno samo onog dijela te odredbe koji se odnosi na ugovorenu promjenjivu kamatnu stopu prema odredbama banke. Stoga izreka presude proturječi obrazloženju i u tome dijelu presudu drugostupanjskog suda također nije moguće ispitati, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP na koju tuženica ukazuje u reviziji. Zbog navedenog je valjalo presudu suda drugog stupnja u povodu revizije tuženice ukinuti u pobijanom dijelu i odlučiti kao u izreci ovog rješenja na temelju odredbe čl. 395. st. 2. ZPP.

U ponovljenom postupku sud drugog stupnja će otkloniti bitnu povredu na koju mu je ukazano ovim rješenjem, imajući pri tom na umu i da je odredbom čl. 1021. ZOO propisano da se ugovorom o kreditu banka obvezuje staviti na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava, na određeno ili neodređeno vrijeme za neku namjenu ili bez određene namjene, a korisnik se obvezuje banci plaćati ugovorene kamate i iskorišteni iznos novca u vrijeme i na način kako je ugovoreno. Obveza plaćanja ugovorene kamate kod drugih ugovora u pravilu nije bitan sastojak ugovora, ali kod ugovora o kreditu jeste jer je to naknada (cijena) koju korisnik plaća za to što mu je banka stavila na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava. Jednako je tako korisnik kredita dužan vratiti banci iskorišteni iznos novca u vrijeme i na način kako je ugovoreno pa je i ta odredba bitan sastojak ugovora o kreditu.

Odluka o troškovima nastalima u povodu revizije tuženice temelji se na odredbi čl. 166. st. 3. ZPP.

Zagreb, 4. ožujka 2020.

Predsjednica vijeća:
Mirjana Magud, v. r.

**REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B**

Broj: Rev 203/2021-2

**U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A**

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Jasenke Žabčić predsjednica vijeća, Ivana Vučemila člana vijeća i suca izvjestiteljica, Marine Paulić članice vijeća, Mirjane Magud članice vijeća i Darka Milkovića člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice A. G., OIB ..., iz L., koju zastupa punomoćnica S. B., odvjetnica u O., protiv tuženice P. b. Z. d.d., OIB ..., iz Z., koju zastupaju punomoćnici - odvjetnici Odvjetničkog društva L. & P., radi isplate, odlučujući o reviziji tuženice protiv presude Županijskog suda u Rijeci, poslovni broj GŽ-959/2018-2 od 12. rujna 2019., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Zlataru, Stalne službe u Krapini, poslovni broj P-810/2015-29 od 22. ožujka 2018., u sjednici održanoj 3. svibnja 2023.,

p r e s u d i o   j e :

Revizija tuženice odbija se kao neosnovana.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskom je presudom u točki 1. izreke utvrđena ništetnom odredba članka 4. Ugovora o kreditu broj 9012886728 kojeg su 10. kolovoza 2008. zaključile tužiteljica kao korisnica kredita i tuženica, u dijelu kojim je ugovoreno da je redovna kamatna stopa tijekom trajanja obveze tužiteljice promjenjiva sukladno Odluci banke o kreditiranju građana odnosno da visinu kamatne stope tuženica može promijeniti sukladno broju grupa proizvoda ili ovisno o korištenju grupe proizvoda te urednosti poslovanja korisnika kredita. Točkom 2. izreke naloženo je tuženici isplatiti tužiteljici iznos od 8.381,62 kuna (1.112,43 €) s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama na svaki pojedini iznos od dospijea do isplate pobliže kako je to specificirano u navedenoj točki izreke. Odlukom je o parničnom trošku sadržanoj u točki 3. izreke naloženo tuženici naknaditi tužiteljici parnični trošak u iznosu od 8.062,50 kuna (1.070,07 €) s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama od 22. ožujka 2018. do isplate.

2. Drugostupanjskom je presudom žalba tuženice odbijena kao neosnovana i potvrđena prvostupanjska presuda.

3. Ovaj je sud rješenjem broj Revd-106/2019-2 od 11. studenoga 2020. dopustio reviziju protiv drugostupanjske presude radi slijedećih pitanja:

"1. Može li se podnošenje tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima kojoj je svrha zaštita potrošača na općenitoj razini, smatrati vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom/drugim nadležnim tijelom, radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine iz ugovora o kunskom kreditu, kojom se prekida zastara u smislu odredbe članka 241. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08 i 125/11);

2. Može li se odredba članka 502.c. Zakona o parničnom postupku, koja propisuje da je sud vezan pravnim utvrđenjima iz presude donesene u sporu radi zaštite kolektivnih interesa potrošača u individualnoj parnici koju pokrene fizička ili pravna osoba pozivajući se na navedenu presudu, primijeniti i u situacijama u kojima se predmet tužbenog zahtjeva u individualnoj parnici ne odnosi na istu kategoriju pravnih odnosa o kojima je sud odlučivao u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača?

odnosno

Je li sud u individualnoj parnici koju potrošač pokrene pozivajući se na presudu donesenu u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, vezan pravnim utvrđenjima iz takve presude ukoliko se u individualnoj parnici ne radi o istoj kategoriji pravnih odnosa (ugovor o kreditu s drugom valutom obveze) koji su bili predmetom odlučivanja u parnici vođenoj po članku 502.a. ZPP?

3. Smatra li se ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi po odluci banke u ugovorima o kreditu nedovoljno određenom, preciznom i utvrđenom, ako do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju nije postojala zakonska obveza glede izmjene ili usklađivanja odredaba u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti?

4. Postupajući po navedenom dopuštenju, tuženica podnosi reviziju protiv drugostupanjske presude pozivom na odredbu članka 382. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22 - dalje: ZPP), zbog dopuštenih pravnih pitanja predlažući preinačiti nižestupanjske presude i tužbeni zahtjev u cijelosti odbiti, podredno ukinuti obje nižestupanjske presude i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje, a potražuje i trošak revizijskog postupka.

5. Odgovor na reviziju nije podnesen.

6. Revizija tuženice nije osnovana.

7. Predmet je raspravljanja i u revizijskom stadiju postupka djelomična ništetnost odredbe članka 4. Ugovora o kreditu broj .... zaključenog između stranaka 10. kolovoza 2008., kao i zahtjev za isplatu s osnove nezakonito povećavane kamatne

stope koju je tužiteljica preplatila odnosno tuženica neosnovano stekla u visini od 8.381,62 kuna (1.112,43 €), a koji iznos predstavlja razliku između kamate utvrđene otplatnim planom te stvarno isplaćenog iznosa u razdoblju od rujna 2011. do kolovoza 2014. s pripadajućim zateznim kamatama na svaki pojedini iznos od dospijeca do isplate kako je pobliže specificirano u točki II. izreke prvostupanjske presude.

8. S obzirom na sadržaj pitanja zbog kojih je revizija dopuštena, i u ovom je stadiju postupka sporno je li odredba članka 4. predmetnog Ugovora o kreditu, u dijelu kojim je ugovorena promjena kamatnih stopa sukladno Odluci banke o kreditiranju građana na čiju primjenu korisnica kredita bezuvjetno pristaje ništetna i bez pravnog učinka za ugovorne strane, sporan je prigovor zastare, te je sporno je li sud u individualnoj parnici koju potrošač pokrene pozivajući se na presudu donesenu u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o bankarskom kreditu, vezan pravnim utvrđenjima iz takve presude, kao i može li se odredba članka 502.c ZPP primijeniti i u situacijama u kojima se predmet tužbenog zahtjeva u individualnoj parnici ne odnosi na istu kategoriju pravnih odnosa (s obzirom na drugu valutu obveze iz ugovora o kreditu), o kojima je sud odlučivao u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima.

9. U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je:

- da su stranke 10. kolovoza 2008. sklopile Ugovor o namjenskom kreditu za adaptaciju stambenog objekta kojim su u članku 4. ugovorile da je redovna kamatna stopa tijekom postojanja obveza po ugovoru promjenjiva u skladu s promjenama tržišnih uvjeta, a temeljem Odluke o kamatnim stopama tuženice time da je ta stopa na dan sklapanja ugovora iznosila 4,98% godišnje;
- da je tuženica više puta mijenjala kamatne stope tijekom otplatnog razdoblja,
- da tužitelj i tuženica prije sklapanja Ugovora o kreditu nisu pojedinačno pregovarali o odredbi ugovora o kreditu koja se odnosi na promjenjivu kamatnu stopu, niti su ugovorili parametre temeljem kojih banka ima pravo promijeniti kamatnu stopu, niti je tuženica kao banka u ugovoru ili općim uvjetima utvrdila egzaktnu parametre za promjenu kamatne stope niti metodu izračuna tih parametara,
- da je vještačenjem po stalnom sudskom vještaku financijske struke utvrđeno da je tužiteljica u utuženom razdoblju preplatila iznos ugovorene kamate za ukupno 8.381,62 kuna (1.112,43 €), a koji iznos predstavlja razliku u otplaćenim anuitetima i plaćenju glavnici od strane tužiteljice primjenom promijenjenih kamatnih stopa u odnosu na obračunate anuitete i dospjelu glavnicu primjenom početno ugovorene kamatne stope.

10. Na temelju prednje navedenih činjeničnih utvrđenja, nižestupanjski su sudovi ocijenili da stranke o promjenjivoj kamatnoj stopi nisu pojedinačno pregovarale niti je tužiteljica objašnjen način i mehanizam izmjene kamatne stope, a niti je tužiteljica na tu odredbu ugovora mogla utjecati. Kako ni sklopljeni Ugovor o kreditu niti Opći uvjeti poslovanja na koje se poziva tuženica ne sadrže referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, a niti precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope, dakle kako nisu određeni nikakvi egzaktni i jasno definirani parametri za promjenu kamatne stope, sudovi zaključuju da je sporna odredba Ugovora o kreditu

nepoštena i kao takva protivna načelu savjesnosti i poštenja propisanom odredbom članka 4. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO) jer je neizvjestan i iznos glavnice kredita kojeg tužiteljica kao potrošač ima obvezu vratiti banci, kao i cijena.

10.1. Sudovi zaključuju da ugovorna odredba kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci banke nije razumljiva jer ne sadrži niti precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope niti referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu pa se stoga tako formulirane odredbe ne mogu smatrati određenima niti odredivima. Prema pravnom shvaćanju nižestupanijskih sudova, sporna odredba Ugovora o kreditu uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača jer dovodi do situacije da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika koji promjenu ne može predvidjeti niti može provjeriti pravilnost promjene obzirom da nema nikakvih egzaktnih kriterija jer banka nije precizno odredila uvjete promjenjivosti i referentnu stopu za koju se veže promjena, pa je putem navedene ugovorne odredbe tuženica potpuno izbjegla utjecaj druge ugovorne strane na cijenu (kamate su cijena) kao bitan sastojak ugovora.

10.2. Stoga sudovi zaključuju da je odredba članka 4. predmetnog Ugovora o kreditu kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom o Odluci banke protivna načelu savjesnosti i poštenja iz članka 4. ZOO te ništetna u smislu odredbe članka 322. stavka 1. ZOO, slijedom čega su prihvatili zahtjev tužiteljice za utvrđenje ništetnosti. Pozivajući se na odredbu članka 323. stavka 1. ZOO te u cijelosti prihvaćajući nalaz i mišljenje financijskog vještaka, sudovi su prihvatili zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 8.381,62 kuna (1.112,43 €) s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od dospijeca do isplate.

11. U odnosu na prvo pitanje koje se tiče zastare, valja navesti da se prema odredbi članka 241. ZOO zastara prekida svakom radnjom vjerovnika poduzetom protiv dužnika na sudu ili pred drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja ili ostvarenja tražbine, dok prema odredbi članka 140. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09, 78/12, 58/13 i 41/14 - dalje: ZZP/07) pokretanje ili vođenje postupka radi zaštite kolektivnih interesa potrošača ne sprječava potrošača da protiv trgovca pokrene pojedinačni postupak radi zaštite svojih povrijeđenih subjektivnih prava.

11.1. U vezi s pitanjem početka tijeka roka zastare u pogledu restitucijskih zahtjeva na temelju ništetnih odredbi izjasnila se i odjelna sjednica Građanskog odjela ovog suda od 30. siječnja 2020. izrazivši pravno shvaćanje broj Su-IV-47/2020-2 koje glasi: "Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavka 1. ZOO/05, kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora." Kako je u konkretnom slučaju ništetnost utvrđena pobijanom presudom, u ovom slučaju nije ni moglo doći do zastare tražbine tužiteljice. Ovo pravno shvaćanje ujedno predstavlja i odgovor na prvo pitanje.

12. Odgovarajući na drugo postavljeno pitanje tuženice, uočava se da tuženica prije svega naglašava da se odluka o tužbenom zahtjevu radi utvrđenja i isplate temelji na tvrdnji o ništetnosti, odnosno nepoštenosti dijela odredaba predmetnog Ugovora o kreditu, a koji se odnosi na ugovorenu promjenjivu kamatnu stopu za ugovore o kreditu u kunama i bez ugovorene valutne klauzule, pa da se sudovi pogrešno pozivaju na presudu Visokoga trgovačkog suda broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. donesenu povodom tužbe Udruga F. za ..., koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda RH broj Revt-249/14-2 od 9. travnja 2015. Tom je presudom utvrđeno da su jednostranom promjenom kamatne stope bili povrijeđeni kolektivni interesi, ali nije utvrđeno da je povrijeđen i konkretan individualni interes ili pravo bilo kojeg konkretnog potrošača jer to očito ovisi o svakom pojedinom slučaju.

13. Uz navedeno smatra da sud nije pravilno utvrdio pravnu osnovu tužbenog zahtjeva, što je bio dužan učiniti sukladno odredbama ZPP, obzirom da je iz tužbe i načina na koji je postavljen tužbeni zahtjev razvidno da se u konkretnom slučaju ne radi o parnici radi naknade štete, već o parnici radi utvrđenja i sjecanja bez osnove, pri čemu je pozivanje tužiteljice na utvrđenja suda iz spomenute presude broj PŽ-7129/13 pravno irelevantno u smislu odredbe 502.c. ZPP zato što se u konkretnom slučaju, pravna zaštita kakvu tužiteljica traži odnosi na ugovor o kreditu u kunama, dakle bez ugovorene valutne klauzule, što u konkretnom slučaju, isključuje primjenu odredbe članka 502.c ZPP, o pravu potrošača da se u pojedinačnoj parnici poziva na pravna utvrđenja iz presude donesene u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, konkretno, na pravna utvrđenja iz citirane presude VTS, obzirom da se ona odnosi isključivo na stambene kredite ugovorene s valutnom klauzulom u švicarskim francima.

13.1. Prema shvaćanju revizijskog suda, a sukladno odredbi članka 502.a-h ZPP, sud je nadležan za odlučivanje o tome je li određenom poslovnom praksom ili korištenjem određene ugovorne odredbe došlo do povrede prava i interesa potrošača, što se utvrđuje presudom donesenom u sporu za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, a pojedini je potrošač, u pojedinačnoj parnici za naknadu štete, prema odredbi članka 502.c ZPP, ovlašten pozvati se na utvrđenja iz presude donesene u kolektivnom sporu, a u tom slučaju će sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

13.2. S obzirom da je, prema utvrđenjima iz odluke ovog suda broj Revt-249/14-2 i broj PŽ-3129/13., donesenoj povodom tužbe Udruga "Franak" za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, predmet tog spora bila zaštita kolektivnih interesa potrošača u smislu odredbi Zakona o zaštiti potrošača iz ugovora o kreditu koje su tužene banke sklapale s potrošačima u utuženim razdobljima, a kojim odredbama je bio ugovoren švicarski franak kao valuta, uz koju je vezana glavnica, te ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom trajanja ugovornih obveza promjenljiva, dok je u ovom konkretnom slučaju tužiteljica s tuženicom zaključila ugovor o kreditu s valutom u kunama, pravilno tuženica ističe da se utvrđenja iz gore navedenih presuda ne mogu koristiti u odnosu na ugovore o kreditu u kunama jer zaštita kolektivnih interesa nije tražena niti je utvrđena u odnosu na ugovore o kreditu s valutom u kunama.

14. Prema navedenom, u konkretnom slučaju, pravna zaštita kakvu tužiteljica traži odnosi se na ugovor o kreditu u kunama, dakle bez ugovorene valutne klauzule, što u konkretnom slučaju isključuje primjenu odredbe članka 502.c ZPP o pravu potrošača da se u pojedinačnoj parnici poziva na pravna utvrđenja iz presude donesene u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, konkretno na pravna utvrđenja iz presude VTS broj PŽ-7129/13 zato što se ista odnosi isključivo na stambene kredite ugovorene s valutnom klauzulom u švicarskim francima.

15. Slijedom iznesenog odgovor na drugo postavljeno pitanje glasi:

1. Odredba članka 502.c Zakona o parničnom postupku, koja propisuje da je sud vezan pravnim utvrđenjima iz presude donesene u sporu za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u individualnoj parnici koju pokrene fizička ili pravna osoba pozivajući se na navedenu presudu, ne može se primijeniti ni u situacijama u kojima se predmet tužbenog zahtjeva u individualnoj parnici ne odnosi na istu kategoriju pravnih odnosa (s obzirom na drugu valutu obveze iz ugovora o kreditu), o kojima je sud odlučivao u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača,

odnosno,

Sud u individualnoj parnici koju potrošač pokrene pozivajući se na presudu donesenu u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o bankarskom kreditu, nije vezan pravnim utvrđenjima iz takve presude ukoliko se u takvoj individualnoj parnici ne radi o istoj kategoriji pravnih odnosa (ugovor o kreditu s drugom valutom obveze) koji su bili predmetom odlučivanja u parnici vođenoj po članku 502.a ZPP. To znači da se u sporu radi utvrđenja ništetnim odredaba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi u kunskom ugovoru o kreditu prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope tužitelj ne može osnovano pozivati na pravomoćnu presudu iz spora za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima koja sadrži pravno utvrđenje o ništetnosti odredaba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi, prema kojoj banka ima pravo promjene kamatne stope u ugovorima o kreditu s valutnom klauzulom u švicarskim francima.

16. Međutim, u okolnostima konkretnog slučaja, sudovi ocjenu osnovanosti tužbenog zahtjeva nisu vezali uz presudu donesenu u postupku radi zaštite kolektivnih interesa potrošača iz ugovora o bankarskom kreditu, iako su spomenuli tu presudu, već su osnovanost tužbenog zahtjeva raspravili neovisno o toj odluci, i to kroz primjenu mjerodavnih odredaba ZPP, Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 09/15, 78/15, 102/15 i 52/16 - dalje: ZPK) i odredaba ZOO te su primjenom tih propisa utvrdili pravno odlučne činjenice, i to da je pobijana odredba Ugovora o kreditu nepoštena i da je kao takva dovela do znatne neravnoteže u pravima i obvezama stranaka. Pritom valja naglasiti da postavljena pitanja nisu usmjerena na ocjenu pravilnosti utvrđenja navedenih odlučnih činjenica. Utoliko, usprkos afirmativnom odgovoru na drugo postavljeno pitanje, nije bilo mjesta preinaci pobijane presude.

17. U odnosu na treće postavljeno pitanje tuženice, treba imati u vidu da je tužbeni zahtjev tužiteljice usmjeren na utvrđenje ništetnosti odredbe članka 4. Ugovora o kreditu od 10. kolovoza 2008., koji je sklopljen između stranaka te isplatu iznosa uz pripadajuću zakonsku zateznu kamatu, što bi, prema navodima tužbe, predstavljalo iznos za koji je tužiteljica "preplatila" anuitete kredita po predmetnom ugovoru o kreditu, a osporavajući pobijanu presudu, postavljajući to pitanje tuženica navodi da su tom odredbom stranke ugovorile promjenjivu kamatnu stopu, a da do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 143/13 - dalje: ZID ZPK/13) nije postojala zakonska obveza izmjene ili usklađivanja odredaba o kamatnoj stopi u postojećim ugovorima o kreditu na način da se definiraju i ugovore parametri za promjenu kamatnih stopa, ali su tuženicu obvezivale odredbe tada važećih propisa na definiranje uvjeta promjenjivosti kamatne stope, pa bi primjena ZID ZPK/13 na predmetni ugovorni odnos, predstavljala retroaktivnu primjenu zakonskog propisa koja je zabranjena samim Ustavom.

17.1. Odgovarajući na treće postavljeno pitanje, revizijski sud ne dovodi u pitanje pravo banaka da u ugovorima o kreditu ugovaraju promjenjivu kamatnu stopu jer je to njihovo legitimno pravo s obzirom na prirodu poslovanja banaka kao novčarskih institucija čiji je krajnji i legitimni cilj ostvarivanje zarade, posebno kada se radi o ugovorima o kreditu koji se sklapaju na dulje vremensko razdoblje i kada brojni ekonomski čimbenici izravno ili neizravno utječu na određivanje njezine visine.

17.2. Međutim, kamatna je stopa ("cijena") u predmetnom Ugovoru o kreditu u trenutku njegova sklapanja bila ugovorena u visini od 4,98%, a ugovoreno je i da je banka može promijeniti sukladno broju grupa proizvoda te urednosti poslovanja korisnika kredita i to na dan 1. siječnja i na dan 1. srpnja, time da kamatna stopa ne može biti veća od važeće kamatne stope propisane Odlukom banke o kreditiranju građana za stambene kredite bez umanjivanja kamatne stope sukladno broju grupa proizvoda i urednosti poslovanja korisnika kredita u trenutku promjene, te da se kamata obračunava mjesečno, dekurzivnom proporcionalnom metodom, sadržana je u anuitetima i dospijeva na naplatu zajedno s njima. Takva ugovorna odredba o kamati, je i prema ovome sudu uočljiva, ali i ovaj sud smatra da njezin sadržaj nije lako razumljiv, odnosno nije dovoljno određen i precizan (članak 99. ZZP/07) zbog čega je dopušteno ocjenjivati je li ona nepoštena ili nije.

17.3. Pri razmatranju je li spomenuta odredba nepoštena ili nije treba imati na umu da su prema odredbi članka 295. ZOO opći uvjeti ugovora, ugovorne odredbe sastavljene za veći broj ugovora koje jedna ugovorna strana (sastavljač) prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj ugovornoj strani, bilo da su sadržani u formularnom (tipskom) ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva. Opći uvjeti ugovora dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru, i u pravilu obvezuju kao i ove, dok je odredbom članka 270. ZOO određeno da je ugovor ništetan kad je činidba neodređena ili neodrediva.

18. ZZP/07 u glavi XI. regulira pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima te u odredbi članka 96. stavka 1. propisuje da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i

poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, dok se stavkom 2. istog članka smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca. Osim toga, u stavku 3. istog članka propisano je ako se pojedinačno pregovaralo o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi, a cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca, to neće utjecati na mogućnost da se ostale odredbe tog ugovora ocijene nepoštenima.

19. Nadalje, u odredbi su članka 97. ZZP/07 popisane ugovorne odredbe koje se mogu smatrati nepoštenima, uz ispunjenje pretpostavki iz članka 96. ovoga Zakona, a to su, između ostalih, odredba kojom se potrošaču nameću određene obveze, a da potrošač prije sklapanja ugovora nije bio u mogućnosti upoznati se s tom odredbom, odredba kojom se trgovcu dopušta da jednostrano mijenja ugovorne odredbe bez valjanog, ugovorom predviđenog razloga, odredba kojom se cijena robe ili usluge utvrđuje u vrijeme isporuke robe, odnosno pružanja usluge ili odredba kojom se trgovcu dopušta povećanje cijene, u oba slučaja ne priznajući pritom potrošaču pravo na raskid ugovora, ako je stvarna cijena znatno viša od cijene dogovorene u vrijeme sklapanja ugovora.

20. Prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena, prema odredbi članka 98. ZZP/07, uzimat će se u obzir narav robe ili usluge koja predstavlja predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, s obzirom na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor.

21. Konačno, odredbom su članka 102. ZZP/07 propisane posljedice nepoštene ugovorne odredbe, te je određeno da je nepoštena ugovorna odredba ništetna, time da ništetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe.

22. Imajući na umu u postupku utvrđene činjenice i naprijed navedeni pravni okvir, revizijski sud ocjenjuje da odredbom predmetnog Ugovora o kreditu kojom promjenu ugovorne kamate stranke čine ovisnom isključivo o odluci jednog ugovaratelja, konkretno tuženice, a da pritom u isto vrijeme nisu precizno određeni uvjeti promjenjivosti i referentna stopa za koju se veže promjena, vjerovnik (tuženica) jednostrano određuje obvezu dužnika (tužiteljice), koji promjenu ne može predvidjeti, a pravilnost promjene ne može ni provjeriti jer nema nikakvih egzaktnih kriterija, zbog čega tužiteljica nije ni mogla znati zašto se mijenja kamatna stopa da bi uopće mogla istaknuti prigovor pa ni zatražiti prestanak ugovornog odnosa.

23. Primjenom predmetne ugovorne odredbe tuženica je izbjegla utjecaj tužiteljice kao druge ugovorne strane na "cijenu", što je suprotno odredbi članka 247. ZOO koja propisuje da je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora, a bitni sastojci su predmet i cijena, time da kamate neizostavno predstavljaju cijenu. Tako jednostrano određena ugovorna odredba protivna je i

načelu savjesnosti i poštenja iz članka 4. ZOO jer je neizvjestan i iznos glavnice kredita kojeg potrošač ima obvezu vratiti banci, a time i cijena.

24. Predmetnu je odredbu u Ugovoru o kreditu formulirala isključivo tuženica i na tu odredbu tužiteljica nije mogla utjecati jer se o njoj nije pojedinačno pregovaralo, a u Ugovoru nisu navedeni egzaktni parametri za promjenu kamatne stope ni metoda izračuna tih parametara, što sve čini predmetnu ugovornu odredbu suprotnu načelu savjesnosti i poštenja. To tim više što nije postojala ni mogućnost da tužiteljica predloži da određena točka ugovora glasi drugačije od onoga što joj je ponuđeno.

25. Dakle, i prije stupanja na snagu ZID ZPK/13 postojala je zakonska obveza preciznijeg definiranja parametara o promjenjivoj kamatnoj neovisno o tome što do stupanja na snagu ovog Zakona nije postojala zakonska obveza izmjene ili usklađivanja odredaba u postojećim ugovorima o kreditu na način da se definiraju parametri promjenjivosti, a navedena nepoštena postupanja banaka su i bila povod preciznijem normiranju navedene zakonske obveze.

26. Slijedom iznesenoga odgovor na treće postavljeno pitanje glasi:

Ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi po Odluci banke u ugovorima o kunskom kreditu smatra se nedovoljno određenom, preciznom i utvrđenom neovisno o tome što do stupanja na snagu ZID ZPK/13 nije postojala zakonska obveza izmjene ili usklađivanja odredaba u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti.

27. S obzirom da su u konkretnom slučaju nižestupanjski sudovi utvrdili da je ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi po Odluci banke u ugovorima o kunskom kreditu bila nedovoljno određena, precizna i utvrđena, da je bila uočljiva, ali da njezin sadržaj nije lako razumljiv u smislu članka 99. ZPP, da je ugovor sklopljen prema unaprijed otisnutom sadržaju koji je pripremila i predložila jedna ugovorna strana (tuženica) i da ga, primjenom odredbe članka 320. ZOO, treba tumačiti u korist tužiteljice, da tužiteljica nije mogla pregovarati o članku 4. Ugovora o kreditu koji se tiče promjenjive kamatne stope, da nije upoznata s uvjetima i kriterijima za promjenu kamatne stope niti su ti uvjeti bili određeni, a nasuprot tome da je tuženica visoko specijalizirana novčarska ustanova čiji je predmet poslovanja novac kojeg plasira potrošačima nudeći im svoje usluge, valja zaključiti da je tuženica bila dužna maksimalno odgovorno pristupiti svakom pojedinom potrošaču, pa tako i tužiteljici na način da ju je bila dužna ozbiljno i precizno informirati o smislu i sadržaju te ekonomskom značaju odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i skrenuti joj pozornost na parametre o kojima ovisi kamatna stopa u budućem razdoblju trajanja kredita. Kako tuženica to nije učinila, takva je odredba predmetnog Ugovora o kreditu protivna odredbi članka 272. ZOO i dovela je, kako su to utvrdili nižestupanjski sudovi, do znatne neravnoteže u pravima i obvezama između stranaka, i to na štetu tužiteljice. Imajući na umu stroga pravila ZPP o reviziji odnosno okolnost da se odluka Vrhovnog suda o reviziji po dopuštenju može odnositi samo na pravna pitanja zbog kojeg je revizija dopuštena, navedeni odgovori na postavljena pitanja nisu doveli do nezakonitosti pobijanih odluka.

28. Kako ne postoje razlozi zbog kojih je revizija podnesena i na koje se odnose pravna pitanja zbog kojih je revizija dopuštena te kako oni ne utječu na donošenje drukčije odluke, valjalo je odbiti reviziju tuženice kao neosnovanu na temelju odredbe članka 393. ZPP.

Zagreb, 3. svibnja 2023.

Predsjednica vijeća:
Jasenska Žabčić, v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revd 3906/2023-2

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Branka Medančića predsjednika vijeća, dr. sc. Jadranka Juga člana vijeća i suca izvjestitelja, Slavka Pavkovića člana vijeća, Damira Kontreca člana vijeća i mr. sc. Igora Periša člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice L. D. iz R., OIB: ..., zastupane po punomoćnicima I. Š. i B. V., odvjetnicima u Z., protiv tuženice R. A. d.d. iz Z., OIB: ..., zastupane po punomoćnicima odvjetnicima iz Odvjetničkog društva G.₁ & G.₂ u Z., radi utvrđenja i isplate, odlučujući o prijedlogu tužiteljice za dopuštenje revizije protiv dijela presude Županijskog suda u Zagrebu broj GŽ-3959/2022-2 od 25. travnja 2023., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Zadru broj P-307/2019-38 od 22. rujna 2022., u sjednici održanoj 28. studenoga 2023.,

r i j e š i o j e:

Dopušta se revizija tužiteljice protiv toč. I. presude Županijskog suda u Zagrebu broj GŽ-3959/2022-2 od 25. travnja 2023. zbog slijedećeg pravnog pitanja:

"Da li bez ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi te ništetne valutne klauzule, kao bitnih odredbi ugovora o kreditu, predmetni ugovor o kreditu zaključen je između tužitelja i tuženice, odnosno ništetnog predmeta tj. valute te djelomično cijene, odnosno kamata, može opstati odnosno radi li se o ništetnom ugovoru o kreditu?"

Obrazloženje

1. Tužiteljica je podnijela prijedlog za dopuštenje revizije protiv dijela presude Županijskog suda u Zagrebu broj GŽ-3959/2022-2 od 25. travnja 2023., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Zadru broj P-307/2019-38 od 22. rujna 2022., a između ostalog zbog pravnog pitanja navedenog u izreci ovog rješenja.

2. Tuženica nije podnijela odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije.

3. Postupajući po odredbi čl. 387. st. 1. i čl. 389.b st. 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22 – dalje: ZPP), ovaj sud je ocijenio da su ispunjene pretpostavke za dopuštenost revizije u smislu odredbe čl. 385.a st. 1. al. 2. ZPP zbog pravnog pitanja navedenog u izreci ovog rješenja, jer je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse revizijskog suda, a sudska praksa viših sudova nije jedinstvena.

4. Naime, drugostupanjska odluka u ovoj pravnoj stvari u suprotnosti je primjerice s odlukom Županijskog suda u Varaždinu, Stalne službe u Koprivnici broj GŽ-115/2020-2 od 17. rujna 2020. (tako i ovaj sud u predmetu Revd-5038/22, Revd-3420/22).

5. Stoga je valjalo temeljem odredbe čl. 389.b st. 3. ZPP riješiti kao u izreci, a u odnosu na drugopostavljeno pravno pitanje temeljem čl. 389.b st. 3. ZPP smatra se da je prijedlog u odnosu na to pitanje povučen.

Zagreb, 28. studenoga 2023.

Predsjednik vijeća:
Branko Medančić, v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revd 4116/2021-2

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Đura Sesse predsjednika vijeća, Mirjane Magud članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, mr.sc. Dražena Jakovine člana vijeća, Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća i Ivana Vučemila člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ELLES d.o.o., OIB: 43334256878, Rijeka, Adamićeva 18/II, kojeg zastupaju punomoćnici iz Zajedničkog odvjetničkog ureda Saša Poldan, Goran Gatara, Valentina Vižintin, Marko Komorski i Irena Budek Pavičić u Rijeci, protiv tuženika ADDIKO BANK d.d., OIB: 14036333877, Zagreb, Slavonska avenija 6, kojeg zastupa punomoćnik Hrvoje Matić, odvjetnik u Zagrebu, radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu, odlučujući o prijedlogu tuženika za dopuštenje revizije protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-322/2020-3 od 18. svibnja 2021., kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Rijeci broj P-724/2015-33 od 19. lipnja 2017., u sjednici održanoj 8. ožujka 2023.,

r i j e š i o j e :

Tuženiku se dopušta podnošenje revizije protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-322/2020-3 od 18. svibnja 2021., u odnosu na pitanje koje se u suštini svodi na sljedeće:

„Je li odredba ugovora o kreditu između banke i trgovca, kojom se ugovara pravo banke izvršiti promjenu visine i način obračuna kamatne stope u skladu s jednostranom odlukom banke, ništetna, odnosno protivna odredbi članka 3. i članku 269. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05)?“

Obrazloženje

1. Tuženik je podnio prijedlog za dopuštenje revizije protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-322/2020-3 od 18. svibnja 2021., kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Rijeci broj P-724/2015-33 od 19. lipnja 2017.

2. Tužitelj nije odgovorio na prijedlog.

3. U prijedlogu za dopuštenje revizije tuženik postavlja tri pravna pitanja koja se sadržajno svode na pitanje kako je navedeno u izreci ovog rješenja, a koja smatra važnima za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, ali i za razvoj prava kroz sudsku praksu.

4. Postupajući sukladno odredbama članka 387. stavak 1. i 6. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 – dalje: ZPP), vijeće ovog suda je ocijenilo da su ispunjene pretpostavke za dopuštenost revizije u smislu odredbe članka 385.a stavak 1. ZPP zbog pravnog pitanja navedenog u izreci ovog rješenja, jer je riječ o pravnom pitanju koje je važno za razvoj prava kroz sudsku praksu (tako i ovaj sud u odluci broj Revd 981/2022-2 od 7. prosinca 2022.).

5. Slijedom navedenog, kako su u ovoj pravnoj stvari ispunjene pretpostavke za intervenciju revizijskog suda iz članka 385.a stavak 1. ZPP i dopuštenje revizije, to je na temelju odredbe članka 387. stavak 6. ZPP riješeno kao u izreci.

Zagreb, 8. ožujka 2023.

Predsjednik vijeća:
Đuro Sessa

Dokument je elektronički potpisan:
URO SESSA

Vrijeme potpisivanja:
25-05-2023
11:45:22

DN:
C=HR
O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97=#130D4852323035393963335323638
L=ZAGREB
S=SESSA
G= URO
CN= URO SESSA

Broj zapisa: **9-30856-4f685**

Kontrolni broj: **0c7a5-148a5-de6d2**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=ĐURO SESSA, L=ZAGREB, O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Vrhovni sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: II Rev 111/1996-2

Broj: Gzz 66/1996-2

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE!

I
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Ilije Čuljata kao predsjednika vijeća, te Jakoba Miletića, Miroslave Vekić, Stanka Hautza i Ivana Mikšića kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja T. s p.o. K., koje zastupa punomoćnik D. H, odvjetnik u K., protiv tuženika Š. s p.o. sada Š. d.d. K., koje zastupa punomoćnik Ž. L., odvjetnik u K. (temeljem generalne punomoći), radi isplate protuvrijednosti 27.500 DEM, rješavajući reviziju izjavljenu od tužitelja protiv pravomoćne presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 26. travnja 1994. godine posl. br. Pž-148/94, kojom je preinačena presuda Okružnog privrednog suda u Karlovcu od 16. studenog 1993. godine posl. br. P-601/93 i o zahtjevu za zaštitu zakonitosti Državnog odvjetnika Republike Hrvatske od 2. I. 1995. godine br. Gt-788/94, u sjednici održanoj dana 27. kolovoza 1997. godine,

p r e s u d i o j e :

Revizija tužitelja odbija se kao neosnovana.

Zahtjev tuženika za naknadu troška odgovora na reviziju odbija se kao neosnovan.

r i j e š i o j e :

Zahtjev za zaštitu zakonitosti se prihvaća te se u pogledu odluke o parničnom trošku ukida presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 26. travnja 1994.g odine br. Pž-148/94 i u tom dijelu se predmet vraća tom sudu na ponovno odlučivanje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog privrednog suda u Karlovcu od 16. studenoga 1993. godine posl. br. P-601/93 suđeno je:

"Nalaže se tuženom "Šuma" d.d. Karlovac da plati tužitelju T. p.o. K. protuvrijednost u iznosu od 27.500 DEM (dvadesetsedamtisućapetsto) u hrvatskim dinarima obračunatim

prema srednjem tečaju liste Narodne banke Hrvatske u času isplate sa zakonskim kamatima na navedeni iznos počam od dana 20. 11. 1992. godine, do isplate i naknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od 5.199.000 HRD (petmilijonastodevedesetdevettisuća), sve u roku od 15 dana pod prijetnjom izvršenja."

Presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske u Zagrebu od 26. travnja 1994.

godine preinačena je navedena prvostupanjska presuda tako da je odbijen tužbeni zahtjev i tužitelju naloženo da tuženiku nadoknadi parnični trošak u visini od 7.756,88 kn.

Protiv ove pravomoćne presude suda drugog stupnja reviziju je izjavio tužitelj zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava te predložio da sud reviziju prihvati, ukine u cijelosti pobijanu presudu i predmet vrati na ponovno suđenje drugom vijeću drugostupanjskog suda, odnosno prvostupanjskom sudu.

Pravovremenu, potpunu i dopuštenu reviziju tužitelja sud prvog stupnja dostavio je na odgovor tuženiku i na izjašnjenje nadležnom državnom odvjetniku.

U odgovoru na izjavljenu reviziju tužitelja tuženik je pobijao osnovanost navoda revizije i predložio da sud reviziju odbije kao neosnovanu i tuženiku dosudi trošak odgovora na reviziju.

Protiv pravomoćne presude suda drugog stupnja u pogledu odluke o parničnom trošku (toč. II. izreke) Državno odvjetništvo Republike Hrvatske podnijelo je zahtjev za zaštitu zakonitosti zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i predložilo da sud zahtjev prihvati i u pobijanom dijelu pobijanu presudu preinači odnosno ukine.

Na zahtjev za zaštitu zakonitosti nije podnesen odgovor.

Revizija nije osnovana, a zahtjev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

U odnosu na reviziju

Ispitujući pobijanu presudu, kao i pravilnost postupka koji je prethodionjenom donošenju, ovaj je sud ocijenio ne postoji bitna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 10. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91, 91/92. i 100/96, - dalje ZPP) na koju bitnu povredu revizijski sud pazi, primjenom čl. 386. spomenutog zakona, po službenoj dužnosti.

Isto tako ne postoji ni bitna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 13. ZPP.

Pobijana presuda ne sadrži nedostatke koji bi onemogućavali ovaj sud u ispitivanju njene pravilnosti. Tako pobijana presuda sadrži razloge o svim pravno odlučnim činjenicama a ne postoji ni proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i zapisnika o iskazima danim u postupku.

Pitanje da li je neki ugovor sklopljen između stranaka nije činjenično pitanje već je to pravno pitanje pa pogrešno pravno shvaćanje nižestupanjskih sudova bi predstavljalo primjenu materijalnog prava. Zbog navedenog revident nezadovoljan pravnim shvaćanjem suda drugog stupnja glede ocjene da li je ugovor između stranaka sklopljen ili ne pogrešno smatra da je sud drugog stupnja počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka (ako bi

pravno shvaćanje drugostupanjskog suda i bilo pogrešno radilo bi se o pogrešnoj primjeni materijalnog prava a ne bitnoj povredi odredaba parničnog postupka).

Zbog navedenih se razloga u ovoj pravnoj stvari nije ostvario revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka.

Neosnovana je i tvrdnja revidenta da je sud drugog stupnja pogrešno primijenio materijalno pravo kad je ocijenio tužbeni zahtjev tužitelja neosnovanim.

Ovo iz razloga što je prema čl. 26. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", br. 53/91, 73/91, 3/94 i 7/96 - dalje: ZOO), ugovor sklopljen kada su se ugovorne stranke suglasile o bitnim sastojcima ugovora.

Bitni sastojci ugovora su oni dijelovi ugovora koji ga čine određenim pravnim poslom i bez kojih on ne bi mogao postojati. Oni mogu biti određeni propisom, po prirodi pravnog posla ili voljom ugovornih stranaka. Bitnim sastojkom ugovora po volji stranaka smatra se i onaj sastojak (koji inače po prirodi pravnog posla to nije) od kojega makar i jedna ugovorna stranka čini zavisnim sklapanje samog ugovora.

U ovoj pravnoj stvari nije sporno da su se tužitelj kao prodavatelj i tuženik kao kupac dogovorili o predmetu prodaje i cijeni. Tužitelj je međutim tražio što bržu isplatu cijene pri čemu nije ništa precizirao, dok je tuženi govorio o obročnoj otplati cijene kroz dvije rate (prvu kroz osam dana a drugu kroz tri mjeseca) ne naznačujući visinu rata. Dakle, o načinu isplate cijene ugovorne stranke nisu postigle suglasnost ni kod usmenih pregovara ni kod dostavljanja nacrtu pismenih ugovora od strane tuženika tužitelju kada tužitelj također nije pristao na obročnu otplatu cijene.

Kada su stranke iako suglasne o predmetu prodaje i cijeni činile ovisnim sklapanje ugovora o prodaji postizavanjem dogovora o načinu isplate cijene tada način isplate cijene čini bitni sastojak ugovora o prodaji (sastojak kojeg su bitnim učinile stranke) pa kako o tom sastojku ugovora nije postignuta suglasnost stranaka to u smislu čl. 26. ZOO ugovor nije ni sklopljen.

Pritom na navode revizije valja odgovoriti da samo preuzimanje kupljenih stvari od strane kupca a prije postignute suglasnosti o bitnim sastojcima ugovora nema značaj koji tom aktu pridaje revident.

Zbog navedenih razloga ne postoji pravni osnov po kojem bi tuženik bio dužan isplatiti cijenu robe sa zakonskim zateznim kamatama pa je pravilnom primjenom materijalnog prava sud drugog stupnja odbio tužiteljev tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Kako se, dakle, nije ostvario niti jedan od revizijskih razloga na koje sud pazi po službenoj dužnosti niti revizijski razlozi koje revident navodi u reviziji to je revizija tužitelja primjenom čl. 393. ZPP odbijena kao neosnovana.

U odnosu na zahtjev za zaštitu zakonitosti

Odluku o troškovima parničnog postupka u pobijanoj presudi sud drugog stupnja obrazlaže slijedećim razlozima: "Odluka o troškovima parničnog postupka osniva se na odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a, a troškovi se odnose na izdatke tuženika za sudske takse te nagradu punomoćniku za odgovor na tužbu, za zastupanje na ročištima i troškovi žalbe u skladu s odvjetničkom tarifom."

Dakle u razlozima odluke o trošku drugostupanjski sud ne navodi za koje pojedine parnične radnje je priznao trošak tuženiku i u kojoj visini.

Zbog navedenog osnovano Državni odvjetnik tvrdi da je pobijano rješenje doneseno uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka propisanu u čl. 354. st. 2. toč. 13. ZPP. To iz razloga što zbog počinjene bitne povrede pravilnost odluke o parničnom trošku nije moguće ispitati pa je primjenom čl. 394. st. 1. u svezi sa čl. 400. st. 4. ZPP zahtjev za zaštitu zakonitosti prihvaćen, pobijana odluka o trošku sadržana u drugostupanjskoj presudi ukinuta i predmet vraćen Trgovačkom sudu u Karlovcu na ponovno odlučivanje.

Sud drugog stupnja će kod odlučivanja o parničnom trošku u obrazloženju odluke o trošku navesti za koje parnične radnje pojedinačno pripada pravo tuženiku na naknadu troškova (čl. 155. st. 1. ZPP), zatim u kojoj visini, kao i navesti propis (pravnu osnovu) po kojoj tuženiku pripada pravo na parnični trošak upravo u visini u kojoj sud priznaje pravo na parnični trošak.

Tek nakon što postupi po navedenom moći će zakonito odlučiti o osnovanosti zahtjeva tuženika za naknadu parničnog troška.

U Zagrebu, 27. kolovoza 1997.

Predsjednik vijeća:
Ilija Čuljat, v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 52 PŽ-252/2023-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Srđana Šimca, predsjednika vijeća, Raoula Dubravca, suca izvjestitelja, i Davora Pustijanca, člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice DANIJELE TOKIĆ, OIB 12561487588, vl. obrta u poljoprivredi FARMA TOKIĆ, Vladimira Nazora 100, Tomašanci, koju zastupa punomoćnik Marinko Brajko, odvjetnik u Đakovu, Stjepana Radića 9/I, protiv tuženika ADDIKO BANK d.d., Slavonska avenija 6, Zagreb, OIB 14036333877 (kao pravnog sljednika Hypo Alpe Adria Bank d.d.), kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Kožul i Petrinović d.o.o. Zagreb, Radnička cesta 47, radi utvrđenja i isplate, odlučujući o tuženikovoju žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-53/2022-26 od 30. studenog 2022., u sjednici vijeća održanoj 9. kolovoza 2023.

p r e s u d i o j e

Odbija se kao neosnovana tuženikova žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-53/2022-26 od 30. studenog 2022. u točkama I., II., III., IV. i V. izreke.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom u točki I. izreke utvrđuje se ništetnom odredba članka 5. Ugovora o kreditu broj 47728/07 sklopljen 26. lipnja 2007. između tužitelja i pravnog prednika tuženika Slavonske banke d.d. Osijek, a koja glasi: „Korisnik kredita prihvaća sve naknadne izmjene visine kamatne stope (ugovorene redovne i zatezne), sukladno izmjenama i dopunama Odluke o kamatnim stopama koje se smatraju sastavnim dijelom Ugovora, bez posebno zaključivanja aneksa ovom Ugovoru.“ te ona ne proizvodi pravne učinke i u točki II. izreke nalaže tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 2.932,50 kn / 389,21 EUR s pripadajućim zateznim kamatama na pojedine iznose. U točki III. izreke utvrđuje se ništetnim dio odredbe članka 5. Ugovora o kreditu broj 40251/06 sklopljen 21. ožujka 2006. između tužitelja i pravnog prednika tuženika Slavonske banke d.d. Osijek, a koji glasi: „... izmjenama i dopunama Odluke o kamatnim stopama Banke koje se smatraju sastavnim dijelom Ugovora, bez posebnog zaključivanja aneksa ovom Ugovoru.“ te on ne proizvodi pravne učinke i u točki IV. izreke nalaže tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 4.389,31 kn / 582,56 EUR s pripadajućim zateznim kamatama na pojedine iznose. U točki V.

izreke nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 11.937,50 kn / 1.584,38 EUR.

2. Tuženik je podnio žalbu zbog svih žalbenih razloga. Smatra da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama na koji je način sud ocijenio dužnost tužitelja propisanu temeljnim načelima Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 2918; dalje: ZOO) o ponašanju u ispunjavanju obveza i ostvarivanju prava uzevši u obzir da je tužitelj trgovac i da je prilikom sklapanja spornih ugovora bio dužan postupati s povećanom pažnjom, a što je sud propustio ocijeniti. Stoga pogrešno sud zaključuje da tuženik nije bio ovlašten mijenjati ugovorne odredbe o kamatama u skladu sa Odlukom o visini stope zateznih kamata. Tužitelj je propustio ponašati se s povećanom pažnjom i prilikom sklapanja ugovora zbog čega je žalitelj predložio izvođenje dokaza saslušanjem javnog bilježnika na okolnost upozorenja prilikom solemnizacije ugovora, a što je sud odbio zbog čega je presuda zahvaćena žalbenim razlogom bitne povrede odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. t. 6. Zakona o parničnom postupku. Nejasno je i shvaćanje suda o nedopuštenim ugovornim odredbama u smislu određenosti činidbe. Stranke su ugovorile promjenjivu stopu ugovornih kamata i u skladu s navedenim ugovornim odredbama je tužitelj izvršio plaćanje svojih obveza. Oспорava i pravilnost provedenog vještačenja s obzirom na to da je vještak napravio izračun kao da je ugovorena fiksna kamatna stopa a to ne proizlazi iz ugovora. Smatra da tužitelj nema pravo na zatezne kamate prije podnošenja tužbe prema odredbi čl. 323. ZOO-a, a upućuje i na odredbu čl. 1115. ZOO-a. Oспорava i utvrđenje da je tuženik nepošteni stjecatelj, kao i utvrđenje da se ne radi o plaćanju uz znanje da tužitelj nije dužan platiti, a oспорava potom i odluku o trošku postupka te predlaže presudu preinačiti u pobijanom dijelu i tužbeni zahtjev odbiti, odnosno žalbu prihvatiti te predmet u pobijanom dijelu ukinuti uz naknadu troška žalbenog postupka.

3. Odgovor na žalbu nije podnesen.

4. Žalba nije osnovana.

5. Pobijanu presudu ovaj je sud ispitao u skladu s odredbom čl. 365. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 70/19 i 80/22; dalje: ZPP) u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

6. Protivno žalbenim navodima pobijana odluka nije zahvaćena nekom od bitnih povreda odredaba parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti i ukazuje žalitelj Pobijanu je presudu moguće ispitati i u njoj su sadržani razlozi o odlučnim činjenicama, a ti su razlozi jasni i obrazloženi, te ne postoji proturječnost o odlučnim činjenicama između onog što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i zapisnika i samih tih isprava i zapisnika. Presuda je donesena sukladno odredbi čl. 8. ZPP-a na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno i na temelju rezultata cjelokupnog postupka i u svom obrazloženju u bitnom sadrži propisano odredbom čl. 338. st. 4. ZPP-a. Kad je sud odbio prijedlog tuženika za izvođenje dokaza saslušanjem javnog bilježnika

koji je solemnizirao sporne ugovore odlučio je temeljem ovlaštenja propisanih ZPP-om i o tome dao valjane i jasne razloge koji su posljedica utvrđenih odlučnih činjenica. Odlučujući o zahtjevu sud je određeno naveo odredbe materijalnog prava primjenom u odnosu na tužiteljev zahtjev za utvrđenje ništetnosti dijela dva ugovora o kreditu koja se odnose na pravo tuženika mijenjati stopu ugovorne kamate i zahtjeva za povrat previše plaćenog iznosa kamata u odnosu na stopu ugovornih kamata u trenutku sklapanja ugovora visinu kojeg iznosa je utvrdio provedenim vještačenjem.

7. Pravilno je prvostupanjski sud utvrdio da su ništetne ugovorne odredbe kojim tužitelj kao korisnik kredita prihvaća sve naknadne izmjene visine kamatne stope sukladno izmjeni Odluke tuženika o kamatnim stopama koje se smatraju sastavnim dijelom Ugovora bez posebno zaključivanja aneksa ugovora. Neosnovano žalitelj problematizira primjenu odredbe čl. 10. st. 3. ZOO-a povreda koje je utjecala na valjanost spornih ugovornih odredbi. Tužitelj kao trgovac dužan je u ispunjavanju svoje obveze postupati s pažnjom koja se u pravnom prometu zahtijeva u odgovarajućoj vrsti obveznih odnosa (pažnja dobrog gospodarstvenika odnosno pažnja dobrog domaćina). Međutim, i tuženik je u ispunjavanju svoje obveze iz profesionalne djelatnosti (odobravanje kredita i drugi bankarski poslovi) dužan postupati s povećanom pažnjom prema pravilima struke i običajima (pažnja dobrog stručnjaka) i dužan je u ostvarivanju svojih prava suzdržati se od postupaka kojim bi se otežalo ispunjenje obveze drugog sudionika. Kad tuženik sklapa ugovor o kreditu prema unaprijed propisanim uvjetima odobravanja kredita dužan je drugog strani protumačiti sve ono što može utjecati na ispunjenje obveze druge strane, a to je tuženik prema utvrđenom činjeničnom stanju propustio. Saslušanjem bilježnika ne bi se utvrdilo ništa drugačije niti je žalitelj predložio na okolnosti ispunjenja obveza izvesti dokaz saslušanjem javnog bilježnika. Postupanje na način kako postupa žalitelj je protivno i odredbi čl. 3. ZOO-a kojom je propisana ravnopravnost sudionika u obveznim odnosima. Ako tuženik kao banka propusti ponašati se s povećanom pažnjom prema pravilima struke, a tužitelj kao trgovac postupa pažnjom dobrog domaćina jer plaća odobreni kredit iako ga banka nije o svim posljedicama koje proizlaze iz izmjene kamatne stope upozorila ne može svoju povećanu pažnju u ispunjavanju svojih obveza minorizirati i tvrditi da je krivnja na drugoj ugovornoj strani koja je dužna postupati samo s pažnjom koja se u pravnom prometu zahtijeva. Na taj način banka postupa protivno prisilnim propisima, a sklopljeni pravni posao je ništetan zbog neopuštene činidbe kako je to pravilno utvrdio prvostupanjski sud. Posljedica toga je obveza banke vratiti drugoj što je primila na temelju takvog ugovora. Neosnovano žalitelj secira odredbu čl. 323. st. 1. ZOO-a osporavajući pritom i tijek zateznih kamata na sredstva koja mora vratiti. Žalitelj je bio nepošten zbog navedenih okolnosti prilikom sklapanja pravnih poslova i zbog toga mora vratiti ono što je primio sa kamatama od dana stjecanja. Neosnovano žalitelj navodi da je zastario zahtjev za isplatu s obzirom na to da zastara počinje teći od pravomoćnosti odluke kojom je utvrđena ništetnost pojedinih ugovornih odredbi. U odnosu na žalbeni navod o nepravilnoj odluci o troškovima postupka valja ukazati da djelomičnim povlačenjem tužbe nakon provedenog vještačenja za žalitelja nisu nastali nikakvi troškovi, a žalitelj je osporavao osnovanost osnove tužbenog zahtjeva i visinu pa je sud o troškovima odlučio pravilnom primjenom zakonskih odredbi. Što se tiče žalbenih navoda koje se odnose na tvrdnje da je vještak napravio izračun

preplaćenih kamata kao da je ugovorena fiksna stopa zateznih kamata navodi se da ne proizlazi da je vještak napravio izračun kamata kao da se radi o fiksnoj stopi zateznih kamata već je nalaz izradio prema stopi od 6,95% u čl. 4. ugovora koja nije utvrđena ništetnom. Sve kasnije jednostrane izjave zahvaćene su ništetnošću i nije bilo moguće izraditi nalaz i mišljenje prema stopi kamata koja je utvrđena ništetnom.

8. Zbog navedenog je i odluka o trošku također pravilna i zakonita. Sukladno odredbi čl. 368. st. 1. ZPP-a valjalo je žalbu tuženika odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu.

Zagreb, 9. kolovoza 2023.

Predsjednik vijeća
dr. sc. Srđan Šimac

Dokument je elektronički potpisan:

Srđan Šimac

Vrijeme potpisivanja:

27-09-2023

12:04:12

DN:

C=HR

O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

2.5.4.97=#0C1156415448522D3937333439333636353139

OU=Signature

S=Šimac

G=Srđan

CN=Srđan Šimac

Broj zapisa: **9-3085b-56d4e**

Kontrolni broj: **0ecd7-208d0-d1f24**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Srđan Šimac, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 11 PŽ-312/2022-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A
|
R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Matas, predsjednice vijeća, Jagode Crnokrak, sutkinje izvijestiteljice, i Gorane Aralica Martinović, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S. L., vlasnika obrta za usluge, trgovinu i ugostiteljstvo P., OIB ..., S., kojeg zastupa punomoćnik D. M., odvjetnik u S., protiv tuženika R. A. d.d., OIB ..., Z., kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva G. i G., Z., radi utvrđenja ništetnosti ugovora i isplate, odlučujući o tužiteljevoj i tuženikovoju žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-2220/17 od 3. prosinca 2021. i tuženikovoju žalbi protiv rješenja o ispravku presude poslovni broj P-2220/17-30 od 13. rujna 2022., u sjednici vijeća održanoj 14. studenog 2022.

p r e s u d i o j e

Odbija se kao neosnovana tuženikova žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-2220/17 od 3. prosinca 2021. ispravljena rješenjem poslovni broj P-2220/17-30 od 13. rujna 2022. u točkama I. i II. njene izreke.

r i j e š i o j e

I. Odbacuje se kao nedopuštena tuženikova žalba podnesena protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-2220/17 od 13. rujna 2022. u točki III. njene izreke.

II. Odbija se kao neosnovana tuženikova žalba i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-2220/17-30 od 13. rujna 2022.

III. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-2220/17 od 13. rujna 2022. u točkama IV. i V. njene izreke i u tom dijelu predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-2220/17 od 3. prosinca 2021. u točki I. izreke utvrđeno je da je ništetna odredba točke 8.2. ugovora o kreditu br. ... od 12. prosinca 2005. koji je sklopljen između tuženika kao kreditora i tužitelja kao korisnika kredita te trgovačkog društva S. ... d.d. kao davatelja osiguranja. Točkom II. izreke utvrđeno je da je ništetna odredba točke 4.2. dodatka 1. ugovoru o kreditu br. ... od 12. prosinca 2005. koji je sklopljen između tuženika kao kreditora, tužitelja kao korisnika kredita te trgovačkog društva S. ... d.d. kao davatelja osiguranja. Točkom III. izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev u dijelu kojim tužitelj traži utvrđenje da je ništetna točka 7.1. ugovora o kreditu br. ... od 12. prosinca 2005. koji je sklopljen između tuženika kao kreditora i tužitelja kao korisnika kredita te trgovačkog društva S. ... d.d. kao davatelja osiguranja. Točkom IV. izreke naloženo je tuženiku platiti tužitelju iznos od 7.381,47 EUR sa zateznim kamatama na pojedinačno naznačene iznose. Točkom V. izreke naloženo je tuženiku naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 9.997,50 kn.

2. Iz obrazloženja prvostupanjske presude proizlazi da je predmet spora zahtjev tužitelja za utvrđenje ništetnosti odredbi ugovora o kreditu, te isplatom preplaćenih iznosa kamata. Sud je utvrdio da odredba čl. 7.1. ugovora o kreditu, koja određuje kamatnu stopu u trenutku sklapanja ugovora, nije ništetna, jer ne sadrži neodređenu ili neodredivu činidbu već sadrži jasne i određene kriterije za izračun kamatne stope. Dalje sud navodi da je odredbama točke 8.2. ugovora o kreditu i točke 4.1. dodatka broj 1 ugovoru ugovorena promjena kamatne stope na način da je tuženik ovlašten izvršiti promjenu visine i načina obračuna sukladno tuženikovo odluci o kamatnim stopama i pravilniku o obračunu kamata. Sud je utvrdio da navedene odredbe ne sadrže mjerljivi kriterij o kojem ovisi promjena visine i načina obračuna kamata, slijedom čega činidba obuhvaćena tim odredbama nije određena niti određiva, te su odredbe ništetne sukladno odredbi čl. 269. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 36/05 i 41/08; dalje: ZOO). S obzirom na to da je ocijenio da ugovor može opstati bez predmetnih odredbi o promjeni kamatne stope, i to na način da se primjenjuje kamatna stopa koju su stranke ugovorile odredbom čl. 7.1. ugovora o kreditu, sud je primjenom odredbe čl. 323. st. 1. ZOO-a ocijenio osnovanim tužiteljev zahtjev za isplatom iznosa od 7.381,47 EUR, a koji je vještačenjem utvrđen kao iznos kamata isplaćenih temeljem ništetnih ugovornih odredbi. Pritom je neosnovanim ocijenio prigovor zastare, pozivom na odredbu čl.

225. ZOO-a i na pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Su-IV-47/2020 održanoj 30. siječnja 2020., prema kojem zastarni rok teče od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništenost ugovora. Odluku o zateznim kamatama sud je donio primjenom odredbe čl. 1115. ZOO-a, i to uz obrazloženje da je tuženik, kao nepošteni stjecatelj, dužan platiti zatezne kamate od dana stjecanja. O troškovima postupka odluku je donio primjenom odredbe čl. 154. st. 3. ZPP-a, te odredbi Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 105/15; dalje: Tarifa).

3. Protiv presude žalbu je podnio tuženik. Presudu pobija u cijelosti, zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog

stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Smatra da obrazloženje presude ne sadrži sve što mora sadržavati prema odredbi čl. 338. st. 4. ZPP-a. Ukazuje na počinjenu povredu iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a. Navodi da je u izreci presude utvrđena ništetnost odredbe čl. 4.2. dodatka ugovora broj 1, kojom je ugovoreno da se redovna kamata plaća u vremenskim intervalima navedenim u ugovoru, a da iz obrazloženja presude proizlazi kako sud utvrđuje da je ništetna odredba čl. 4.1. S obzirom na to da se odluka sadržana u točki IV. izreke temelji na valjanosti čl. 4.2. dodatka ugovoru broj 1, tuženik smatra da postoji proturječje između točke II. i IV. izreke, te točke II. i obrazloženja presude. Ističe da je, suprotno navodu iz pobijane presude, prigovorio nalazu vještaka. Smatra da sud, ako je utvrdio da zastara zahtjeva za isplatu još nije počela teći jer nije donesena pravomoćna odluka o ništetnosti ugovorne odredbe, ne može naložiti tuženiku isplatu zateznih kamata za razdoblje prije donošenja takve odluke. Smatra da je činjenično stanje nepotpuno utvrđeno jer sud nije prihvatio njegov dokazni prijedlog da financijskim vještačenjem utvrdi kretanje referentnih stopa ZIBOR-a i CDS-a. Navodi da je sud zatezne kamate tuženiku naložio platiti od dana dospijeća svakog anuiteta, a da iz kartice kredita proizlazi da tužitelj anuitete nije plaćao po dospijeću nego s određenim zakašnjenjem. Ističe da je tužitelj tuženiku prethodno dao suglasnost da kamatnu stopu tijekom trajanja ugovora mijenja sukladno svojim općim aktima, jer je u čl. 15. dodatka ugovoru broj 1 izjavio da je upoznat s općim aktima tuženika i da pristaje na njihovu primjenu. Dodaje da su nastupile izvanredne okolnosti koje su ga prisilile da svoje poslovanje uskladi s novonastalom situacijom. Smatra da se u slučaju ništetnosti predmetnih ugovornih odredbi, radi o zabrani od manjeg značaja te da je sud trebao zahtjev odbiti jer se ništetnost više ne može isticati, s obzirom na to da je ugovor u cijelosti ispunjen. Vezano za zatezne kamate, ukazuje na pravno shvaćanje sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Su-IV-222/04 od 5. ožujka 2004., prema kojem se u slučaju ništetnosti ugovora o zajmu ugovorne strane imaju smatrati savjesnim stjecateljima. Navodi da je tužitelj kredit plaćao u kunama, te da nije jasno zašto je sud tuženiku naložio vratiti iznos u eurima. Predlaže odluku preinačiti, podredno, ukinuti ju i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Traži naknadu troška sastavljanja žalbe u iznosu od 3.371,96 kn.

4. Tužitelj presudu pobija u dijelu odluke o trošku kojim je odbijen njegov zahtjev, i to zbog bitne povrede iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te pogrešne primjene materijalnog prava. U žalbi u bitnom navodi da je pogrešno utvrđeno kako se na ročištu održanom 4. lipnja 2019. raspravljalo samo o procesnim pitanjima te da je podneskom od 6. listopada 2021. uredio tužbeni zahtjev u skladu s nalazom i mišljenjem vještaka, slijedom čega smatra da mu za njegovo sastavljanje pripada pravo na naknadu troška prema Tbr. 8.1. Tarife. Predlaže odluku preinačiti u pobijanom dijelu te traži naknadu troška sastavljanja žalbe u iznosu od 625,00 kn.

5. Stranke nisu podnijele odgovore na žalbe.

6. Rješenjem od 13. rujna 2022. prvostupanjski sud ispravio je presudu na način da u izreci presude pod točkom II. izreke umjesto riječi „točke 4.2. dodatka 1. ugovoru o kreditu“ ima pravilno pisati „točke 4.1. dodatka 1. ugovoru o kreditu“.

7. Protiv rješenja žalbu je podnio tuženik, te navodi da rješenje pobija iz razloga zbog kojih je pobijao presudu ispravljenu rješenjem. Predlaže preinačiti presudu. Traži naknadu troška sastavljanja žalbe u iznosu od 1.250,00 kn.

8. Tuženikova žalba protiv rješenja nije osnovana.

9. Tuženikova žalba protiv presude je djelomično nedopuštena, djelomično neosnovana i djelomično osnovana.

10. Tužiteljeva žalba protiv rješenja o trošku sadržanog u presudi je osnovana, ali ne iz razloga koji su u njoj navedeni.

11. Odredba čl. 358. st. 3. ZPP-a propisuje da je žalba nedopuštena ako osoba koja je podnijela žalbu nema pravnog interesa za podnošenje žalbe. Smatra se da ima pravni interes za podnošenje žalbe stranka koja nije uspjela u parnici. U konkretnom slučaju tuženik nema pravni interes za podnošenje žalbe protiv dijela prvostupanjske presude u točki III. njene izreke, budući da je u tom dijelu odbijen tužbeni zahtjev. Slijedom navedenog, trebalo je primjenom odredbe čl. 367. st. 1. u vezi s čl. 358. st. 1. ZPP-a, odlučiti kao u točki I. izreke ovog rješenja.

12. Presuda u preostalom dijelu i rješenje ispitani su na temelju odredbe čl. 365. st. 1. i 2. ZPP-a u granicama razloga navedenih u žalbi te pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

13. Iz pobijanog rješenja proizlazi da je sud ispravio očitu pogrešku u pisanju izreke presude, sve sukladno odredbi čl. 342. ZPP-a. Naime, u točki II. izreke presude utvrđeno je da je ništetna odredba točke 4.2. dodatka 1. ugovoru o kreditu br. ... od 12. prosinca 2005., koji je sklopljen između tuženika kao kreditora, tužitelja kao korisnika kredita i trgovačkog društva S. ... d.d. kao davatelja osiguranja. S obzirom na to da je iz obrazloženja presude vidljivo da je sud utvrdio ništetnost odredbe točke 4.1., a ne točke 4.2. dodatka 1 ugovoru radi se o pogreški u pisanju. Slijedom navedenog, trebalo je primjenom odredbe čl. 380. t. 2. ZPP-a odlučiti kao točki II. izreke ovog rješenja.

14. Što se tiče žalbi protiv presude, prema ocjeni ovog suda nije osnovan tuženikov žalbeni navod o povredi odredbe čl. 338. st. 4. ZPP-a. Iz obrazloženja prvostupanjske presude proizlazi da je sud izložio zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, da je naveo i obrazložio koje je od tih činjenica utvrđivao i kako ih je utvrdio, kao i dokaze koje je izvodio i zašto te kako ih je ocijenio, koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući o zahtjevima stranaka.

15. Nije osnovan ni žalbeni navod o počinjenoj povredi iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, koju tuženik nalazi u proturječju navoda iz izreke presude, kojom je utvrđeno da je ništetna odredba čl. 4.2. dodatka 1 ugovoru o kreditu, i obrazloženja pobijane presude, jer se radilo o očitj omašci u pisanju izreke presude koju je prvostupanjski sud ispravio.

16. Tužitelj dalje ističe da je navod suda sadržan u točki 32. obrazloženja pobijane presude u proturječju sa sadržajem tuženikovog podneska od 11. listopada 2021., jer je tuženik u podnesku prigovorio nalazu i mišljenju sudskog vještaka za financije. Iz točke 32. obrazloženja presude proizlazi da je sud u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka jer je dan stručno i argumentirano, a niti jedna stranka nije imala primjedbe na nalaz i mišljenje niti je bilo daljnjih pitanja za vještaka. Iz tuženikovog podneska od 11. listopada 2021. (str. 203 – 205 spisa) proizlazi da je tuženik naveo kako nema prigovora na matematički obračun vještaka, no da smatra kako ne pridonosi rješenju spora jer je izrađen kao da stranke nisu ugovorile primjenu općih akata tuženika na ugovor. S obzirom na to da je zadatak vještaka utvrditi činjenice (čl. 250. ZPP-a), te da tuženik na utvrđene činjenice visine kamate, odnosno, na matematički obračun nije imao primjedbi, ne postoji proturječje između navoda suda iz obrazloženja pobijane presude i tuženikovih navoda iz podneska od 1. listopada 2021.

17. Prema ocjeni ovog suda pravilna je odluka prvostupanjskog suda o osnovanosti zahtjeva za utvrđenje ništetnosti ugovorne odredbe iz točke 8.2. Ugovora o kreditu od 12. prosinca 2005. i točke 4.1. Dodatka 1. ugovoru o kreditu od 12. prosinca 2005.

18. Odredba čl. 8.2. ugovora od 12. prosinca 2005. (str. 10. spisa) glasi: „Na obračun kamata se primjenjuje Odluka o kamatnim stopama Kreditora i Pravilnik o obračunu kamata, zajedno sa svim svojim naknadnim izmjenama i dopunama. Obračun kamata vrši se po srednjem tečaju R. A. d.d. važećem na dan obračuna kamate, proporcionalnom metodom“. Odredba točke 4.1. Dodatka 1 ugovoru od 12. prosinca 2005. (str. 14 spisa) glasi: „Primjenjuje se stopa redovne kamate u skladu s Odlukom o kamatnim stopama Kreditora i Pravilnikom o obračunu kamata, koja trenutno iznosi kako je navedeno u Ugovoru o kreditu“.

19. Pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da su navedene odredbe ništetne jer činidba koja je njima ugovorena nije određena ni određiva, s obzirom na to da niti Odluka o kamatnim stopama niti Pravilnik o obračunu kamata ne sadrže kriterije prema kojima bi se mogla izračunati kamatna stopa, a tuženik tijekom postupka nije ni iznosio činjenice vezano za kriterije temeljem kojih je donosio odluke o povećanju kamatne stope, a koji kriteriji su bili poznati drugoj ugovornoj strani u trenutku sklapanja ugovora.

20. Navodi tuženika da je kamatnu stopu po kojoj je obračunavao redovnu kamatu uvećao u odnosu na stopu iz odredbe čl. 7.1. Ugovora o kreditu, jer je krajem 2008. i početkom 2009. godine došlo do značajnog rasta kamatne stope po kojoj se banka financira na domaćem financijskom tržištu (ZIBOR) te da povećanja premije kreditnog rizika Republike Hrvatske (CDS) nemaju utjecaj na činjenicu da je činidba, na način koji je ugovorena, neodrediva. Stoga nije osnovan žalbeni navod kojim tuženik ukazuje na nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, jer činjenice na koje je tuženik predložio izvesti dokaz financijskim vještačenjem nisu važne za donošenje odluke. U tom smislu nije od utjecaja niti činjenica da je tužitelj pristao na primjenu općih akata tuženika, jer, kako je navedeno, ti opći akti na koje upućuju odredbe točke 8.2. i 4.1. ne sadrže kriterije po kojima bi bilo moguće utvrditi kamatnu stopu nego je

pravo da odredi kriterije na temelju kojim se mijenja kamatna stopa prepušteno jednostranoj odluci tuženika.

21. Pravilno je sud ocijenio da ništetnost odredbi o promjenjivoj stopi redovne kamate ne predstavlja zabranu manjeg značenja koju sukladno odredbi čl. 326. st. 2. ZOO-a tužitelj ne bi mogao isticati jer je ugovor ispunjen.

22. Slijedom navedenog, pravilno je sud na utvrđene činjenice primijenio odredbu čl. 272. ZOO-a, kojom je propisano da je činidba određiva ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ju odredi, te odredbu čl. 270. ZOO-a prema kojoj je ugovor ništetan ako je činidba neodrediva.

23. Prema odredbi čl. 323. ZOO-a, u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje.

24. O pitanju zastare restitucijskog zahtjeva zauzeto je pravno shvaćanje na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, na koje u obrazloženju pobijane presude ukazuje i prvostupanjski sud, a prema kojem shvaćanju zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost ugovora, slijedom čega je prigovor zastare pravilno prvostupanjski sud ocijenio neosnovanim. Prema odredbi članka 40. stavka 2. Zakona o sudovima („Narodne novine“ broj: 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18 i 126/19) pravna shvaćanja zauzeta na sjednici odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske obvezatna za drugostupanjska vijeća i suce pojedince građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, pa tako i za ovaj sud.

25. Pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da tužitelj ima pravo na zatezne kamate od dana stjecanja sukladno odredbi čl. 1115. st. 1. ZOO-a, te da je radi utvrđenja od kada tužitelj ima pravo na zatezne kamate, potrebno utvrditi je li tuženik bio pošten ili nepošten stjecatelj. **Pitanje poštenja se odnosi na razlikovanje subjektivnog uvjerenja stjecatelja, odnosno zna li, ili bi prema postojećim okolnostima morao znati da mu ono što je dobio ili ono što mu je učinjeno u stvari ne pripada. U konkretnom slučaju pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da tuženik u trenutku stjecanja utuženog iznosa nije bio pošten stjecatelj. Naime, tuženik je prema okolnostima slučaja kao profesionalac u svom poslu, morao znati da mijenjanjem kamatne stope na način kako je to učinio, stječe nešto što mu ne pripada. Stoga je dužan platiti zatezne kamate od dana stjecanja svakog pojedinog preplaćenog iznosa.**

26. Pogrešno tuženik smatra da je pitanje zastare vezano uz pravo na isplatu zatezne kamate. Nastupanjem zastare prestaje pravo vjerovnika tražiti ispunjenje obveze prisilnim putem, a zastarni rok počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje. U konkretnom slučaju pitanje zateznih

kamata na iznos stečen bez osnove nije regulirano odredbom čl. 29. ZOO-a, kojom je propisano da je dužnik dužan uz glavnicu platiti i zatezne kamate ako zakasni s ispunjenjem novčane obveze, nego odredbom čl. 1115. st. 1. ZOO-a.

27. Međutim, iz Ugovora o kreditu proizlazi da je iznos kredita 90.000,00 EUR u kunskoj protuvrijednosti po kupovnom tečaju tuženika na dan korištenja (točka 2.), da je otpлата glavnice ugovorena u kunskoj protuvrijednosti ugovorene valute po srednjem tečaju tuženika na dan dospijeća (točka 6.) te da se obračun redovne kamate vrši po srednjem tečaju tuženika na dan obračuna kamate, proporcionalnom metodom (točka 8.). **S obzirom na navedeno, tuženik je od tužitelja primio isplatu u kunama te se njegova obveza na povrat primljenom prema odredbi čl. 323. ZOO-a može sastojati samo od onog što je primio.**

28. Budući da je zbog pogrešne primjene odredbe čl. 323. ZOO-a prvostupanjskom presudom tuženiku naloženo tuženiku platiti tužitelju iznos od 7.381,47 EUR, radi pravilnog utvrđenja činjeničnog stanja potrebno je održati novu glavnu raspravu, stoga je primjenom odredbe čl. 370. ZPP-a trebalo odlučiti kao u izreci ovog rješenja.

29. U nastavku postupka sud će pozvati stalnog sudskog vještaka za financije i knjigovodstvo, da ispuni zadatak iz rješenja od 12. veljače 2021. (str. 140 – 141 spisa), kojim mu je naloženo utvrditi iznos razlike plaćenih kamata po početnoj stopi iz ugovora po kreditu i kamata plaćenih prema promjenjivoj kamatnoj stopi koje je tuženik naplatio, i to na način da utvrdi koji iznos u kunama je tuženik primio s osnove ništetnih ugovornih odredbi.

30. Sud će pri donošenju nove odluke uzeti u obzir osnovani žalbeni navod da iz nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka proizlazi da su datumi uplata, odnosno, datumi na koje je tuženik stekao iznose na temelju ništetnih ugovornih odredbi različiti od dana dospijeća obveze plaćanja redovnih kamata, te da je tuženik dužan zatezne kamate isplatiti od dana kada je primio iznose a prvostupanjskom presudom prihvaćen je zahtjev za isplatom zateznih kamata od dana dospijeća pojedinih obveza na isplatu redovnih kamata.

31. Tužitelj žalbom pobija odluku o troškovima postupka sadržanu u točki V. izreke presude. S obzirom na to da je pobijana odluka djelomično ukinuta, te da je tužitelj postavio jedinstven zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka (ne po svakom od tužbenih zahtjeva), trebalo je primjenom odredbe čl. 166. st. 3. ZPP-a ostaviti prvostupanjskom sudu da konačnom odlukom odluči o zahtjevima stranaka za naknadu troškova cijelog postupka.

Zagreb, 14. studenog 2022.

Predsjednica vijeća
Dubravka Matas, v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: 47 PŽ-3152/2022-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Mirte Matić, predsjednika vijeća, Kristine Saganić, suca izvjestitelja i Nevenke Marković, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ARIS 2000 d.o.o. Zagreb, Frateršćica 60, OIB 06571045637, protiv tuženika IMPULS-LEASING d.o.o., Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, OIB 65918029671, kojeg zastupa punomoćnik Zlatko Knezović, OIB 99619299023, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Knezović & Partneri j.t.d., Zagreb, Radnička cesta 54, Green Gold Centar – R3, uz sudjelovanje umješaka na tužiteljevoj strani HRVOJA ŠIMIĆA iz Zagreba, Šenoina ulica 3, OIB 45735250142, radi utvrđenja ništetnosti, povlačenja zadužnice s naplate i isplate iznosa od 13.228,42 EUR / 99.669,50 kn, odlučujući o žalbama tužitelja i umješaka protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1409/20 od 12. travnja 2022., u sjednici vijeća održanoj 26. travnja 2023.

riješio je

I. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1409/20 od 12. travnja 2022. u točkama I. i II. izreke i predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

II. O naknadi troškova žalbenog postupka odlučit će prvostupanjski sud konačnom odlukom.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu odbijen je tužbeni zahtjev koji glasi: 1. na utvrđenje ništetnim Ugovora o leasingu broj 00664 od 22. travnja 2008. koji su sklopili tuženik kao davatelj leasinga i tužitelj kao primatelj leasinga; 2. na nalog tuženiku povući s izravne naplate kod Financijske agencije zadužnicu na iznos 45.466,15 CHF od 23. travnja 2008. na kojoj je potpis ovjeren po javnom bilježniku Vlasti Zajec iz Zagreba OV-5326/08 uz povrat zadužnice tužitelju; 3. na nalog tuženiku platiti tužitelju iznos od 99.669,50 kn sa zakonskim zateznim kamatama (točka I. izreke). Tužitelju je naloženo naknaditi tuženiku parnične troškove u iznosu od 12.500,00 kn (točka II. izreke), a odbijen je tuženikov zahtjev za naknadu parničnog troška u iznosu od 6.250,00 kn (točka III. izreke).

2. Protiv navedene presude kojim je odbijen tužbeni zahtjev i tužitelju naloženo naknaditi parnične troškove tuženiku, žalbu (s dopunom) izjavili su tužitelj i umještač. Žalbama oni sadržajno iznose jednake i obrazložene žalbene navode (poglavito u dijelu koji se odnosi na odluku o ništetnosti ugovora), osporavaju pravilnost i zakonitost pobijane presude i predlažu da ovaj sud pobijanu presudu preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje prvostupanjskom sudu.

3. Odgovarajući na žalbe tuženik je osporio njihovu osnovanost.

4. Žalbe su osnovane.

5. Pobijana presuda ispitana je u granicama žalbenih razloga, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22 i 114/22; dalje: ZPP) i pravilnu primjenu materijalnog prava (čl. 365. st. 1. i 2. ZPP-a).

6. Tužbeni zahtjev u ovoj parnici glasi na: 1). utvrđenje ništetnosti ugovora o leasingu, 2). nalog tuženiku povući s izravne naplate zadužnicu i vratiti ju tužitelju i 3). isplatu iznosa od 99.669,50 kn s kamatama. S obzirom na objektivnu kumulaciju tužbenih zahtjeva, u obrazloženju ove odluke se iznosi ocjena pravilnosti i zakonitosti pobijane presude te ocjena osnovanosti žalbenih navoda, zasebno po svakom dijelu tužbenog zahtjeva.

A. U odnosu na tužbeni zahtjev koji glasi na utvrđenje ništetnosti Ugovora o leasingu:

7. Tužitelj kao korisnik leasinga i tuženik kao davatelj leasinga sklopili su 22. travnja 2008. Ugovor o operativnom leasingu broj 00664 za teretno vozilo MAN, 8.185, LC broj šasije WMAL20ZZ05Y151389, s trajanjem ugovora 60 mjeseci. Ugovorom je utvrđena nabavna vrijednosti objekta leasinga u iznosu od 61.631,90 CHF, jamčevina od 5.051,80 CHF, ostatak vrijednosti objekta od 12.326,39 CHF, troškovi zaključenja ugovora od 308,16 CHF i iznos mjesečnog obroka leasinga od 984,03 CHF. Iznos ukupne naknade za leasing (uz napomenu da je promjenjiv sukladno točkama 7.2. i 21.1. Uvjeta) iznosi 59.349,96 CHF.

8. Stranke su ugovorile promjenjivost naknade za leasing, predujma za leasing i obroka leasinga u smislu točaka 7.2. i 21.1. Općih uvjeta za zaključenje ugovora o leasingu s ugovorenom visinom ostatka vrijednosti;

- odredbom točke 7.1. Općih uvjeta propisano je da se pravovaljane smatraju samo one izmjene i dopune Ugovora koje su učinjene u pisanom obliku; smatra se da ih je primatelj leasinga prihvatio ako ih je primio putem preporučene pošiljke s povratnicom i u roku od osam dana od dostave nije podnio prigovor ili primjedbu.

- odredba točke 7.2. Općih uvjeta propisuje da se usklađivanje iznosa učešća i rata leasinga, odnosno ukupnog iznosa naknade za leasing, kao i daljnjih plaćanja uslijed promjene tečaja, promjene valute ugovora/valute plaćanja, promjene propisa,

odluka i mjera nadležnih tijela, kao i promjena uvjeta refinanciranja, a koje kao posljedicu imaju i povećanje troškova pri nabavi novčanih sredstava potrebnih za kupnju objekta leasinga, te promjene uvjeta navedenih u točkama 20. i 21. Uvjeta, ne smatraju izmjenama ili dopunama ugovora te nije potrebna suglasnost primatelja leasinga,

- odredba točke 7.3. Općih uvjeta navodi da ako je ugovorena nepromjenjivost godišnje kamatne stope, takva ugovorna odredba ograničena je samo na isključenje utjecaja promjena uvjeta refinanciranja na način kako je taj razlog promjene naknade za leasing utvrđen u točkama 7.2. i 21.1. Općih uvjeta na visinu godišnje kamatne stope i to samo za razdoblje od početka tijeka leasinga do prestanka ugovora, no ne isključuje promjene naknade iz bilo kojeg od preostalih razloga navedenih u točkama 7.2., 20. i 21. Općih uvjeta.

- odredba točke 21.1. Općih uvjeta propisuje da visina učešća i rate leasinga podliježu prilagodbi u slučaju promjena ili uvođenja novih poreza, davanja i pristojbi, kao i u slučaju promjena uvjeta refinanciranja koji su temelj kalkulacije, te u slučaju izmjene propisa odnosno donošenja odluka i mjera nadležnih tijela koje imaju neposredno ili posredno sličan učinak. Pod navedenim uvjetima mogu se promijeniti ukupan iznos naknade za leasing, ugovorena kamatna stopa kao i realna godišnja kamatna stopa. Visina naknade za leasing je promjenjiva i ako prije isporuke dođe do promjene cijene objekta leasinga (bez pripadajućih poreza i drugih davanja). Primatelj leasinga će se o promjenama u otplatnoj tablici uslijed promjene jednog od dijelova izračuna realne godišnje kamatne stope obavijestiti na način koji je odabrao pri sklapanju ugovora.

8.1. Tužitelj upravo pozivom na navedene ugovorne odredbe smatra predmetni ugovor ništetnim pa je prvostupanjski sud trebao prije svega ocijeniti je li u tom smislu riječ o ništavom pravnom poslu, odnosno ništetnim ugovornim odredbama.

9. Riječ je o ugovoru o operativnom leasingu (čl. 5. st. 4., čl. 36. i čl. 38. tada važećeg Zakona o leasingu, „Narodne novine“ broj 135/06; dalje: ZL) u kojem primatelj leasinga u razdoblju korištenja objekta leasinga plaća davatelju leasinga određenu naknadu, koja ne mora uzimati u obzir cjelokupnu vrijednost objekta leasinga; davatelj leasinga snosi troškove amortizacije tog objekta i primatelj nema određenu opciju kupnje. Ugovor o leasingu mora biti sklopljen u pisanom obliku i obavezno sadržavati elemente propisane odredbom čl. 36. ZL-a, među kojima vrijednost objekta leasinga, ukupan iznos naknada, iznos pojedine naknade. Zakonom je propisana i obveza da ugovor mora biti napisan na pregledan i razumljiv način primatelju leasinga (čl. 36. st. 4. ZL-a). Posebne odredbe koje ugovor o operativnom leasingu mora sadržavati propisane su u čl. 38. ZL-a: 1. iznos, broj i rokove plaćanja pojedinih obroka te 2. ostatak vrijednosti objekta leasinga.

10. Prvostupanjski sud je utvrdio da predmetni ugovor sadrži sve zakonom propisane obvezatne sastojke i zaključio da je odredba kojom su stranke ugovorile nepromjenjivost naknade za leasing, predujma naknade za leasing i obroka leasinga sukladno točkama 7.2. i 21.1 Općih uvjeta, odnosno odredba općih uvjeta ugovora kojima je propisano da je visina učešća i rate leasinga podložna prilagodbi u slučaju promjena uvjeta refinanciranja koje su temelje kalkulacije, neodređena i neodrediva

(čl. 270. i čl. 272. Zakona o obveznim odnosima: „Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08 i 125/11; dalje: ZOO) pa da je u tom dijelu ta odredba općih uvjeta ništeta. Unatoč tome, prvostupanjski sud je zaključio da ugovor nije ništeta (čl. 324. ZOO-a), jer da promjenjivost visine učešća i rate leasinga ne predstavlja bitan uvjet ugovora, niti je to bila odlučujuća pobuda zbog kojeg je on sklopljen. Iz tih je razloga odbijen tužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnosti cijelog ugovora o operativnom leasingu.

11. U opsežnoj i argumentiranoj žalbi tužitelj i umješak, u bitnome osporavaju iznijeti zaključak prvostupanjskog suda koji iako utvrđuje da je navedena odredba općih uvjeta (da su visina učešća i visina leasing rate podložne prilagodbi u slučaju promjena uvjeta refinanciranja) neodređena i neodrediva, nastavno utvrđuje da promjenjivost visine učešća i rate leasinga ne predstavlja bitni uvjet ugovora niti odlučujuću pobudu zbog koje je ugovor sklopljen pa da iz tog razloga nije ništeta cijeli ugovor. Međutim, žalitelji smatraju da je pobijana presuda nerazumljiva i zahvaćena apsolutno bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, jer prvostupanjski sud pogrešno smatra da promjenjivost visine učešća i naknade za leasing nije bitan uvjet ugovora. U žalbi nastavno u bitnome iznose da su stranke ugovorile promjenjivu mjesečnu ratu i ukupno promjenjivu naknadu, što je bila njihova volja pri sklapanju ugovora, ali da prvostupanjski sud nije naveo razloge zašto bi ugovor mogao opstati, kada je utvrdio da je ništeta odredba općih uvjeta kojima je propisano da su visina učešća i rate podložne prilagodbi u slučaju promjena uvjeta refinanciranja.

12. Ocjenjujući žalbene navode, zaključak je ovoga suda da je prvostupanjski sud za odluku o tom dijelu tužbenog zahtjeva iznio nedostatne i neargumentirane razloge za iznijete zaključke, pa se ona ne može niti ispitati (čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP), kako se u žalbama pravilno upućuje.

13. Osnovno je načelo obveznog prava da ništetnost pojedine ugovorne odredbe sama po sebi ne povlači sa sobom ništetnost i cijelog ugovora. Zakonodavac je propisao iznimku, odnosno odstupanje od tog načela (čl. 324. st. 1. ZOO-a), na način da će ugovor biti ništeta u slučaju ništetnosti pojedine njegove odredbe i to: a) ako ugovor ne može opstati bez te ništete odredbe (dakle, ako je riječ o bitnom sastojku ugovora) ili b) ako je ta ugovorna odredba bila uvjet ugovora ili odlučujuća pobuda, odnosno motiv za njegovo sklapanje. U slučaju takvih iznimki ništetnost pojedine ugovorne odredbe povlači sa sobom ništetnost cijelog ugovora; no i tada ugovor ostaje valjan ako je ništetnost ustanovljena upravo radi toga da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i bez nje vrijedio.

14. U obrazloženju pobijane presude prvostupanjski sud se sasvim jasno opredijelio za zaključak da je dio ugovorne odredbe (u dijelu općih uvjeta koji čine sastavni dio ugovora) ništeta, kao i za zaključak da ta činjenica ne povlači sa sobom ništetnost cijelog ugovora. Dakle, prvostupanjski sud s jedne strane utvrđuje ništetnost odredbe općih uvjeta (u dijelu kojim je propisano da su visina učešća i rate leasinga podložne prilagodbi u slučaju promjena uvjeta refinanciranja koje su temelj kalkulacije) pozivajući se na to da ta ugovorna odredba nije određena ni određiva (čl. 270. i čl. 272. ZOO-a). Međutim, nastavno zaključuje da promjenjivost visine učešća i rate leasinga ne predstavlja bitni uvjet ugovora niti je to odlučujuća pobuda zbog

kojeg je sklopljen ugovor, slijedom čega po mišljenju prvostupanjskog suda nije ništetan cijeli ugovor (čl. 324. ZOO-a). Iznijeto postupanje prvostupanjskog suda zahvaćeno je bitnom povredom i ne može se ispitati.

15. Naime, ako sud na osnovi valjane ocjene izvedenih dokaza zaključi o djelomičnoj ništetnosti ugovora, odnosno o ništetnosti pojedine ugovorne odredbe (ili njenog dijela), onda je to dužan deklarirati u izreci odluke djelomičnim prihvatanjem tužbenog zahtjeva. Obrazloženje sudske odluke koje ne podržava sadržaj njene izreke predstavlja proturječje koje se ne može ukloniti. Sukladno tome, iznijeto zaključivanje prvostupanjskog suda u pobijanoj presudi proturječno je i nedostatno za ispitivanje; ako je prvostupanjski sud u konkretnom slučaju utvrdio da je pojedina ugovorna odredba ništetna (iako je nadalje zaključio da to ne dovodi ujedno i do ništetnosti cijelog ugovora), tada nije pravilno odbiti cijeli tužbeni zahtjev, jer je to u izravnoj suprotnosti s iznijetim zaključkom.

16. Uz navedeno, ovaj sud utvrđuje da je u obrazloženju pobijane presude izostalo iznošenje razloga za zaključak prvostupanjskog suda o tome da zbog ništetnosti jedne ugovorne odredbe ili njenog dijela, nije ništetan cijeli ugovor; stoga se ni takav zaključak ne može ispitati. Glede navedenog, prvostupanjski sud je zaključio da nije riječ o razlozima koje je zakonodavac propisao u odstupanju od temeljnog pravila da ništavost neke odredbe ne povlači ništavost cijelog ugovora, odnosno da to nije bitni sastojak ugovora, uvjet ugovora ili odlučujuća pobuda. Međutim, pritom je prvostupanjski sud iznio samo konstataciju bez obrazloženja pa se odluka u tom dijelu ne može ispitati.

17. Za istaknuti je da su stranke ugovorile promjenjivost (a ne nepromjenjivost) visine učešća i naknade za leasing, te da su ti iznosi podložni prilagodbi u slučaju promjena uvjeta refinanciranja. Riječ je o obvezatnim sastojcima ugovora o operativnom leasingu (čl. 36. i 38. ZL-a) i sud je trebao ispitati može li ugovor opstati bez postojanja ugovornih odredaba na koje se tužitelj posebno pozivao, kako bi utvrdio je li uslijed toga ništetna samo ta ugovorna odredba (kako je to zaključio u pobijanoj presudi) ili cijeli ugovor; **neovisno o tome je li do promjene tih iznosa tijekom trajanja ugovora zaista i došlo** (ako jest, to može biti od utjecaja na financijske obveze iz tog ugovora i njihovu visinu).

18. Konačno, kao što je utvrdio i prvostupanjski sud, HANFA je rješenjem od 22. travnja 2021., nakon nadzora nad poslovanjem društva tuženika po predmetu nadzora obračuna kamatnih stopa po ugovorima o leasingu, tuženiku naložila radi utvrđenih nepravilnosti i nezakovitosti, s primateljima leasinga sklapati ugovore o leasingu na jasan i razumljiv način tako da u ugovorima o operativnom leasingu bude jasno određena vrsta leasing obroka te u slučaju ugovaranja mogućnosti promjene leasing rata/obroka koja nije rezultat usklađivanja s ugovornim promjenjivim parametrom bude jasno naveden način promjene te objektivni, opravdani i dokazivi razlozi za promjenu pri čemu je za navedene promjene potrebno zatražiti suglasnost primatelja leasinga. Kao što je već naglašeno, zakonska je obveza da ugovor mora biti napisan na pregledan i razumljiv način primatelju leasinga (čl. 36. st. 4. ZL-a).

19. Pritom, sama činjenica što je tuženik cedirao tražbinu iz tog ugovora na treću osobu EOS MATRIX d.o.o. nije od utjecaja za odlučivanje o tužbenom zahtjevu za utvrđenje ništetnosti pravnog posla, kako je to prvostupanjski sud pravilno obrazložio; cesijom je došlo do promjene subjekata obveznog odnosa, a pravo na isticanje ništavost se ne gasi.

20. Slijedom navedenog, presuda je u tom dijelu ukinuta i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje (čl. 369. st. 1. ZPP-a) koji će u nastavku postupka ukloniti bitnu povredu u postupanju i uvažavajući upute iz ovog rješenja u ocjeni valjanosti predmetnog pravnog posla, valjanom ocjenom izvedenih dokaza i iznošenjem razloga koji se mogu ispitati, donijeti novu odluku.

B. U odnosu na odluku o zahtjevu za isplatu

21. Prvostupanjski sud je utvrdio da je riječ o iznosu kojeg je tužitelj platio tuženiku i slijedom toga pravilno otklonio osnovanost tuženikovog prigovora promašene pasivne legitimacije. Riječ je o iznosu od 99.669,50 kn sa zakonskom zateznom kamatom kojeg je tužitelj tuženiku isplatio na osnovi predmetnog ugovora o operativnom leasingu (naknade leasinga u iznosu od 85.274,00 kn i iznos od 14.385,50 kn za jamčevinu); oko te okolnosti među strankama nema spora. Na temelju zaključka o neosnovanosti tužbenog zahtjeva u dijelu kojim je tužitelj zahtijevao deklaraciju ništetnosti ugovora, prvostupanjski sud je odlučio o neosnovanosti i tog dijela tužbenog zahtjeva koji glasi na isplatu, budući da je tužitelj time tražio povrat plaćenog kao posljedicu ništetnosti ugovora (čl. 323. ZOO-a).

21.1 Posljedično odluci o ukidanju pobijane presude kojom je odlučeno o ništetnosti predmetnog ugovora odbijanjem tog zahtjeva, ovaj sud na jednak način odlučuje i o žalbi protiv odluke u tom dijelu (čl. 369. st. 1. ZPP-a), jer osnovanost zahtjeva za povrat plaćenog s osnove ugovora, ovisi o tome postoji li osnova za povrat plaćenog, je li ugovor ništetan, u kojem je dijelu ništetan, odnosno od kakvog je to utjecaja na plaćeni iznos.

C.) U odnosu na odluku o tužbenom zahtjevu za povlačenje zadužnice s izravne naplate i njen povrat tužitelju

22. Tužitelj je postavio tužbeni zahtjev navedenog sadržaja, pozivajući se prvenstveno na tvrdnju o zastari tražbine radi čijeg je osiguranja izdao zadužnicu. Prvostupanjski sud je utvrdio ove okolnosti, koje nisu niti sporne:

- tužitelj je kao dužnik izdao zadužnicu 21. travnja 2008. tužitelju i ovjerio potpis odgovorne osobe dužnika (umješača u ovoj parnici) kod javnog bilježnika (OV-5326/08 od 23. travnja 2008.) te dao suglasnost i neopozivo izjavio da se radi naplate tuženikove tražbine u iznosu od 45.466,15 CHF u kunsnoj protuvrijednosti zajedno s ugovornom kamatom, zakonskom zateznom kamatom i ugovornim troškovima, a koja je utemeljena na predmetnom Ugovoru o leasingu, danom kad vjerovnik dostavi zadužnicu zaplijene svi njegovi računi i tuženiku izravno isplati taj iznos sve do potpunog namirenja. Tužitelj je kao dužnik izjavio suglasnost da vjerovnik pisanim nalogom sam odredi vrijeme dospijeca i dospjeli novčani iznos za

koji će se provesti ovrha do označene visine uvećano za kamate i troškove te da ta isprava ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi kojim se zapljenjuje tražbina po svim dužnikovim računima i prenosi na vjerovnika radi naplate,

- tuženik je zadužnicu podnio na naplatu kod Raiffeisenbank Austria d.d. 16. prosinca 2009. radi naplate tražbine od 202.000,00 kn, potom 20. prosinca 2011. aktivirao zadužnicu kod FINA-e na iznos od 204.094,43 kn koja je u Očevidniku neizvršenih osnova za plaćanje evidentirana 16. prosinca 2009. na iznos glavnice od 56.950,68 kn, a potom 23. prosinca 2011. na iznos od 204.094,43 kn (ti su podaci sadržani i u očevidniku neizvršenih osnova od 11. kolovoza 2020. dostavljen uz tužbu).

- tuženik je izjavom od 3. lipnja 2011. raskinuo predmetni ugovor, jer tužitelj nije podmirio više uzastopnih dospjelih rata niti je to učinio u ostavljenom primjerenom roku za ispunjenje obveza, čime dospijevaju na naplatu sve tražbine koje proizlaze iz Ugovora. Izjava o raskidu dostavljena je tužitelju 7. lipnja 2011.

- tuženik je Ugovorom o cesiji od 4. listopada 2017. svoje potraživanje prema tužitelju po predmetnom ugovoru zajedno sa sporednim pravima ustupio društvu EOS MATRIX d.o.o., o čemu je tužitelj obaviješten 18. listopada 2017. U obavijesti o prijenosu potraživanja tuženik je ujedno obavijestio tužitelja da na dan 16. kolovoza 2017. dug iznosi 221.415,06 kn.

23. Od odlučnog značaja o tom dijelu tužbenog zahtjeva jesu materijalno-pravni prigovori: tuženikov prigovor promašene pasivne legitimacije i tužiteljeva tvrdnja da je tražbina iz zadužnice u zastari slijedom čega da je tuženik izgubio pravo na naplatu jer da tuženik nije poduzimao radnje radi naplate tražbine iz te isprave.

24. U odnosu na pasivnu legitimaciju, prvostupanjski sud je utvrdio da taj tuženikov prigovor nije osnovan, jer je u očevidniku FINA-e kao vjerovnik po predmetnoj zadužnici zaveden tuženik, što prihvaća i ovaj sud. Uz navedeno, za dodati je da iz isprava u spisu vezano uz prijenos tražbine na novog vjerovnika, proizlazi da je tuženik prenio tražbinu prema tužitelju zajedno sa svim sporednim pravima. Predmet Ugovora o cesiji je cijeli portfelj (čl. 1.2. Ugovora) i odnosi se na zbroj prenesenih tražbina, što uključuje svu dokumentaciju o prenesenim tražbinama i sve pokrenute sudske postupke, po popisu u prilogu ugovora. U priloženom popisu (koji je kao i Ugovor, dostavljen u preslici i bez prateće dokumentacije) označena je tražbina iz predmetnog ugovora prema tuženiku kao dužniku (klijent) za predmetni objekt leasinga i iznos duga od 221.416,06 kn. Treća osoba (Eos matrix) se 24. listopada 2017. obratila tužitelju zahtjevom za podmirenje duga, o čemu je tužitelj obavijestio sud i predlagao da tuženik dostavi dokumentaciju, jer je zadužnica i dalje evidentirana u Očevidniku u korist tuženika. Tuženik je dostavio Ugovor o cesiji bez dokumentacije iz koje bi se sa sigurnošću moglo zaključiti o tome da je i tražbina iz zadužnice prenesena na treću osobu, neovisno o sadržaju tog pravnog posla. Stoga, budući da je u očevidniku neizvršenih osnova za plaćanje kao vjerovnik zaveden tuženik, tužitelju se ne može osnovano odbiti pravo postavljanja tog zahtjeva prema tuženiku.

25. U obrazloženju odluke o tom dijelu tužbenog zahtjeva, ocjenjujući tužiteljeve tvrdnje o zastari, prvostupanjski sud je prije svega utvrdio da je zadužnica sastavljena u formi privatne isprave na kojoj je javni bilježnik ovjerio potpis tužitelja

kao dužnika i da se primjenjuje petogodišnji zastarni rok. Pritom se pozvao na pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Su-IV-4/18-17 od 19. studenoga 2018. o tome da se „na tražbinu iz zadužnice koja je privatna isprava i na kojoj je potpis dužnika samo ovjeren kod javnog bilježnika (zadužnice sastavljene prije 1. siječnja 2011. Ovršni zakon „Narodne novine“ broj 139/10) i koja nije potvrđena od javnog bilježnika (solemnizirana), primjenjuje opći zastarni rok od 5 godina iz čl. 371. ZOO/91 (čl. 225. ZOO/05), dok se na tražbine iz zadužnice koje su potvrđene kod javnog bilježnika (solemnizirane) primjenjuje zastarni rok od 10 godina iz čl. 379. ZOO/91 (sada čl. 233. ZOO/05).“

25.1. Prvostupanjski sud je potom utvrdio da je dostavom zadužnice na naplatu 16. prosinca 2009. kod Raiffeisenbank Austria d.d. prekinut tijekom zastare koji je ponovno počeo teći slijedeći dan; da je zadužnica ponovno aktivirana za naplatu 20. prosinca 2011. kod FINA-e čime je zastara prekinuta i počela iznova teći idući dan. Pritom se pozvao i na činjenicu da je u međuvremenu pokrenut stečajni postupak nad tužiteljem poslovni broj St-1696/2011 koji još nije otvoren (rješenje o otvaranju stečajnog postupka od 27. ožujka 2013. je 23. srpnja 2013. ukinuto i predmet je u prekidu, a tuženik je 7. travnja 2013. prijavio tražbinu po ugovoru u iznosu od 206.837,39 kn).

26. Tužitelj u žalbi posebno obrazlaže da tuženik nije dokazao koju tražbinu želi zadužnicom naplatiti, koliko ona iznosi, kada je nastala i dospjela te je li zadužnica podnesena upravo radi ostvarenja te novčane tražbine ili kakve druge. Zato u odnosu na zaključak prvostupanjskog suda o prekidu zastare podnošenjem na naplatu Fini, a da pritom ni sud ni tuženik ne opisuju identitet tražbine koja bi se zadužnicom naplatila, presudu smatra nerazumljivom, niti je jasno o kojoj je tražbini u tijeku postupak poslovni broj Povrv-1325/2012. Stečajni postupak se ne vodi pa nema ni prekida uslijed prijave. Poziva se na rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojima je dopuštena revizija zbog pravnih pitanja vezano uz prekid zastare za tražbinu iz zadužnice u pogledu koje je zatražena izravna naplata putem FINA-e. Tužitelj smatra da su dostavom na naplatu zadužnice FINA-i provedene sve ovršne radnje i da se ovrha smatra provedenom te da je zadužnica djelomično i naplaćena za iznose otisnute na poledini (12.060,69 kn od 13. kolovoza 2008., iznos od 146,07 kn od 9. prosinca 2008. i iznos od 11.498,61 kn od 17. travnja 2009.) što sud nije uzeo u obzir.

27. Ocjena je ovoga suda da unatoč pravilnom zaključku o prigovoru zastare, zasad nema osnove za prihvaćanje pobijane odluke prvostupanjskog suda niti u tom dijelu, s obzirom na valjanost ugovora stranaka iz kojeg potječe tražbina čije je osiguranje dano predmetnom zadužnicom, o čemu još treba odlučiti. Uz navedeno, osim tvrdnje o zastari tražbine osigurane zadužnicom, tužitelj se pozivao i na neutvrđenost identiteta te tražbine, o čemu sud tijekom parnice nije raspravljao niti ispitao te činjenice.

28. Dakle, zastara nakon prekida počinje teći iznova i vrijeme koje je proteklo prije prekida se ne računa u zakonom određeni rok za zastaru. Kada je prekid zastare nastao podnošenjem tužbe ili pozivanjem u zaštitu, ili isticanjem prijeboja tražbine u sporu, odnosno prijavljivanjem tražbine u nekom drugom postupku,

zastara počinje teći iznova od dana kad je spor okončan ili završen na neki drugi način (čl. 245. ZOO-a). Činjenica je da je tuženik osim u prosincu 2009. i u prosincu 2011. podnio na naplatu zadužnicu koju je tužitelj izdao 21. travnja 2008. radi osiguranja naplate tuženikove tražbine prema tužitelju. To iz razloga što tuženikova tražbina u vrijeme podnošenja zadužnice na naplatu Financijskoj agenciji nije bila podmirena (što tužitelj niti ne tvrdi), a uz navedeno i suprotno tužiteljevim navodima, tuženikovo potraživanje prema tužitelju nije ni bilo zastarjelo, jer otkad je tužitelj izdao zadužnicu i otkad je javni bilježnik ovjerio potpis tužitelja (dužnika) pa do podnošenja zadužnice na naplatu nije protekao petogodišnji rok zastarijevanja iz čl. 225. ZOO-a. Zato se zaključuje da podnošenje zadužnice na naplatu u svakom slučaju ima učinak prekida zastare koja potom počinje teći ispočetka, te da je podnošenje zadužnice na naplatu FINA-i (ili prije banci) radnja kojom vjerovnik pokušava ostvariti svoju tražbinu i takvom se radnjom zastara zato prekida.

29. Trenutak podnošenja zadužnice kao osnova za plaćanje na naplatu Fini ključan je i za upis u Očevidnik osnova za plaćanje i za redoslijed izvršavanja osnova za plaćanje prema nalogima FINA-e. Eventualno povlačenje zadužnice s naplate značilo bi gubljenje redoslijeda prvenstva u Očevidniku osnova za plaćanje, te ujedno onemogućavanje naplate. Pritom se ukazuje da ni sama nemogućnost provedbe ovrhe, odnosno naplate po zadužnici zbog nedostatka novčanih sredstava ne znači da je vjerovnik obveze dužan zadužnicu povući s naplate, a niti je to obveza iz ugovora o leasingu. Riječ je o postupku izravne naplate pred FINA-om na temelju zadužnice, u Očevidniku je tuženik naveden kao vjerovnik pa nastavno treba ispitati sadržaj tražbine i ovlaštenja stranaka u tom pogledu. Osim toga, tužitelj bi mogao tražiti povlačenje zadužnice s naplate i njen povrat tek u slučaju ispunjenja tražbine iz osnovnog posla, odnosno kad je tražbina iz zadužnice u cijelosti naplaćena.

30. S obzirom na sve navedeno, pobijana je presuda ukinuta i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje (čl. 369. st. 1. i čl. 370. ZPP-a), koji će u nastavku postupka uvažavajući upute iz ovog rješenja, po valjanoj ocjeni svih izvedenih dokaza donijeti pravilnu i zakonitu odluku o tužbenom zahtjevu i troškovima cijelog postupka.

Zagreb, 26. travnja 2023.

Predsjednik vijeća
Mirta Matić

Dokument je elektronički potpisan:
Mirta Matić

Vrijeme potpisivanja:
09-05-2023
13:31:28

DN:
C=HR
O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97=#0C1156415448522D3937333439333636353139
OU=Signature
S=Matić
G=Mirta
CN=Mirta Matić

Broj zapisa: **9-30857-f1fe7**

Kontrolni broj: **0d47a-937ac-82773**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Mirta Matić, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.